ſpꝑ areas q̇ ſunt mon-
tes aromatū. qꝛ deſpe-
cti ſ cupiditatibꝫ. ꝛ pur
gatis vicijs. amore ce-
leſtiū tenent. ꝛ ꝟtutuꝫ
odore fragrāt. ꝛ bonuſ
odor chriſti ſunt.

¶ Ca. I.

¶ Diligite iuſtici
am. Rabanꝰ. Hunc
libꝝ hieronimꝰ aſſerit
nō a ſalomone vt pu-
tat̃. ſ; a filone doctiſſi-
mo q̇daꝫ iudeo fuiſſe
ꝯſcriptū. quē pſeudo-
graphū. i. falſo inſcri-
ptū appellat. qꝛ nomē
alienum ſibi vſurpat
cuius expoſitionē pre-
ſbiter bellator octo vo
luminibꝫ ꝯprehendit.
Dicit tñ hieronimus
hūc libꝝ apud iudeoſ
vl' hebreos nō haberi
ſ; grecā magis redole
re eloquētiā nec int̃ ca
nonicas recipi ſcriptu
ras.

¶ Ut ad verā iuſticiā
nos reduceret ꝛ inuita
ret. pmo ꝯmēdat no
bis iuſticiā. ꝑ quā ve-
nit̃ ad ſapiam. dicens
Diligite iuſticiā ꝛc.

¶ Terram. carnē. ſ.
diſcrete repmitiſ. ne ſu
pbiat ꝯtra ſpūꝫ. Qua
ſi. Primuꝫ querite re
gnū dei ꝛc.

¶ In ſimplicitate.
id ē. volūtati illiꝰ vos
ſubijcite. ꝛ mādata cu
ſtodite. Q. d. Qui nō i
telligit̃ nolite repħēde
re. qꝛ ſecreta dei nō pñt
humana rōe ꝯꝑhendi
qꝛ incōꝑhēſibilia ſunt
iudicia eiꝰ. ꝛ inueſtiga
biles vie eiuſ

¶ Qm̄ in mali. ꝛc
id ē. in aīali homie in
xta illud. Animal' hō
nō pcipit ꝛc. Et iō nō
dixit. ſpūm. i. animam
ſpūalem.

¶ Rabanꝰ Qm̄ i ma
liuolā animā. Fruſtra
ſibi blandiunt̃ pħi. et
heretici. ꝛ falſi chriſtia
ni. Soli em̄ mūdo cor
de ſapiaꝫ dei poſſunt
accipere.

¶ Benignꝰ Rab.
Cōtra illos inuehit̃. q̇
cogitatōeſ bōas ꝛ ma
las dicūt a deo immitti. cū deꝰ velit oēs ſaluos fieri hoīes. ꝛ ad ꝯgnitōꝫ ꝟita
tis venire. Ipe em̄ neminē tēptat. vt decipiat. ſ; vt pbet. Vñ. Temptauit
deꝰ abraā. Et alibi Proba me ꝛ tēpta me. Vnꝰq̇ſq; aūt tēptat̃ a ꝯcupiſcē
tia ſua. ꝛ iuſto dei iudicō permittitur cadere. qui ſpūi veritatis noluit obe
dire.

¶ Qd cōtinet omnia. i. ſpūs q̇ oīa gubernat ꝛ regit. l' q̇ attigit a fine
vſq; ad finē: ſciam habet vocis. i. itelligētiā ſcripturaꝝ pſtat hominibus.
Vl' qd ꝯtinet omia. id eſt hō q̇ ꝯuenientiā hꝫ cum omi creatā. Vñ dicitur

¶ Incipit ꝓlogus in libꝝ ſapiētie

Liber ſapientie

apud hebreos nuſq; eſt. Unde ꝛ ipſe titulꝰ alis ſti-
lus grecam magis eloquentiā re-
dolet. Hunc iudei filonis eſſe affir
mant. Qui proinde ſapientie no-
minat̃. qꝛ in eo chriſti aduentus. q̇
eſt ſapientia patris. ꝛ paſſio eiꝰ eui
denter exprimitur.

¶ Ca. I.

Ut caro obediat ſpūi. Non ſolum facite.

Diligite iuſti ciam. qui iudicatis terram. Sentite de dño i bonitate ꝛ i ſimplicitate cor-
dis querite illum: qm̄ inuenit̃ ab
his qui non temptāt illum. appa-
ret aūt eis qui fidem habēt in illū.
Peruerſe em̄ cogitatōnes ſepant
a deo. probata aūt virtus corripit
inſipientes. Quoniā i maliuolaꝫ
animā nō intrabit ſapiētia. nec ha
bitabit i corpore ſubdito peccatis
Spūs em̄ ſanctus diſcipline effu
giet fictum. ꝛ auferet ſe a cogitati
onibus que ſunt ſine intellectu. et
corripiet a ſupueniente iiquitate.
Benignus eſt em̄ ſpūs ſapientie. ꝛ
nō liberabit maledictū a labijs ſu-
is: qm̄ renum illius teſtis eſt deus
ꝛ cordis illiꝰ ſcrutator eſt verus. ꝛ
lingue eius auditor. Qm̄ ſpūs dñi
repleuit orbem terraꝝ. ꝛ hoc quod
cōtinet omnia ſciam habet vocis.
Propter hoc qui loquit̃ iniqua nō
poteſt latere. nec pteriet illuꝫ corri
piens iudicium. In cogitationibꝰ
em̄ impij iterrogatō erit. Sermo
num aūt illiꝰ auditō ad deum veni
et. ꝛ ad correptōeꝫ iiquitatum illiꝰ.
Qm̄ auris zeli audit omnia. ꝛ tu-
multus murmuratōnū nō abſcon
det. Cuſtodite ergo vos a murmu
ratōne que nihil prodeſt. ꝛ a detra
ctione parcite lingue. Quia ſermo
obſcurus in vacuuꝫ non ibit. Os
aūt qd mentit̃ occidit animā. No
lite zelare mortem i errore vite ve-
ſtre. neq; adquiratis ꝑditōnem in
opibus manuū veſtraꝝ. Qm̄ deꝰ
non fecit mortē. nec letat̃ in ꝑditio
ne viuoꝝ. Creauit enim deus vt
eſſent omnia. ꝛ ſanabiles fecit na
tiones orbis terraꝝ. Nō eſt in illiſ
medicamentū extermini. nec inſe
rorum regnū in terra. Juſticia ꝑ-
petua eſt ꝛ immortalis. iniuſticia
aūt mortis acquiſitō. Impij autē
manibus ꝛ verbis accerſierūt illā
ꝛ extimantes illam amicaꝫ. deflu
xerunt. ꝛ ſponſiones poſuerūt ad
illam. quoniā morte digni qui ſūt
ex pte illius.

Interlinear glosses: quibus data eſt po teſtas iudicandi · vt obediat caro ſpiritui. · hoc eſt. ſcripturam pie le gite et intelligite · nō temptabis dñm deū tuū · iuſtiſ ſcꝫ. quia iuſtus ex fide viuit · Que ſocietas lucis ad tenebras. aut que con uentio chriſti ad belial. · vera. · omnem inſipientiaꝫ · vbi zelus et contentio ibi inconſtātia et om ne opus prauū · non ſpūm. · q̇ de ſurſum eſt. pudica. pacifi ca. modeſta. · qui peccatis ſubiacꝫ. corpꝰ nō ſpūs ē · Qui docet omnē diſciplinam. · qui aliud dicit et aliud facit. · cogi tationes hominum vane ſunt. · fictus cum retributōis dies venerit ꝑ iniqui tate punietur. · oppꝛimente. · iō · vel et tamen · delectationū. quarū ſedes eſt in renibꝰ · cogitationum que in corde ſunt · domus grē · eccleſiam ꝑ oēs terras dilatatam · Alij ꝑ ſpūm datur ſermo ſapientie. alij ſermo ſcientie. alij fides. alij gratia ſanitatum. · dominus interrogat iuſtū et impiū. · Cla mor ſodomorum et amorreorū aſcēdit ad do minum. et iuſta vltione puniuit eos. Murmura tiones quoq; filiorum iſrael iuſto iudicio dei ꝑ cuſſit. · Ut non peccetis. qꝛ turpe eſt doctori cum culpa redarguit ipſum. · occultus. · omne verbum ocioſum quod lo cuti fuerint homines rationē in die iudicij red dent de eo · mucrone peti. · mētiēꝫ. · nō vt gierent · nō egrotatiuas. · vl' vo luit eſſe · omēs · vel generatōeſ · in natura corrum- ꝑ antiphraſim. i. peccatum quod non ſanat. ſed a deo exterminat. · nihil homini nocuiſſet dyabolus niſi homo acquieuiſſet · i. a ꝑpetua morte liberat. · i. morte punit̃ eterna. · factis. ſ. et dictis · qꝛ putabāt ſe ipune peccare. · in mortē eter nam · ne ſequentur.

Ite pdicate euāgeliuꝫ
omi creatē. Sciaꝫ hꝫ
vocis. i. diuſaꝝ ligua
rum a ſpūſcō. q̇ dedit
aplis loq̇ diuſis liguiſ
magnalia dī. Vl' qd ꝯ
tinet oīa. i. ſpūſſcūs q̇
oīa replet ſua eſſentia
ſciam hꝫ vocis. i. ꝟbi
dei. i. eꝰ dē ſāe cū ꝟbo.
Vl' ſ; qd ꝯtinet oīa. i.
ecciaꝫ. qꝛ alij dat̃ ꝛc.
Rab. Qui i pncipio
ferebat̃ ſup aq̄s. ꝛ ma
ieſtate ſua omnē crea
turā iplet ꝛ cōtinet.

¶ Propt̃ hoc Ra
banꝰ Sic electi denuꝫ
ſcāe ꝛ pietatē ꝑ ſpūꝫ ac
cipiūt. ſic repbi ſupbia
ſua inflati: ꝛ maligno
ſpū iſtigati. errorē ſuū
iprudent̃ pferunt. qm̄
ſpūm dei zelare nō pñt
nec iuſtā penā euadūt
qꝛ ſic oculi dñi ſup iu
ſtos. ꝛ aures eiꝰ i pces
eoꝝ. ita vultꝰ dñi ſup
faciētes mala

¶ Cuſtodite er.
Rab. Pernicoſe ſunt
murmuratōeſ. ꝛ detra
ctōes. Suſurrōes ei ꝛ
detractores deo ſunt
odibiles. Vñ ſalomō
Qui detrahit alicui rei
in futuꝝ ſe obligat

¶ Os qd men. ꝛc
Rab. Eſt mēdaciū le
uioꝛ culpe cū q̇s men
tit̃ pſtās bñficiū. Qd
aūt ſcriptū ē deū bñfe
ciſſe obſtetricibꝫ hebre
oꝝ ꝛ raab meretrici. nō
ideo factū ē. qꝛ mētite
ſunt. ſ; qꝛ miſericordes
fuerūt. nec remūerata
ē fallacia. ſ; beniuolen
tia. Sic em̄ abſurdū nō
eſſꝫ ſi deꝰ alio tpe com
miſſa ꝑpter poſteriora
bona vellet ignoſcere.
ita cōueniēs ē ꝙ deus
vnū idē q; factū ꝑpter
bonū. malū ꝯdonat. ꝛ
ipſū bonū remunerat

¶ Nolite zela. Enu
merauit q̄ ſunt hoī no
xia. ſ. mmuratōes. de
tractōes. ꝛ mēdacium
nc̄ idē alijs ꝟbis expli
cat. vt. ſ. fugiamus ea.
Morti ei ſūt obnoxia
Nō ei placꝫ mors nrā
deo. Qui ait. Quare
moriemī domꝰ iſrael?
qꝛ nolo mortē pccōꝝ l' moriētiꝝ dic dñs. Deꝰ ei autor ē ſaluti nō ꝑditōis q̇ fec
oīa bōa valde. Stipēdiū quidē pccōis mors. grā aūt dei vita etna

¶ Rab. Itē ſignificat ꝙ deꝰ ē autor bonoꝝ nō maloꝝ. ꝛ iō iuſtꝰ iudex. Nō
em̄ neceſſitate peccamꝰ. ſ; ꝓpūa volūtate q̄ ex liberi arbitrij q̄litate pcedit. a
deo nō ē q̇dq̇d cōtra naturā ē. pccm̄ aūt ꝯtra naturā ē de quo mors ꝛ oīa q̄
mortis ſunt oriunt̃.

¶ Id ē ex eo ꝙ factꝰ ē ꝟ tra. nō regnū iferoꝝ. i. dyabli ꝛ ſuoꝝ ſ; potiꝰ ex vicio
Et ſpōſiones po. In yſaia. Percuſſimus fedus cum morte. et cum

inferno fecimus pactū

Ca. II.

Dixerūt eñ. Raban⁹. Uox pditorum qui tanq̄m bruta animalia que ſunt pñtia amant. deſpiciunt futura. nec poſt banc vitā requiē eternā ſperant. de quibus dicit. Hō cum in honore eſſet nō intel. ⁊c. Et yſaias increpat dicēs Diriſtis eñ percuſſimus fedus cū morte. ⁊ cū inferno fecim⁹ pactū ⁊c. Et amos Ue qui dormitis in lectulis eburneis ⁊ laſciuitis in ſtratis veſtris q̄ comeditiſ agnū de grege.

Uere exiguū eſt. qꝛ ex nibilo. Uel aliter. Uere non erit nobis quieſ poſt obitū quia exiguū eſt ⁊ in nibiluȝ redigemur.

Qm̄ fumus Uere nibil erimus. qꝛ fumus et flatus ē i naribus noſtris. i. in corpore noſtro. i. corp⁹ noſtrum fumo ⁊ flatui cōparat. qui ſimul oriuntur ⁊ deficiūt. et ſermo ſcintille. i. anima ꝯpabilis ſcintille q̄ ſtatim fit nibil. ſermo dico. i. anima ad ꝯmouendū cor noſtrum. i. vegetat corpus. Et q̄ ita ſit exponendū. pbat ſubdēs Quia extinctus cinis et poſt ſpiritus diffūdetur ⁊c.

Opprimam⁹. Rab. Generaliter ptinent hec ad eos q̄ deū ꝯtēnentes nulli ſeruiꝛ grati pcunt. ſed iniuſte et auare omnes opprimunt. Specialiter vero bereticos tangunt. qui paup̄em eccliē populum modis om̄ibus pſequunt. et viduam. de qua dictum ē. Uiduam eius bñdicens benedicam ⁊c. Ueteranos. i. pphas et apoſtolos repbēdūt. nō diuine legis decreta. ſ

Ca. II

Dixerunt enim
† ſ ſi apte non audient.
ipū cogitāteſ † apud ſe n̄ re
ſ pñtis
cte Exiguū ⁊ cū tedio eſt tps vite
ſ quies poſt mortem
noſtre. non eſt refrigerium in fine
ſ poſt
bomis. ⁊ non ē qui agnitus ſit re-
mortem
uerſus ab inferis. Quia ex nibilo nati ſumus. ⁊ poſt hec erimus tanq̄ non fuerimus. Quoniā fumus
ſ fragi
⁊ flatus ē in naribus noſtris. ⁊ ſer
lis nibil valens
mo ſcintille ad ꝯmouēdum cor noſtrum. Quia extinct⁹ cinis erit corpus noſtꝝ. ⁊ ſpūs diffundeꝛ tanq̄ mollis aer. Et tranſiet vita noſtra tanq̄ veſtigium nubis. ⁊ ſicut nebula diſſolueꝛ. que fugata eſt a radijs ſolis. ⁊ a calore illius aggrauata. Et nomē noſtꝝ obliuionē accipiet p tempus. ⁊ nemo babebit mēoriā opm noſtroꝝ. Umbre eñ tranſitus eſt tempus noſtꝝ. et nō ē reuerſio finis noſtri. qm̄ cōſignata eſt. et nemo reuertitur. Uenite ergo et fruamur bonis que ſunt. et vtamur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter. Uino p̄cioſo ⁊ vnguentis nos impleamus. et nō p̄tereat nos flos tempis. Coronemus nos roſis antequā marceſcant. nullū pratum ſit qđ nō ptranſeat luxuria noſtra. Nemo noſtrum exors ſit luxurie noſtre. Ubiq̄ relinquam⁹ ſigna leticie. qm̄ hec ē ps nrā. ⁊ hec
ſ hec quoq̄ portorū vox. † ſ ſpiritu
ē ſors Opprimam⁹ † paupē iuſtū. ⁊
† ſ pphete vel apoſtoli
nō pcamus vidue. nec † veteranı re
ſ ſapientiā.
uereamur canos mlti tpis Sit au
ſ quod enim infirmū eſt inutile inuenitur
ſ quaſi fortitudinē p iuſticia babeam⁹. † ſ vor
tē fortitudo noſtra † lex iuſticie † Cir
iudeorum. † ſ chriſtū qui peccatū nō fecit ſ i.
eccleſiam morte chriſti viduatā. † ſ cum vtili
cumueniamus ergo † iuſtū † qm̄ in
tatē eius in omnib⁹ videret ſ car
utilis eſt nobis. ⁊ contrarius ē opi
nalibus ſ quaſi tranſgreſſorib⁹
bus noſtris. ⁊ improꝑat nobiſ pec
ſ qꝛ mā
cata legis. ⁊ diffamat in nos pec-
data dei tranſgredimur propter traditionem noſtram.
cata diſcipline noſtre Promittit ſe
† ſ ſubſtantiale deo et coeternum
ſciam dei babere. ⁊ † filiū dei ſe no-
† ſ. i. cogitatōes no
minat. Factus eſt nobis † in tradu
ſtras traducit in lucem † ſ Tenebre nō poſſunt
ctionē cogitatōnum noſtraꝝ † Gra
videre lucem.
uis eſt nobis etiā ad videndū. qm̄
ſ omnino ſine peccato † ſ diſſimi
diſſimiliſ eſt alijs vita illius. † ⁊ im
les facte † ſ inania fa
mutate ſunt vie ei⁹. Tanq̄ † nuga
cientes et dicentes
ces exiſtimati ſumus ab illo. ⁊ ab
ſ actionib⁹. traditōib⁹ ſ qꝛ de
ſtinet ſe a vijs noſtris. tanq̄ ab im
futura vita non cogitant. ſpem future vite pre
mundicijs. ⁊ pfert nouiſſima iuſto
ferri ſue voluntati dolēt. vnde ei mortē machi
rum. ⁊ gloriaꝛ ſe deū patrē babere
nantur.
Uideamus ergo ſi ſermones illiuſ veri ſint. ⁊ tēptemus que ventura ſunt illi. ⁊ ſciem⁹ que erunt nouiſſima illius Si eñ eſt verus fili⁹ dei ſuſcipiet illum. ⁊ liberabit illuȝ de manibus cōtrarioꝝ. Cōtumelia ⁊ tormēto interrogemus eū. vt ſciamus reuerētiam eius. ⁊ pbem⁹ patientiam illius. Morte turpiſſima
ſ quaſi. videbimus ſi poſt
condēnem⁹ eū. Erit eñ ei reſpectuſ
mortem reſuſcitare valeat carnē ſuā. dixit autē
ex ſermonibus illius. Hec cogita
Soluite tēpluȝ hoc et in triduo excitabo illud.
uerunt ⁊ errauerūt. excecauit eniȝ
ſ con
illos malicia coꝝ. Et neſcierunt ſa
ſilia dei. quoniā in maliuolā animā non introibit ſapientia. † ſ mortis chriſti
cramenta dei. neq̄ † mercedē ſpera
ſ. i. non intellexerunt.
uerūt iuſticie. nec iudicauerunt bo
qꝛ mors chriſti honor eſt et ſalus ſanctorum
norem animaꝝ ſanctaꝝ. Qm̄ de⁹
creauit hominē inexterminabilem
ſ fecit deus hominē ad imaginē et ſimili
⁊ ad imaginē ſimilitudinis ſue fec
tudinem ſuā ſ qui inuidit hoi bea
illum. Inuidia aūt dyaboli mors
titudinem quā perdidit.
introiuit i orbē terraꝝ. imitanꝛ au
ſ filij pditionis.
tem illum q̄ ſunt ex pte illius

Ca. III

ſ martirum
Iuſtorum aūt
ſ ptectione
anime in manu dei ſunt.
ſ eterne
et non tāget illos tormentū mortiſ
ſ qui palmā martirij: af
flictionem putāt et exterminium.
Uiſi ſunt oculis inſipientū mori.

erroriſ ſui deuia ſequūtur. nec ipſi capiti parent. ſ blaſphemant ⁊ arguunt

Uideamus. Raban⁹ Similia in euangelio dicunt. vbi pontifices ⁊ phariſei conſilium inierūt quō ieſuȝ morti traderent. ⁊ i cruce poſito illudebāt dicentes. Si rex iſrael eſt deſcendat nunc de cruce. ⁊c.

Morte turpiſſima. cruce. ſ. q̄ vſq̄ ad paſſioneȝ chriſti pena reorum fuit. nunc trophеū eſt victorie. et eccliē gloria

Qm̄ de⁹ creauit. i. nō eſt autor malorum deus. ad imortalitatē eñ creauit hominem qui dyabolice conſentiēs ſuggeſtioni mortis ſententie ſubiectus eſt

Ca: III

Iuſtoꝝ aūt anima. In priori capitulo iniquoꝝ ſentētia expreſſa eſt. quā ꝯtra chriſtū ptulerunt. nūc aūt ꝯdēnātur ſtulticie qꝛ ſanctos interire putant quos pro eius cōfeſſione trucidant.

¶ Sicut holocauſtū quod totum ꝑ ignem offerṫ deo. acceptum ē ita paſſio martirum ꝑ calorem fidei. ⁊ feruorem caritatis in odorē ſuauitatis deo oblata in conſpectu domini ꝓcioſa eſt. Unde. Preciosa in conſpectu dn̄i mors ſanctorum eius.

¶ Scintille Scintilla duo facit. ſcʒ mutat cito arundinetum. ⁊ vindicat.

¶ Et regnabit dominus. Cum quo ⁊ membra regnabunt. Unde in daniele vᵉ. Regnum et poteſtas. ⁊ magnitudo regni. q̄ eſt ſup celum dabitur populo ſanctorum altiſſimi.

¶ Sapientiam. Raban⁹. Poſſunt heretici in hac ſententia notari. qui ſapientiaʒ diuinam et fidei regulam abijciunt. labores doctrine ſue ⁊ errorū ſectas ſine fructu vite eterne expēdētes. quorum intentio ſtulta et nequiſſima opa

¶ Factura Sapiē tia eīn que deus bene dicendo creauit. ñ maledicit. ſ; opationem reproborum maledictō ne eterna dignam eſſe oſtendit

¶ Qm̄ felix. Rab. Poteſt in ſterili et in ſpadone virginum ordo intelligi. de quo in yſaia dᵉ. Non dicat eunuch⁹ ecce ego lignū aridum ⁊c. Talem fuiſſe eunuchū iohanneʒ quē ieſus amauit. plurimum eccleſiaſtice hyſtorie tradunt. qui ſupra pectus domini in cena recubuit. qui petro tardius ambulante eleuatus virginitatꝭ alis ad dominum cucurrit: qui auſus ē dicere que ſecula neſcierāt In principio erat verbum ⁊c. Fatiſcat igiṫ cauillatio iudeorum. que ſeminiris apit regnum celorū. cum pudicicia ſit in voluntate animi non debilitate corporis.

† ſ .i. finis quia nullū finem ꝓter afflictōnē putabant eos habituros
extimata eſt afflictō † exitus illorū
ſ reputōe malorum.
Et ab itinere iuſto abierūt in exterminium. ⁊ qd̓ a nobis eſt iter exter
† ſ ꝑpetue quietis nūc i ſpe. tandē in re. † ſ qꝛ
minij. illi aūt ſunt in † pace Et ſi † co
coram deo corona glorie.
ram hominibus tormenta paſſi ſūt
ſ indefectiua. ſ vera
ſpes illoꝝ immortalitate plena eſt
ſ corꝑalit. ſ qꝛ ſup pauca fuiſti fidelis ſupra multa te conſtituam
In paucis vexati. i multis bene diſponent. qm̄ deus † temptauit illos
† ſ .i. caſtigauit multis tribulationibus
ſ temptatos vl' ꝓbatos. † ſ ꝑticipatōne beatitudinis ſue. † ſ Sicut aurum in fornace nō vritur ſed probatur. ita martires non deficiūt. ſed
⁊ inuenit illos † dignos ſe. Tanꝗ̄ aurum in fornace † ꝓbauit illos et
ad gratiam ꝓparantur
quaſi holocauſti hoſtiaʒ accepit illos.
ſ quaſi. nō eſt ꝑpetua mors ſanctorum. ſed in die iudicij copioſa remuneratō.
† ſ in die iudicij quādo coronabit
⁊ in tempe † erit reſpect⁹ illorū
ſ in die iudicij. † ſ ignis qui arundinetuʒ cito conſumit. ſubitam ſanctorū mutationē. et vindictam celerem reprobōrum demōſtrat.
Fulgebunt iuſti. ⁊ tanꝗ̄ † ſcintille
† ſ ſubito malos conſument. † ſ Quia ꝑ illos
in arundineto diſcurrēt † Iudicabunt natōnes ⁊ dn̄abunṫ populis
iudicabit deus. quia nullus reſiſtet eis.
† ſ regni eius nō erit finis.
et regnabit dn̄s illoꝝ † imꝑpetuū
ſ vere ſ quia ſecundū confidentiā veram datur intellectus veritatis.
Qui cōfidunt in illum intelligent
† ſ qꝛ in futuro a ſocietate ei⁹ non poterūt auelli quem hic fide et ſpe tenebant
veritatē. † ⁊ fideles in dilectōne acquieſcent illi. qm̄ † donum et par ē
† ſ eterne ſocietatis ſ ꝑpetua.
ſ quos elegit de mundo. † ſ Quia cum iuſti intrabunt in requiem cum populo ſanctorū altiſſimi impij ibunt in ſupplicium eternum
electis eius. † Impij aūt ſcd̄m que
ſ penā.
cogitauerunt correptōeʒ habebūt
† ſ iuſticiam vel ipſum deum. † ſ a domino recedunt qui ſapientiā et diſciplinam abijciunt.
q̄ neglexerunt † iuſtum † ⁊ a dn̄o receſſerunt. Sapiam enim et diſciplinam qui abijcit infelix eſt. ⁊ † va
ſ male opando † ſ quia putāt temporalia fore eterna peccata impunita.
cua eſt ſpes illorū. ⁊ labores ſine
ſ eterne mercedis. † ſ qꝛ celeſtē habitationem non merentur.
fructu. † et inhabitabilia opa eorū.
ſ qꝛ ſ voluptates carnis. vel praue interpretationes vel dogmata.
Mulieres eoꝝ inſenſate ſunt. ⁊ nequiſſimi filij illorum. † Maledicta
ſ opa praua vel dogmata. † ſ .i. dignā maledictione.
creatura eorum. quoniam felix eſt
ſ caſta et continēs anima que. ſ. nec hereſi nec ydolatria polluitur.
ſterilis et coinq̄nata. que neſciuit
† ſ adulterij † ſ i die iudicij † ſ eterne btitudis
thorū i † delicto. † habebit † fructū
ſ Quoniā reſpicit deus animas ſanctas remunerādo. et ipſe reſpiciēt eum cōtemplando.
in reſpectōne animaꝝ ſanctarum.

ſ Eunuch⁹ propter regnum celorum
Et ſpado q̄ nō opatus eſt ꝑ man⁹
ſuas iniq̄tatē. nec cogitauit aduerſus deum nequiſſima Dabiṫ enim
† ſ inter ſanctos ſ in celo.
illi fidei donū electuʒ. et † ſors in tēplo dei acceptiſſima. Bonoꝝ eniʒ
ſ quia gaudium eternum.
ſ vere glorioſus eſt fructus. qꝛ ſapientia eſt radix huius fructus .i. vite eterne. q̄ ſapientia non aufert ſed confert vitam.
laborum glorioſus eſt fructus. et
ſ ſed ꝑpetue ſalutis afferat fructum.
que non concidat radix ſapientie.
ſ diſcipuli hereticorū qui verbū dei adulterāt
† ſ eterna. ſ. conſumptione
Filii aūt adulteroꝝ in † cōſummatione erūt. et ab iniquo † thoro ſemē
† ſ pollute conſcientie. ſ filij. ſ diſcipli.
ſ in futuro ſ .i. corpore polluto conſciētia mala. ideo a domino exterminabitur
exterminabitur. Et ſi q̄dem longe
ſ quia memoria illorum in eternū
vite erunt. in nihilum ꝯputabūtur
benedictione carebit
et ſine honore erit nouiſſima ſenectus illorum. Et ſi ſcelerius defuncti fuerint. nō habebūt ſpem, nec in die agnitōnis allocutōeʒ Natōneſ
ſ damnatōis.
enim inique. dire ſunt ꝯſūmatōis.

¶ Ca. IIII.

O Quam pulcra est caſta generatō cū claritate
ſ apud deum.
Immortalis eſt em̄ memoria
ſ .i. ꝓbata ē
illius. quoniā ⁊ apud deū nota eſt
ſ in p̄nti. ſ. vita.
⁊ apud homines Cū p̄ns eſt illam
ſ ꝓuocati exemplo eius. † ſ quia et recordationem ſui poſteris relinquit.
imitantur. † ⁊ deſiderant eam cum
ſ Non erit ſcʒ dolor de pacto certamine. quia
ſe eduxerit. ⁊ in ꝑpetuū coronata
ꝑſecutionum magnitudinem p̄mium vincet.
triumphat. incoinq̄natoꝝ certami
ſ multiplex
num p̄mium vincens Multigena
ſ hereticorum. † ſ multiplex. ſ. doctrina
aūt impiorū † multitudo non erit.
ſ ſed nociua. † ſ alias ſpuria vitulamina.
ſ Superflua argumenta.
vtilis. et † adulterine plantationes
† ſ quia ꝑſecutōis vē
non dabūt radices altas †. nec ſtabi
to vel examine iudicij cito decidēt
le firmamentū collocabunt. Et ſi
ſ ſententijs diuine ſcripture † ſ ad horā. ſ.
in ramis in tempe † germinauerit.
infirmiter poſita a vento cōmouebuntur. et a nimietate † ventorum
† ſ ꝑſecutionum vel diſcuſſionū iudicij.
ſ penitus euellentur
eradicabunṫ Confringētur eniʒ rami
ſ ſenſus
incōſummati. et fruct⁹ illorum

¶ In die agnitōnis. i. iudicij quādo electi a iudice ſuo agniti ad regnum poſſidendū inuitabunṫ. mali aūt nulla ſpe reſtaurationis ꝯſolabunṫ. Sʒ in eternum cruciandi a conſpectu ſummi regiſ expellenṫ.

¶ Ca. IIII.
¶ O q̄ʒ pulcra Raban⁹. Uituperatis hereticis ⁊ ſciſmaticis laudat catholicoſ ⁊ eorum diſcipuloſ. quoꝝ fides pura et ſimplex doctrina. et ideo eīna digna memoria. quoniam eorū generatio apud deū probata

¶ Diſtingue v̓ba ſcʒ pulcra q̄ntum ad opa caſta q̄ntuʒ ad innocētiam mentis. clara q̄ntum ad virtutū nitorē Poteſt eſſe caſta corpore. ⁊ pulcra in ſupficie. et ideo ait cum claritate ⁊c.

¶ Premiū vinces. Premiū datum ꝑ certamine trāſitorio qd̓ maiuſ eſt illis certaminibus et perſecutōnibus.

¶ Multigena aūt impiorū Alternatī de catholicis et hereticis loquiṫ. vt boꝝ laudabilem ſapientiaʒ illorum vituperabilem demonſtret verſutiam

¶ Plātationes. Quoniaʒ moſcos grece: vitulus latine dicitur. Moſceumata q̄dam non intellexerūt eſſe plantatōes ⁊ vitulamina interꝑtati ſūt. qui error tam multos codices preoccupauit vt vix inueniaṫ aliter ſcriptum.

Juſtus Raban⁹
Cum dixiſſet de malo
rum interitu. de bono
rū requie addidit. qꝛ
poſt finem vite pñtis
qui bonis ⁊ malis eſt
cōmunis. hi de morte
tranſeunt ad vitam.
illi de vita ad mortem
eternam

Placēs deo.
Rab. Non ideo tol
lit deus dilectum ſuū
de mundo ꝙ nō poſſit
inter peccatores eum ī
munē a peccato ſerua
re. q̄ diſcipulos q̄s mi
ſerat q̄i agnos iter lu
pos patri ꝯmendauit
dicens. Non rogo vt
tollas eos de mundo.
ſꝫ vt ſerues eos a malo
Sed iudicij ſui rōem
obſeruat. vt quos pre
ſciuit et ꝑdeſtinauit.
vocet ⁊ iuſtificet. alioſ
aūt ꝑ iniquitate dam
net. Unde petr⁹. No
uit deus pios de tem
ptatiōe eripe. iniquos
vero in die iudicij cru
ciandos reſeruare.

Faſcinatō ⁊c.
Rab. Notat hac ſen
tentia generalis laſci
uia reproboꝝ. ſꝫ mani
feſtius aſtutia hereti
corum. qui prauis do
ctrinis ⁊ cupiditate no
ciua. auertunt ſenſum
hominis a tramite ve
ritatis. faſcinat eñ et
grauat qui adulando
impedit. vel laudādo
decipit. Unde. Curte
batis bene. quis vos
faſcinauit. Et in puer
bijs. Donum inuidi
cruciat oculos. Inui
dus eñ grece ſignificā
tius faſcinator dicitur
His exemplis doceſi.
q̄ inuidus aliena fe
licitate cruciat. Uel q̄
felix eſt alio faſcinante
leditur

Rab. In priori ſee
mate vel comate here
ticorum ꝑfidiam. in ſe
quenti exprimit marti
rum glām. qui in bre
ui tormento laudabi
lem expenderunt vitā
ſed mors ipſa fuit eis
etas annoſa. que eis
eternam vitam ꝑpit.
deus eñ eos a maloꝝ
ſocietate ſeparauit. vt
abſconderet eos in ab
ſcondito faciei ſue. a ꝯ
turbatōe hominū.

Sine voce excu
ſationis. qꝛ erunt inex
cuſabiles. quia cū co
gnouiſſent deum non
ſicut deum glorificaue
runt aut grās egerunt
ſed euanuerunt in pra
uis cogitatōibꝰ ſuis.

ſ praui. venenoſi
inutiles. ⁊ acerbi ad manducandū
et ad nihilum apti. Ex iniquis eñ
ſ diſcipuli vel opa ſ pbatō .ſ. et
omnes filij qui naſcent̄ teſtes ſunt
argumētū qꝛ merito dānādi ſūt ſ hereticos vel
nequicie aduerſus parentes interro
quoſlibet malos
gatione ſua. Juſtus autē ſi morte
ſ a malis occiſus perſecutoribus
preoccupatus fuerit. in refrigerio
ſ quaſi nō etas corpis. ſꝫ maturitas mē
erit. Senectus eñ venerabilis eſt
tis. et morum pbitas laudatur.
nō diuturna: neq̄ numero annoꝝ
ſ quaſi. ille bñ can⁹ ē. q bñ ſenſat⁹
cōputata. Cani ſunt ſenſus homis
ſ quaſi. bñ eſt ſenex qui mūd⁹ et ſimplex
⁊ etas ſenectutis vita immaculata
Placens deo factus dilectuſ. ⁊ vi
uens inter peccatores tranſlatus ē
Raptus eſt ne malicia mutaret in
ſ nugatō hereticorū
tellectum ei⁹. aut ne fictio deciperet
animā illius. Faſcinatio eñ nuga
ſ in ſimplicibus. † ſ corrumpunt bonos
citatis obſcurat †bona. ⁊ incōſtan
mores colloquia praua
tia concupiſcentie trāſuertit ſenſum
ſine malicia. Cōſummat⁹ in breui
expleuit tpa multa. Placita enim
erat deo anima eiuſ. propter hec p
perauit educere illum de medio in
ſ ꝑſecutores ſ penā.
iquitatū. Populi aūt videntes. et
ſ gloriā futurā.
nō intelligenteſ. nec ꝑponētes ſibi
ſ .ſ. vita eṫna.
in ꝑcordijs talia. qm̄ gratia dei et
ſ con
miſericordia in ſanctos eius. ⁊ re
digna retributō ſ iudica
ſpectus in electos illius. Condē
bit ſcꝫ in futuro † ſ martir ·|· ſ ꝑſecutores ſuos.
Unde in apocalipſi. Reddite illi ſicut ipſe red
nat aūt †iuſtus mortu⁹ ·|· viuos im
didit. et duplicate duplicia ſecundū opa eius.
pios. ⁊ iuuentus celerius cōſum
ſ ꝑſecutores
mata longam vitā iniuſti Uidebūt
ſ mortē ſ martirio.
eñ finem ſapientis ⁊ nō intelligēt
ſ q. ſ. ſit daturus ei vitā eternam
quid cogitauerit de illo de⁹. ⁊ qua
ſ armis fidei ſ mori .ſ.
re munierit illum dñs. Uidebūt et
ſ quaſi non exiſtentē
contemnēt illū. illos aūt domin⁹
ſ In iudicio quādo que ſibi ſperabāt prodeſſe
inuenient nocuiſſe
irridebit. Et erunt poſt hec decidē
ſ ſicut olera herbarum cito deci
tes ſine honore. ⁊ in contumelia i
ſ dānatoſ
ter mortuos imperpetuū. Quoniā
ſ dominus ſ ſuperbia ·|· ſ excuſationis.
dirumpet illos inflatos ·|· ſine voce
ſ euertet. ſ. vitā illorum quā ſtabilem eſſe puta
⁊ ꝯmouebit illos a fundamētis. et
bant.
vſq̄ ad ſupremū deſolabūtur. Et
ſ in penis. qꝛ cōſolatōe nulla releuabūt.
erunt gementes. ⁊ memoria eorū
ſ in eternum † ſ ad iudicium ·|· ſ agnoſcentes
ſcꝫ que fecerunt cogitatione accuſante
periet. †Uenient ·|· in cogitatōe pec
† ſ conſcientia malorum ſ i ignē eternum.
catorum ſuoꝝ †timidi. ⁊ traducent
ſ accuſantes ſcꝫ
illos ex aduerſo iniq̄tates ipoꝝ

Ca. V

ſ Cum iudicabunt populi impij:
Tunc ſtabūt iu
ſ iudicātes.
ſti in magna conſtātia ad
ſ ꝑſecutores ſuos ſ in martirio
uerſus eos qui ſe anguſtiauerunt
ſ ſtultos ſcꝫ et vanos iudicauerunt
ſ cōuerſos illorum
⁊ †qui abſtulerunt labores illorū.
ſ Hec .ſ. de gloria ad penā perductoſ. et aduer
ſarios ſuos de pena ad coronas tranſlatos.
Uidentes turbabunt timore hor
ſ quia dies domini ſi
ribili. ⁊ mirabunt in ſubitatione i
cut fur venit
ſperate ſalutiſ. gemētes ꝑ anguſtia
ſ fero
ſpūs. dicēt inter ſe penitētiā agen
tes. ⁊ pre anguſtia ſpūs gementes
Hi ſūt quos aliqñ in deriſum ha
buimus. ⁊ in ſimilitudinē impꝑe
rij. Nos inſenſati vitam eoꝝ eſti
mabamus inſaniam. ⁊ finē illorū
ſine honore. Ecce quō ꝯputati ſūt
inter filios dei. ⁊ iter ſanctos ſors
illorum eſt. Ergo errauimus a via
ſ euangelij diuine legis † ſ chriſtus ſol iuſticie.
·|· ſ qui oritur timentibus ſe. in cuius
veritatis ⁊ iuſticie. †lumē nō ·|· luxit
pennis .i. protectione eſt vera ſuauitas.
nobis. ⁊ ſol intelligentie nō eſt or
ſ qꝛ vanas traditōes ſum⁹ ſecuti.
tus nobis Laſſati ſumus in via in
iquitatis ⁊ ꝑditōnis. ⁊ ambulaui
mus vias difficiles. viam autē do
ſ Quinq̄ ſimilitudi
mini ignorauim⁹ Quid nobis pro
nibus terrenarum rerum defectus oſtenditur.
fuit ſupbia: aut diuitiaꝝ iactantia
quid nobis contulit: Tranſierunt
·|· ſ que nullā ſtabilitatem habet.
omnia illa tanq̄ ·|· vmbra. ⁊ tanq̄
ſ qui moram non patit.
nuncius ꝑcurrens. Et tanq̄ nauiſ
que ꝑtranſit fluctuantē aquā. cui⁹
cum ꝑterierit non eſt veſtigiū inue
nire. neq̄ ſemitam carine illius in
fluctibus. aut auis que tranſuolat
in aere cui⁹ nullum inuenit argu
mentum itineris illi⁹. ſed tm̄ ſoni

Ca: V.
Laſſati ſum⁹.
Rab. Laſſati ſūt phi
loſophi in via iniqui
tatis. quia ratōcinan
do mundi machinā
diuino honore ſubli
mātes creature potiuſ
ſeruierunt q̄ creatori.
Ideo in exquiſitione
ſua defecerunt non ſa
lutem. ſꝫ ꝑditōnem iue
nientes. Heretici quo
q̄ vias difficiles ſup
biendo ambulant. ſe
ctas ꝯponunt nefan
das. nec viam domini
que eſt veritas et vita
agnoſcūt. Ideo ſemet
ipos in ꝑditōnem tra
diderunt. nec eis ſtudi
um pñtiſ vite aliquid
vtilitatis cōtulit. qꝛ
poſt mortē ñ premiū
ſꝫ pena ſuccedit. Unde
dicunt dolētes Quid
nobis profuit ſupbia

Tanq̄ vmbra
Per vmbram obliui
onem mētis. vel mortē
carnis. quibus huma
na vita obnoxia ē. ac
cipimus. ꝑ nunciū pre
currentē paſſioneſ ani
me vel corporis que ꝑ
cedunt occaſū vite cor
ruptibilis

Rab. Per auē et
cellentiā vl' hereſim. ꝑ
nauē vero leuitatē hu
mane mentis. que per
amaras ſeculi vndas
demonū flatibus agi
tat. ꝑ ſagittā dolos et
inſidias iniquoꝝ. Hec
eñ oīa in mūdo ver
ſant. ſꝫ tandē infructu
oſā penitētiā poſſeſſo
ribus ſuis relinquunt
Unde gemētes nulla
voce ꝯſolatōis releua
bunt. Unde ſequitur.
Talia dixerunt in īfer
no ⁊c.

¶ Talia. Adhuc q̄tuoꝛ ſpēs inducit. qui/bus ſtultam ſpem ini/quoꝝ demonſtrat. q̄ pn̄tia manſura tantū putant. vel euadere ſe impunitos

¶ Lanugo Que et flore herbarum marcido oriens. carnis fragilitatē exprimit. q̄ a vē/to egritudinis vel moleſtia corꝑis cito tolle/tur. quia omnis caro fenum.

¶ Et tanq̄ ſpu/ma. Spuma hec ex aquis edita ſuꝑ aquā enatat. hic eſt appetit⁹ humani fauoris et ia/ctantie vulgaris. que ꝓcella tēptatōnis. vel diſcuſſione iudicij diſ/ſoluitur vel diſꝑgitur id eſt. q̄ vana fuit ꝓ/batur.

¶ Iuſti aūt in ꝑ. Poſt peccatoꝝ pe/nas ꝛ ſectam in inferno penitētiam. iuſtoꝝ oſ/dit gl̄az. qui in celo re/cepti vita beata in cō/templatōne dei fruent in quo totam ſuā ſpez poſuerunt.

¶ Accipiet ꝛc̄ Raban⁹. Creatoꝛ omniū cuius arma ſunt veri/tas. iuſticia. ꝛ iudiciū ꝑ creaturam ſibi ſubiectam corripit delinq̄ntes.

¶ Per euangeliū. ſ. ꝑdicatores. ꝑſidiam iudeoꝝ. ſtulticiā gētiliū dolum hereticoꝝ. de peccato et iuſticia. ꝛ de iudicō redarguit. et te/lis verboꝝ pectora pungit. vt exterriti ce/dant. cum reſiſtere nō valeāt

¶ Et ad certū ꝛc̄. Quecunq̄ neceſſe ē. non eñ poteſt eſſe con/fuſum. q̄d eſt ſapiētia ordinatum

tus alarum verberās leuem ventū
ꝛ ſcindens ꝑ vim itineris aerem.
cōmotis alis tranſuolauit. ꝛ p⁹ hoc
nullum ſignū inuenit itineris illi⁹.
aut tanq̄ ſagitta emiſſa in locū de/
ſ quia nulla ſui reliquit veſtigia.
ſtinatū. diuiſus aer continuo in ſe
reclauſus eſt. vt ignoꝛetur trāſitus
ſ quaſi. ſic et h⁹ vite inſtabilis et incert⁹
illius. ſic ꝛ nos nati continuo deſi
eſt curſus.
nimus eſſe. ꝛ virtutis quidē nullū
ſignum valuimus oñdere. In ma
lignitate aūt noſtra ꝯſumpti ſum⁹.
Talia dixerunt in inferno hi q̄ pec
cauerunt. quoniam ſpes impij tan
q̄ lanugo eſt. que a vento tollitur
ꝛ tanq̄ ſpuma gracilis q̄ a ꝓcella
ſ Sicut fumus vento diſſoluitur
ſic humana vita tempꝛꝪ mutatōne diſſoluitur.
diſpergit. ꝛ tanq̄ fumus qui a vē/
ſ omēs
hic ꝑegrini et hoſpites ſumus. Unde ecclaſtes.
to diffuſus eſt. ꝛ tāq̄ memoꝛia ho
Generatō preterijt et generatō aduenit.
ſpitis vni⁹ diei pretereuntis Iuſti
ſ vita eterna.
autē in ꝑpetuum viuent. et apud
ſ in quo ſperauerunt. † ſ laboꝛis ꝑmiū. ¦ ſ Ia
dominum eſt † merces eoꝝ. ¦ ꝛ cogi
cta cogitatū tuū in domino. et ipſe enutriet.
tatio eoꝛum apud altiſſimū. Ideo
ſ vt cum chriſto regnent. ¦ ſ deuicto hoſte.
accipient regnū decoꝛis. ꝛ ¦ diade/
ſ vel ſpēi † ſ chꝛiſto. ſ. qui manus. brachium
et dextera patris dicitur.
ma ſpeciei † de manu dn̄i. quoniā
ſ hic et in futuro.
dextera ſua teget eos. ꝛ brachio ſā
cto ſuo defendet illos. Et accipiet
armaturā zelus illius. ꝛ armabit
creaturam ad vltionē inimicoꝛum
Induet pꝛo thoꝛace iuſticiam. ꝛ ac/
cipiet pꝛo galea iudicium rectum.
Sumet ſcutum inexpugnabile eq̄
tatem: acuet aūt diram irā in lance
ſ eccleſia. ſ. cum rege ſuo.
am. ꝛ pugnabit cum illo oꝛbis ter/
† ſ errores. ſ. iniquoꝛum. ¦ ſ ad vtilitatē electo
rum. vel ad damnationē repꝛoboꝛum ſ pꝛo vo
to actoꝛis vel ductoꝛis
rarum contra † inſenſatos. ¦ Ibunt
¦ ſ tonitrua. ſ. pꝛedicationis. vel choꝛuſcatōes
miraculoꝛum.
directe ¦ emiſſiones fulgoꝝ. ꝛ tāq̄
ſ ꝑ piam. ſ. intentōz doctoꝛum. ſ aduer
habene curuato arcu nubiū exter/
ſarij
minabunt. ꝛ ad certum locū inſili
ſ ꝑ meritoꝛū. ſ. qualitate. ſ increpa
ent. Et a petroſa ira plene grandi/
tiones. ſ aīa ſcā deſcet.
nes mittentur. ꝛ candeſcet in illos

ſ perturbatio ſeculi.
aqua maris. ꝛ flumina cōcurrent
duriter. Contra illos ſtabit ſpirit⁹
ſ vindicta vltimi iu
dicij q̄ diuidet ipſos.
virtutis. ꝛ tanq̄ turbo venti diui
ſ gehenne deſolatōis eterne.
det eos. et ad heremū ꝑducet om
ſ terrenam ſubſtantiā et carnalia oꝑa.
nem terram iniquitas illoꝛum. et
ſ Cauſa eſt ſcꝫ euerſionis eoꝛum.
malignitas euertet ſedes potentiū

¶ Ca. VI.

ſ que ſemꝑ be
ne regit animā
MElior eſt ſapiē
† ſ coꝛpoꝛis ſcꝫ et que ſepe i pecca
ta pꝛecipitant ¦ ſ animo. ſ prudē
tia dirigit greſſus hominis
tia. q̄ † vires. ꝛ vir ¦ pru/
ſ coꝛpoꝛe.
dens melioꝛ q̄ foꝛtis Audite ergo
ſ plati.
reges et intelligite. diſcite iudices
ſ coꝛdiſ
finium terre. Pꝛebete aures vos
ſ accepta poteſtate a deo
qui cōtinetis multitudines. et pla
ſ ſubiectis.
cetis vobis in turbis nationum.
ſ iudicandi in terra.
qm̄ data eſt a dn̄o poteſtas vobis
ſ puniendi ſ in iudicio.
et virt⁹ ab altiſſimo: q̄ interrogabit
ſ tanq̄ de om
oꝑa veſtra. et cogitatōes ſcrutabit
nibus iudicaturus ſ eccleſie
qm̄ cum eſſetis miniſtri regni illi⁹.
ſ alios vl' nos
non recte iudicaſtis. neq̄ cuſtodi
ſtis legem iuſticie. neq̄ ſcd̄m volū
† ſ de virtute in virtutem ¦ ſ hoꝛrendum eſt in
cidere in manus dei viuētis
tatem dei † ambulaſtis. ¦ Hoꝛrēde
† ſ potentes ſcꝫ ma
et cito apparebit vobis. † qm̄ duriſ
gis punientur quibus plus cōmittitur
ſimum iudiciū in his qui pſunt fiet
ſ remiſſio peccatoꝝ
Exiguo eñ concedit miſericoꝛdia
Potentes aūt potēter toꝛmēta pa
tientur. Non eñ ſubtrahet pſonā
cuiuſcūq̄ dn̄s q̄ eſt omniū domi/na
toꝛ. nec verebitur magnitudinem
ſ quaſi equalis cura ē illi
cuiuſq̄. quoniā puſillū ꝛ magnū
de omnibus. quia omnes creauit.
ipſe fecit. ꝛ equaliter cura eſt illi de
omnibus. Foꝛtioꝛib⁹ aūt. foꝛtioꝛ i
¦ ſ eccleſie rectoꝛes vel omēs quibus animarū
ſtat cruciatō. Ad vos ergo ¦ reges
ſuarum regimen commiſſum eſt
ſunt hi ſermones mei. vt diſcatis
ſ diuinā ſ in pꝛeuaricationē ꝑceptoꝛum dei
ſapiam. ꝛ n̄ excidatis Qui eniꝫ cu
ſ qui. ſ. ſequent iuſticiā † ſ. i. iuſticie ſue ꝑmiū ac
cipient ſ iuſtificabuntur.
ſtodierit iuſticiā. † iuſte iudicabūt.

¶ Et flumina ꝛc̄. id eſt. ꝑſecutionum cō/motiones. plerūq̄ eñ corda prauoꝝ que ꝑ/dicatio nō emollit: fla/gellum correctōis fran/git.

¶ Ca. VI
¶ Audite ꝛc̄ Rab. Monet rectores eccl'ie vt iuſticiā et veritatē ſeruent ꝛ diſcrete itelli/gere feſtinēt. quia acce/pta poteſtate a dō ma/giſtri ꝛ iudices ſūt fra/trum ſuoꝝ. vt iudicēt illos ſcd̄m equitatem ꝛ doceāt regulam fidei cum oꝑibus bonis. et ipſi quoq̄ iudiciū dei expectant. qui nō fallit nec fallit. quia nō ſolū oꝑa. ſ; cogitatōnes et voluntates iudicabit

¶ Exiguo his. ſ. q̄ ꝑ ignorantiam vl' fra/gilitatē. vel neceſſitatē peccauerunt. et humi/li penitētia deleuerūt.

¶ Potētes. qui ſcꝫ mandata dei ꝯtemnē/do. grauia peccata cō/miſerunt. nec penitue/runt. Sicut eñ poten/tiores fuerunt in impi/etate: foꝛtioꝛa ſuſtine/būt toꝛmēta gehenne

¶ Nō eñ ſ. Non eſt pſonarū acceptoꝛ deus. vnūquemq̄ iu/xta vias ſuas iudicat.

¶ Ad vos ergo Fi/nito ſermone ad poten/tes. et eoꝝ duricia du/ris ſermonib⁹ increpa/ta. ad rectoꝛes eccleſie exhoꝛtationē conuer/tit. ꝛ ſapientiam miris ꝑconijs extollit.

¶ Et diligite. Qui diligit ſapientiam ſer nat in moribus diſci plinam. Non eī amat ſapientiam. qui nō ſer nat diſciplinam. Vñ. Si diligitis me · man data mea ſeruate.
¶ Preoccupat. Gratis ſe offerens Ip ſe eīm eſt via veritas ⁊ vita. p ipm itur · ad ip ſum tenditur · ad ipm puenitur.
¶ Aſſidentē. ſemp parat. ſ. auxiliari Un de. Ecce ego ſto ad hoſtium ⁊ pulſo . ſi quis aperuerit mihi. itrabo ad eum · ⁊ cenabo cum illo. ⁊ ipſe mecū.
¶ In pñti ſtudendū eſt ſapientie . ⁊ ſm nor mam diſcipline ei⁹ vi uendum .
¶ Si ergo d · Ra banus . Reges admo net diligere ſapiētiā. ſine qua regnare non poſſunt · Tunc bñ regi tur reſpublica . cū phi regnant ⁊ reges philo ſophant. Merito ḡ re ctores eccle aſſidui ſūt in diuine legiſ medita tione. Qui eīm eam di ſcendo . docēdo. opan doqꝫ ſequit · regni cele ſtis coronā aſſequetur
¶ Neqꝫ cū inui dia tabeſcēte . In uidia nō ꝯmunicat ſa pientie · quia p inuidi am dyaboli introiuit mors in mundū · ⁊ p ſa piētiam liberat ab ea genus humanū
¶ Ergo ac. ⁊c. Ra ban⁹. Oſtenſura ſapi entia virtutē ſuā · pri⁹ p pdicatorē ſuum hūa ne condicionis deſcri bit originē · vt quiſqꝫ ſciat quid ex carniſ ori gine · ⁊ quid ex dei mu nere habeat Nō eniꝫ dicit · x · mēſium tempe ſe eſſe coagulatum in ſā · ex ſemi. ho. ⁊ de. ſō. conueniētis · demōſtrat vtriuſqꝫ ſexus differē tiam · vt eīm aiunt phi ſici · ſemē viri candidū ⁊ mulieris ē ſanguino lentum · quorum ꝯmi xtōne certis ſpacijs cor pus format · donec ani matum pueniat ad p tum Alij tamē. vij. alij viij. alij in nono naſcū tur menſe · ſ; qui in deci mo. pfectiores ⁊ ſaniti ui ⁊ vitales eſſe dicūt.

† ſ rectam fidē et opa · † ſ Cum diſcuſſio vene
et qui didicerint † iuſta · † inuenient
rit. quia p vite meritum · accipiēt glorie pmium
quid reſpondeant Concupiſcite er
go ſermones meos ⁊ diligite illos
† ſ decor ſapientie immarceſſabilis · et his ſoliſ
et habebitis diſciplinam · † Clara ē
paret. qui eam bene diligunt. In maliuolā; au
⁊ que nunqꝫ marceſcet ſapientia ·
tem animam · non introibit ſapientia.
⁊ facile videt ab his qui diligūt eā
† ſ querite et inuenietis.
⁊ inuenitur ab his qui † querunt
ſ chriſtum ſcꝫ dei virtutem. et dei ſapientiam.
eam. Preoccupat q̄ ſe cōcupiſcūt
† ſ corde deuoto a
vt illis ſe prior oſtendat · † Qui de
principio lucentis fidei · ſ iuuenū. ſ.
luce vigilauerit. ad illā nō labora
bit · Aſſidentē eīm illā foribus ſuis
ſ deſiderio diuine contemplatōis
inueniet. Cogitare ergo de illa ſen
† ſ intentōne mentis
ſus eſt ꝯſummat⁹ · ⁊ q̄ † vigilauerit
† ſ quia eius adeptio vera ſecuritas eſt ·
ppter illam · † cito ſecur⁹ erit. Quo
ſ ſpōte.
niam dignos ſe · ipa circuit querēs
ſ pceptis
⁊ in vijs ſuis oſtendet ſe illis hila
ſ adiutrix. ſ.
riter. ⁊ in omī puidentia occurret
ſ Nemo repente fit ſumm⁹
illis. Initium eīm illius veriſſima
† ſ Qui diligit
eſt diſcipline cōcupiſcentia. † Cura
legem diſciplinam cuſtodit
ergo diſcipline dilectō ē · ⁊ dilectio
cuſtodia eſt legū illi⁹ Cuſtoditio le
ſ i · ad incorruptōem imortalitatiſ pducꝫ ·
gum conſummatō ē incorruptōis ·
ſ immortalitatis.
incorruptō autē facit eſſe ꝓximum
deo Concupiſcētia itaqꝫ ſapie · de
ſ quod eſt in cognitōne diuinita
ducet ad regnum ppetuum. Si er
tis † ſ vel ſentib⁹ ſ · i · dignitatib⁹
go delectamini in † ſedib⁹ ⁊ ſceptriſ
o reges populi : diligite ſapiētiam
vt regnetis i ppetuum · Diligite lu
men ſapientie : omnes qui peſtis
populis · Quid eſt ſapiētia · ⁊ quē
ſ genita.
admodum facta ſit : referam · ⁊ non
abſcondam a vobis ſacramēta dei
ſed ab initio natiuitatis inueſtiga
bo · ⁊ ponam in lucem ſcientiā illi⁹
⁊ non preteribo veritatē · neqꝫ cum
inuidia tabeſcēte iter habebo · qm̄
talis homo non erit pticeps ſapie
ſ cetus pdicatorum. † Quia per doctrinam eo
Multitudo aūt ſapiētiū · † ſanitas
rum ad fidem cōuerſus ē † ſ chriſtus dei virtus
et dei ſapiētia.
eſt orbis terrarꝫ · † ⁊ rex ſapiēs po
ſ dominus fortitudo plebis ſue ·
puli ſtabilimentum eſt . Ergo acci
pite diſciplinam p ſermones meoſ
⁊ proderit vobis

¶ Ca: VII

ſ formatum p ſe loquētem forma
induit ſapientem ſcꝫ ſapientia

Sum quidem ⁊
ego mortalis homo ſimil
ſ vel ex de genere terreni ſ ade
hominibus · † ⁊ ex genere terre illi⁹
qui prior factus eſt · ⁊ in vētre ma
tris figuratus ſum caro . decē men
ſium tempore coagulatus ſum in
ſ matris
ſanguine ex ſemine hominis . ⁊ de
ſ alias ſomni.
lectamento ſomnū cōuenientis Et
ſ omnibus.
ego natus accepi ꝯmunem aerem
⁊ ſimiliter decidi in factam terram
⁊ primā vocem ſimilē omnib⁹ emi
ſi plorans. In inuolumentis nu
tritus ſum. ⁊ curis magnis. Nemo
eīm ex regibus aliud habuit natiui
tatis initium. Unus ergo introit⁹
ſ h⁹ mūdi ſ mors ·
eſt omnibus ad vitā · ⁊ ſimilis exit⁹
ſ ſapientiam ·
Propter hoc optaui. ⁊ dat⁹ eſt mi
ſ dominum
hi ſenſus . ⁊ inuocaui. et venit i me
ſ cuius gratia ſapiens ſum · † ſ Omnia pcioſa
in compatione eius vileſcunt . Unde ipſe in p
ſpūs ſapientie. † Et pꝑpoſui illam re
uerbijs ait. Mecum ſunt diuitie et gloria ⁊c.
gnis et ſedib⁹. et diuitias nihil eſſe
dixi i compatōne illius Nec ꝯpa
ui illi pcioſum lapidem. qm̄ omne
aurum in ꝯpatōne illius arena eſt
ſ vel eſtimabitur
exigua. et tanqꝫ lutū extimabitur
ſ comparatione ·
argentum i conſpectu illius Sup
ſ corporis · ſ corpalium rerum † ſ quia ipa ſa
pientia ſpecioſior ſole
ſalutē et ſpēm dilexi eā · † et ppoſui
ſ eterna ſ que eſt ſalus anime.
pro luce habere illam . quoniam
inextinguibile eſt lumen illius Ve
nerunt mihi oīa bona piter cum
illa. et inumerabilis honeſtas per
ſ opera illius · † ſ preſidente in omnibus ſapi
entia.
manus illius · † et letatus ſum i om
nibus . quoniam antecedebat me
iſta ſapientia. et ignorabā quoniā

¶ Ca. VII
¶ Nemo eīm ex regib⁹. Rab. Oſten dit q omīs homo ter renus ex viri et mulie ris ſemine ortus . tpal vite ſortit exordium. ⁊ p mortē tranſit d mū do. Sꝫ celeſtis adam q̄ ſine ſemine virili de matre virgine natus ē ꝓprium habꝫ natiuita tis modum. q̄ ⁊ mortiſ ſue ordinauit occaſuꝫ Decimo vo menſe p⁹ conceptionē natiuitaſ ipius a chriſtianis cele brat. ⁊ ab octano kal. april. quo ꝯceptus cre dit vſqꝫ ad viij. kl. ia nuarij · qñ nat⁹ credit · vl tradit. cclxxvi. dies numerant. i. nouē men ſes ⁊. vi. dieſ. Itaqꝫ ſē tentia euāgelica · q̄ · xl. ⁊ · vi · annis templū cor poris edificatū a iude is pdixit eſſe ſoluendū p ſenarij multiplicatō nem : pfectōꝫ incarna tionis oſtendit · q̄r. cc lxxvi · q̄dragies. vi. ſe narium habēt Unde patet. quia ſicut perfe ctus deus . ita ⁊ pfect⁹ homo eſt ieſus chriſt⁹.
¶ Nec cōpa. il. p. Unde. Inuenta vna pcioſa margarita ven dit omīa ⁊ emit eam. Qui eīm celeſtē ſapiāꝫ veraciter iuenit. i. vbū dei. deſpicit oīa emo limēta pñtis vite. phi loſophiam · eloq̄ntiāꝫ ⁊ diuine theorice va care contendit
¶ Venerūt mihi om. bo. Hoc ceptus ſalmon. q̄ petens a do ſapientiam . regni ſub limitatem diuitias et glām cum illa meruit. Quicunqꝫ aūt chriſti pcipit noticiā . omniū piter hic virtutuꝫ ha bet gratiā . ⁊ in futuro vitā eternā.
¶ Proceſſu meditati onis intelligit ſe tm̄ p feciſſe . vt priorem ſen tentiā poſteriori ꝯpan do ignorantiāꝫ putet . Sicut iohannes ait. Ego neſciebā eū Sed qui me miſit baptiſare in aq̄. ille mihi dixit . Sup quē videris ſpi ritum · ſ. deſcendentē ⁊ manentē . hic eſt qui baptiſat . Sic et ſtelle in comparatōne ſolis minime lucere vident.

Vñ ⁊ ſol. qꝛ ſolꝰ ī die
iter aſtra luceat: ſic no
minatur
Ipſe ſapiē dux
Deus paṫ incarnati fi
lij cui dedit omnē po-
teſtatē ī celo ⁊ in terra
Ipſe eñ ⁊c̄ Ra
banꝰ. De ſalomōe dic̄
ſcriptura Deꝰ dedit ſa
pientiam ſalomoni. et
prudētiā multā nimis
⁊ ꝓcedebat ſapiaꝫ om
niū orientaliū ⁊ egipti
orū. ⁊ erat ſapiētior cū
ctis hoīb. ⁊ diſputa-
uit de lignis a cedro vſ
qꝫ ad yſopū. ⁊ d iumē
tis. ⁊ volucrib. ⁊ repti
lib. et piſcib. et venie
bāt de cūctis pplīs ad
audiēdā ſapiam ſalo-
monis. Noſter xp̄o pa
cificꝰ dei virtꝰ dī. et dei
ſapia. cui oīa nuda et
apta. diſcipulis etiam
dat miſterioꝝ ſuoꝝ ī-
telligētiā. vt hyſtoriā.
allegoriā. tropologiā.
anagogen. intelligant
Ipſe eñ il. om. ho. ve.
in h. mū. quē q̄ ſequiṫ.
ñ ābulat in tenebris.
Eſt eñ ⁊c̄ Rab.
Ut yſaias oñdit oīa
dona ſpūſſā ī hūaita
te ſaluatoris exiſtūt. ī q̄
ſūt oēs theſauri ſapiē
et ſciē abſcōditi. et ple
nitudo diuīitatis. cui
ñ daṫ ſpūs ad mēſurā
Rab. Spūs q̄ im-
plet oīa mobilꝭ ſimꝭ et
ſtabilꝭ ē. hō eī q̄ vbi-
qꝫ diſcurrit. vbiqꝫ ob
uiā venit. ⁊ repēte vbi
nō crediṫ: inueniṫ Om
nipotens ḡ ſpūs. vt
vbiqꝫ pñs ſigneṫ. ſta-
bilis ſimul ⁊ mobilꝭ ē
Rab. Vñ. ſplēdor
glē ⁊ figura ſubē eius.
regēs oīa ꝟbo ꝟtutis
ſue. Paṫ eñ dic̄ vt ꝟ
bum ſit. nō quō ꝓferṫ
aut cogitaṫ. Hoc eniꝫ
tpale. illud eternū. ⁊ il
luminādo dic̄ de ſe. et
de patre. qꝺ dicēdū ē
nob. Vñ ait. Nemo
nouit patrē niſi filꝰ. et
cui filꝰ voluerit reuela
re. qꝛ ꝑ filiū reuelat pr̄.
id ē. ꝑ ꝟbū ſuū. Si eī
ꝟbū qꝺ ꝓferimꝰ tpale
⁊ trāſitoriū ⁊ ſe oñdit.
et de q̄ loquimꝰ. multo
magis ꝟbuꝫ dei ꝑ qꝺ
facta ſūt oīa: oñdit pa
trē ſic eſt. qꝛ et ipſū ita
eſt. et h qꝺ pater. ſcdm
qꝺ ſapia eſt et eſſentia
Nā ſm qꝺ ꝟbū ē. ñ eſt h qꝺ paṫ. qꝛ ꝟbū nō ē paṫ. ꝟbū eñ relatiue dī. ſic

ſ alis bonorum † ſ alis quā ſ qꝛ ſpūs diſcipline
effugiet fictum. et in maliuolā aīam ñ introi. ſa.
hoꝝ omniū mater eſt. Quā ſine fi-
ſ que eſt contraria largitati ſapientie.
ſ q̄ ſocietas luci ad tenebras
ctione didici. ⁊ ſine inuidia ꝯmu
ſ quia pudica. pacifica. modeſta. plena
miſericordia. et fructibus bonis.
nico. ⁊ honeſtatem illius nō abſcō
ſ quāto quiſqꝫ profundius diſcit. tanto ꝓfū
diora cognoſcit.
do. Infinitus eñ theſaurus ē ho-
† ſ Agnoſcentes. ſ. ꝓcepta et voluntatē dei Vñ
minibus. quo qui vſi ſunt. ꝑtici-
Uos aūt dixi amicos. qꝛ omia quecunqꝫ audi
pes facti ſunt amicicie dei. ꝓpter
ui a patre meo nota feci vobis.
diſcipline dona ꝯmendati. Mihi
ſ iudicia.
aūt dedit deus dicere ex ſentētia. ⁊
ꝓſumere digna hoꝝ que mihi dan
ſ auctor.
tur. quoniā ipe ſapientie dux eſt. ⁊
ſ qꝛ ſapiētes corrigit vt nemo ꝓſumat ſ ꝓtāte.
ſapientium emendator. In manu
eñ illius ⁊ nos ⁊ ſermones noſtri
⁊ omis ſapientia. ⁊ operum ſcientie
ſ morū.
diſciplina. Ipe eñ dedit mihi ho-
rum que ſunt ſciam veram: vt ſciā
diſpoſitōnem orbis terraꝝ. ⁊ vir-
tutes elementoꝝ. initiū ⁊ ꝯſumma
tionē ⁊ medietatē tꝑm. viciſſitudi-
num ꝑmutatōnes. ⁊ ꝯſūmatōnes
tꝑm. ⁊ moꝝ mutatōes. diuiſio-
nes tꝑm. anni curſus. ⁊ ſtellarum
diſpoſitōnes. naturas animaliū. et
iras beſtiaꝝ. vim ventoꝝ. ⁊ cogita
tiones hominū. differētiam virgul
torum. ⁊ virtutes radicū. ⁊ quecū
qꝫ ſunt abſcondita ⁊ improuiſa di-
dici. Omniū eñ artifex docuit me
ſ qꝛ ꝑ ipam veritatꝭ cognitō daṫ
ſapientia. Eſt eñ in illa ſpūs intel
† ſ ſanctificās omnia ſ multiplices grās dās
ſ vnica bonos
ligētie. ſanctꝰ. multiplex. vnicꝰ.
ſ viuus eſt ſermo dei et efficax. et penetrabilior
om. gla. ancipiti ⁊c. † ſ verbo ſ diſertas facit
linguas infantium
ſubtilis. modeſtus. diſertꝰ. mo
ſ ſine macula † ſ nec fallit. nec fallit. † ſ mitis
et miſericors
bilis. incoinqnatꝰ. certꝰ. ſuauis
ſ qꝛ nō gaudet ſuꝑ iniquitatem. congau
det autem veritati.
amans bonū actū. qui nihil vetat
ſ cōis omnibꝰ † ſ inata bōitate
benefacere. humanus. benignus
ſ qui dat laſſo virtutē ſ ꝑ naturā oīa cōtinet
ſtabilis. ſecurus. omnem habēs

ſ via. veritas. et vita. † ſ qꝛ lumē omniū ſ qꝛ
in manu eius ſunt omnes fines terre. cui omne
genu flectitur celeſtium. terreſtrium. et inferno
virtutē. omnia proſpiciēs. ⁊ q̄ ca
rum.
piat omēs ſpūs intelligibiles. mū
† ſ nihil eñ ſubtilius. mobilius ſapientia q̄ om
dus. ſubtilis. Omnibus eni mobi
nia creauit. regit. ordinat. In ipa eñ viuimus.
et mouemur. et ſumꝰ.
libus mobilior eſt ſapientia Attin
† ſ a fine vſqꝫ ad finem. ſ qꝛ lux eſt et tenebre
in eo non ſunt.
git aūt vbiqꝫ propter mundiciam
ſ calefaciens frigus infidelitatis noſtre
ſuaꝫ. Uapor eſt eni virtutis dei. ⁊
ſ ſplendor glorie conſubſtātialis. equalis. coe
ternus † ſ ſummo bo
emanatō quedā eſt claritatis om
no non appropinquat malum
nipotētis dei ſincera. et ideo nihil
ſ ſemꝑ ſimplex bonum eſt ſ In quo videṫ pa
inquinatū in illam incurrit Candor
ter. qui videt me. videt et patrē ſ qui peccatū
eſt eni lucis eterne. ⁊ ſpeculū ſine
non fecit. nec inuentus eſt dolus ī ore eiꝰ
macula dei maieſtatis: et imago
ſ plena repreſentatō. ſ cū patre
bonitatis illius Et cum ſit vna:
ſ qꝛ coomnipotēs ſ immutabilꝭ
omnia poteſt. et in ſe permanens.
ſ regnādo. ordinādo † ſ omia ꝑ ipm facta ſunt
omnia innouat. ⁊ ꝑ natōes in ani
mas ſanctas ſe trāſfert. amicos dei
ſ ſtulticia deo odibilis eſt
et prophetas ꝯſtituit Neminē eni
ſ qui in lege dñi meditaṫ die ac nocte.
diligit deus niſi eū qui cum ſapia
† Quia corporalis lux que modo occidit. modo
oritur. ſpūali luci compata ſcintilla videṫ. chri
ſtus quoqꝫ ſanctorum claritatem longe trāſcēt
inhabitat Eſt eni hec ſpecioſior ſo
dit. Vñ. Ipſi ꝑibunt. tu autē ꝑmanebis
le. et ſuꝑ omnē diſpoſitōeꝫ ſtellarū
† qꝛ nullus ſine peccato. vel immu
luci cōpata prior inueniṫ Illi eni
nis a peccato ſ qꝛ peccatum non fecit. nec in
ſuccedit nox. ſapientiam aūt non
uentus eſt dolus in ore eius
vincit malicia

Ca. VIII

ſ id eſt.
Attingit ergo a
a principio mundi.
ſ ab eterno vſqꝫ in eternū † ſ vſqꝫ
ad aduentū chriſti ſ qꝛ dei virtꝰ
fine vſqꝫ ad finem fortiṫ
ſ qꝛ dei ſapiētia † ſ ego diligo diligentes me. et
et diſponit omnia ſuauiter Hanc
qui mane vigilauerit ad me inueniet me
amaui et exq̄ſiui eam a iuuentute
ſ beatꝰ qui obſeruat ad poſtes hoſtij mei
ſ ſtabi
mea. et queſiui ſponſam meā aſſu
li federe. ſ veritatis. vnde. hec eſt vita eterna
vt cognoſcant te ſolum. et quem miſiſti ieſum
chriſtuꝫ
mere. et amator factꝰ ſū forme illiꝰ
ſ quia coeterna patri coomnipotenti
ſ patris ſcꝫ quia ei coeternus.
Generoſitatem illius glorificat

filꝰ q̄ nō ē paṫ. Chriſtꝰ
ḡ dei virtꝰ ⁊ dei ſapia.
qꝛ de patre ꝟtute ⁊ ſa-
piētia. ipē qꝫ virtꝰ ⁊ ſa
piētia ē. ſic lumē de lu-
mie patre. ⁊ fons vite
apꝺ patrē fontē vite.
Vñ. Qm̄ apud te eſt
fons vite. ⁊ in lu. t. in.
l. Sic eñ paṫ hꝫ vitā
in ſemetipſo. ſic dedit
filio vitā hrē ī ſemetip
ſo. h ē lumē veꝝ. qꝺ il.
o. h. v. ī h. mū. h ꝟbū
erat apud deū. ⁊ deus
erat ꝟ. Deꝰ aūt lumē
ē nō corꝑale. h ſpūale.
nec illuminatōe factū.
ſicut apli quibꝰ dī. vos
eſtis lux mūdi. Sꝫ qꝺ
illūīat omnē hominē.
h eſt ſapia de q̄ agimꝰ
Sapia ḡ filꝰ. de ſapi-
entia patre. ſicut lumē
de lumine. deꝰ de deo.
⁊ ſinglſ paṫ lum̄. ⁊ ſin
gulꝰ filꝰ lumē. ſingulꝰ
ſpūſſcūs lumē Singu
lus paṫ deꝰ. ſingulꝰ filꝰ
deꝰ. et ſingulꝰ ſpūſſcūs
deꝰ Ergo ⁊ ſingulꝰ pa
ter ſapia. ⁊ vtrūqꝫ ſi-
mul vnū lumē. vnꝰ de
us. vna ſapia. Sꝫ fili
us factus ē nob ſapia
a deo. et iuſticia et ſan
ctificatō. qꝛ tpaliſꝭ ad
ipſuꝫ ꝯuertimur vt cū
illo ī eternū maneamꝰ.
et ipſe in tempe verbū
caro factum eſt et ha-
bitabit in nobis.

Ca. VIII.
Attingit a fine
id ē. a principio mūdi
vſqꝫ ad aduētū chri-
ſti. mirifica opa ⁊ ſince
ra teſtimonia ꝑ vetus
teſtamētū fortiter aſſe
rit. et ab incarnatione
verbi vſqꝫ ad finē mū
di. ſuauitatē euange-
lij exponit. A fine ergo
vſqꝫ ad finē fortiter ꝑ
tingit. qꝛ vbiqꝫ ꝑfecte
agit Finis eñ ꝑfectōꝫ
ſignificat
Glorificat id eſt
repētat generationem
illius ſcꝫ patris. qui ē
ei coeternus. et coomi-
potens. vel ꝑtim de tē
ꝑorali natiuitate. ꝑtiꝫ
de eterna poteſt legi.
habet contuberniū dī
id eſt. humanitatem.
in qua habitat deus.
qui eſt ſapiētia patris
vel glorificat ge. illius
id eſt. dei patris. i. eiꝰ
dem eſſentie eſt cū pa
tre ab eterno genita. nata in tempore de matre

¶ Doctrix eſt em̄
De plenitudine ei⁹ om
nes accepimus. p quē
grā ꝛ veritas facta eſt.
id eſt. reuelata. Deum
nemo vidit vnq̄ꝫ. Ḡ fi
lius qui eſt in ſinu pa
tris ipſe enarrauit.
¶ Et labores. Ni
chil em̄ iners. nihil de
ſidioſum. in opib⁹ ei⁹.
Queꝫcunq̄ſ ſunt vera.
queꝫcunq̄ſ pudica. que
cunq̄ſ agit iuſta. ꝛ agē
da ſuis ꝯmittit.
¶ Sobrietatē
em̄ ꝛc̄. Rab. Qui tē
perans eſt. prudēs for
tis. ꝛ iuſt⁹. quid illi de
eſt: Has aūt virtutes
nemo hꝫ. niſi cui omni
um virtutū origo de⁹
contulit. quocūq̄ſ tpe.
quacunq̄ſ lege. quacū
q̄ſ gente. Quidā tamē
ſpēm pietatis haberēt
virtutē ignorauerunt.
quia creatori ſubdi no
luerunt. ideo viā diſci
pline neſcierunt. De⁹
em̄ ſolus virtus ꝛ ſapi
entia patris. inuenit vi
am diſcipline. ꝛ dedit
illam iacob. puero ſuo
¶ Propoſui Ra
banus. Poteſt hoc d̄
genitrice dei intelligi.
que ꝓpoſito virginita
tis meruit verbo dei fe
cundari. ꝛ generare fili
um dei ad ſalutē mun
di vel generis humani
ꝛ ab omnibus vnico p̄
conio celebrari. Unde
Beatā me dicēt om̄s
generatōnes. Cui con
cordat qđ ſequit᷑. Ha
beo ꝓpter hanc clarita
tem ad turbas

¶ Admirabilis.
Partus virginis om
nibus fuit ammirād⁹.
quia in reſurrectionē
ꝛ ruinam multoꝝ extī
tit. qui ſtat in ſignum
populoꝝ. ſup quem
continebūt reges os ſu
um. ipſum gentes dep̄
cabuntur.

¶ In principio erat verbū. ꝛ verbū erat apud
deum. et deus erat verbum. hoc erat in princi
pio apud deum. et verbum caro factū eſt. et ha
contubernium habens dei. ſed et
bitauit in nobis † ¶ quia pater diligit filium et
omnium † dominus dilexit illam.
omnia dedit ei i man⁹.
Doctrix eſt em̄ diſcipline dei. ꝛ ele
ctrix opꝫ illius. Et ſi diuitie appe
¶ virtutum diuitias continet. et
amatorib⁹ ſuis offert. Un̄. Mecū ſūt diuitie ꝛc̄
tant in vita. quid ſapiētia locuple
¶ omnia per ipſum facta ſunt
¶ meditantibus in lege prebet omnimo
dam dulcedinem ſapiētie
tius. que operatur omnia: Si autē
¶ pfundam. ſ. et ſanā intelligentiā
† ¶ bonorū opꝫ et virtutū.
ſenſus operatur. quis † horꝫ que ſunt
¶ ſtabilem ſcꝫ ſalutē ponit.
magis q̄ꝫ illa eſt artifex: Et ſi iuſtici
¶ vel dilectō.
am quis diligit. ꝛ labores hui⁹ ma
¶ tēperantiam ¶ quat
gnas habēt virtutes. Sobrietatē
tuor enim principales virtutes ponit.
em̄ ꝛ prudentiā docet ꝛ iuſticiam
¶ fortitudinem   ¶ ad eternā vitā
ꝛ virtutem. quibus vtilius nihil ē
¶ vel via   ¶ alias et ſi multitudinē
in vita hominib⁹. Et ſimilitudinē
¶ vel q̄.   ¶ ipa † ¶ Nihil
eſt quod eam lateat. quia ab eterno genita eſt.
cum patre cuncta diſponit.
ſcientie deſiderat quis. ſcit † p̄terita
¶ qꝛ initium et finis   ¶ qui ait. ego dabo
vobis os et ſapientiam ꝛc̄
et de futuris eſtimat. ſcit verſutias
¶ propoſitōes
ſermonum. ꝛ diſſolutōes argumē
¶ Qui ait. Erunt ſigna in ſole et luna. et
torum. ſigna ꝛ monſtra ſcit anteq̄ꝫ
ſtellis ꝛc̄
fiant. ꝛ euentus tempꝫ ꝛ ſeculoꝝ
¶ Popul⁹ ¶ dei cōmunionē ſapientie. i. chriſti.
ſe habere gaudet. et in amplexu eius delectari.
qui ait. Si quis mihi aperuerit. intrabo ad illū
Propoſui ergo hāc adducere mi
et cenabo cum illo. et ipſe mecum.
hi ad ꝯuiuandū. ſciens q̄m mecū
¶ .i. allocu
cōmūicabit de bonis. ꝛ erit allocu
atio.   † ¶ vox doctorū.
tio cogitatōis ꝛ tediȷ mei. † Habeo
† ¶ doctrinā ſaluatoris. † ¶ quib⁹ euāgeliū p̄di
ꝓpter hanc † claritatē † ad turbas. ꝛ
cabo   ¶ qꝛ p̄ncipat⁹ et poteſtates ſub
ijcit chriſtiane religiōi ¶ patriarchas et prophe
tas quibus ſociatur.
honorē apud ſeniores. Juuenis ꝛ
¶ omnia ſecundū legē diiudicans.
acutus inueniar i iudicō. ꝛ i cōſpe
¶ cuꝫ reges et principes mi
ctu potentiū admirabilis ero. ꝛ fa
rantur p̄dicationem euangelij.
cies principum mirabunt᷑ me. Ta
¶ non audebunt loqui
centem me ſuſtinebunt. ꝛ loq̄ntē
¶ attenti ad ſermones meos.
me reſpicient. ꝛ ſermocinante me
¶ non audētes mihi reſiſtere.
plura. man⁹ ori ſuo imponēt Pre
¶ immortalitatē habent ſancti in carita
te radicati et fundati. et ſpem immortalitatis
terea habebo p̄ hanc immortalita
¶ meorum opꝫ et virtutum.
tem. et memoriā eternā his q̄ poſt

¶ Secuturi ſunt me   ¶ erudiam.
me futuri ſunt: relinquā. Diſponā
¶ quibus euangelium p̄dicabo
nec p̄ varias ſectas abire p̄mittā.
populos. ꝛ natōnes mihi erūt ſub
¶ victi patiētia mea. et videntes chriſti
miracula. qui ait. cōfidite qꝛ ego vici mundum
dite. Timebūt me audiētes reges
¶ ſociorum   ¶ benign⁹
horrendi. ꝛ in multitudine bonus
¶ aduerſariorū. † ¶ Cetera
foris agentib⁹ quid intus preſtet adiungit.
videbor. ꝛ in bello fortis. † Intrās
¶ ſapiam. ſ. ¶ confidentiā mentis
in domum meam ꝯquieſcā cū illa.
Non em̄ habet amaritudinē ꝯuer
ſatio illius. nec tedium conuictus
illius. ſed leticiam et gaudiū. Hec
cogitans apud me ꝛ ꝯmemorās in
¶ qꝛ quidquid de natura ei⁹ co
gnoſcitur. totū imortale. et ſꝫ viuere inuenit᷑.
corde meo. q̄m immortalis eſt i co
† ¶ qꝛ q̄to magis amat᷑. tāto magis ſuauior re
gitatione ſapiētia. ꝛ in † amicicia il
peritur   † ¶ qꝛ p̄ ipſum facta ſunt omnia.
lius delectatō bona. ꝛ in † operib⁹
¶ qui eſt omnium reꝝ origo. et quod
factum eſt in ipſo vita erat.
manuū illius honeſtas ſine defecti
¶ Si quis veſtrum indiget ſapiētia
one. et in certamine loquele illius
poſcat a deo qui dat omnibus affluenter
ſapiētia. ꝛ p̄clarites in ꝯmūicatōe
¶ Diligenter et ſtudioſe. vn̄.
urgaꝫ diluculo et circuibo ciuitatē. querā quē
diligit anima mea
ſermonū illius. circuibam querēs
¶ fortiē. firmiter
vt mihi illam aſſumerē. Puer aūt
eram ingenioſus. ꝛ ſortit⁹ animā
bonam Et cum eſſem magis bon⁹
veni ad corpus incoinquinatum.
¶ Cuſtodia legis conſummatio incorruptio
nis. Incorruptō autē facit p̄ximum deo. et ad
hanc p̄fectōem nemo venit niſi quē diuina grā
ſubleuat. vnde Omne datum optimum. et om
Et vt ſciui q̄m aliter non poſſū eſſe
ne donum p̄fectum deſurſum eſt.
continens niſi deus det. et hoc ipꝫ
¶ dei. ſ.
erat ſapientia ſcire cuius eſſet hoc
donum. adij dominū ꝛ dep̄catus
ſum illum. et dixi ex totis p̄cordijs
meis.

¶ Ca. IX.

Deus patrū me
orum. ꝛ dn̄e miſericordie
¶ omnia p̄ ipm facta ſunt
qui feciſti omnia verbo tuo. et ſapi
¶ vel feciſti.
entia tua conſtituiſti hominem. vt
¶ omnib⁹ terrenis. chriſt⁹ quo
dominaret᷑ creature. que a te facta
q̄ꝫ in mundum miſſus orbē regit eccle in equi
eſt. vt diſponat orbem terraꝝ in eq̄
tate   ¶ erit iuſticia cingulum lumborū ei⁹.
tate ꝛ iuſticia. et i directōne cordis

¶ Intrans Rab.
Poſt p̄dicationē. p⁹
opis laborē. quib⁹ au
ditorib⁹ ſancti ſolaciū
p̄bent. ad ſe redeun
tes diuine contēplati
oni vacāt. vbi ſupne
dulcedinis quietem in
ueniunt
¶ Corporales delicie
corpus grauant. ſpūa
les vero. mentem rele
uant. ꝛ tanto eluriunt᷑
q̄to amplius comedū
tur. In illis appetitus
placꝫ. experientia diſpli
cet. Augent ṽo ſpūa
les delicie deſiderium
que quo magis ſumū
tur. auidius amantur
Unde dauid. Guſta
te ꝛ videte q̄m ſuauis
dn̄s ꝛc̄
¶ Orige. Qui aperit
os mutū. ꝛ linguas in
fantium. facit diſertas
hec om̄ia ſunt in chri
ſto recipienda. Ipſe
em̄ ſapientia. fortitu
do. iuſticia. ſanctitas
ꝛ prudentia. Sed cuꝫ
ſit vnus in ſubiacen
ti. pro varietate ſen
ſuum. diuerſis voca
bulis nūcupat᷑. Aliud
em̄ ſignificat ſapiētia.
aliud iuſticia. Sapiā
quidē diſciplinam hu
manaꝝ ꝛ diuinaꝝ reꝝ
inſtruit. Juſticia autē
qđ diſtributor. et iu
dex meritoꝝ ſit.
¶ Puer aūt ꝛc̄. Ra
ban⁹. Salomon in pu
ericia poſtulauerat a
deo ſapiam. ꝛ vt recte
iudicaret populū. ꝛ di
ſcerneret inter bonum
ꝛ malum. factus ē ergo
ſapientiſſimus. ꝛ videt᷑
ſortitus animā bonaꝫ
q̄ habuit cor ſapiens.
et intelligens. Sꝫ quō
cōuenit ei qđ dicitur.
veni ad corpus incoin
quinatum cū eſſeꝫ bo
nus. cum mulierē alie
nigenam amauerit. et
ydola edificauit. Ui
detur ergo magis ꝯue
nire ꝓ ſo ſanctoꝝ. q̄ in
baptiſmo regeneratus
et fide ſaluatoris ību
tus puericiā indoles
bone et ſimplicis ino
centie p̄cepit. et cūctis
ſtudijs certauerit p̄ue
nire ad culmē virtutū
Unde ſequit᷑. Et cum
eſſem magis bonus ꝛc̄

Pater non iudicat quemꝙ̃. ſ omne iudiciũ dedit filio. huiuſ membra ſancti ſunt. imitantes eum

Tu aũt ⁊c̃. Rabanꝰ. Dauid quia vir ſanguinũ fuit ⁊ multa bella geſſit. templũ domino edificare nõ potuit. q̃ð ſalomon edificauit. qui libri huiꝰ auctor eſſe putať. Cõmemorans ergo dei beneficia. ꝓcať vt ſapientia ſecũ ꝑmaneat. ⁊ i omnibus eũ dirigat. Sʒ quia templũ etiã eccleſiam ſignificat. quam chriſtus verus pacificꝰ ꝑ operarios ſuos. i. ꝑdicatores edificat. pñt et hec in ꝑſona ꝑdicatorum intelligi. qui ſciũt oĩa que ad regimen populi ꝑtinent nõ ſui eſſe opis. ſ diuini muneris. vñ quotidie poſtulant. vt qui eſt auctor opis. ſit largitor ſũme ꝑfectõis. Quidquid eñ de ſapientia dei dr̃. ad ipſum referimus qui ẽ pax noſtra. qui fecit vtraꝙ̃ vnũ virtus ⁊ ſapientia dei ⁊ imago dei inuiſibiliſ primogenitus oĩni creature.

Quis eñ ho. Admirať excellentiam dei. Quaſi. O altitudo di. ſapie ⁊ ſcientie dei. ⁊ quis nouit ſenſũ dñi. aut quis ꝯſiliarꝰ eius fuit

ſ verum. † ſ orõ filij ad patrẽ pro corpore ſuo
† ſ anima iuſti ſedes eſt ſapientie.
iudicium iudicet †. da mihi † ſediũ
† ſ qui formã ſerui accepi
tuaꝝ aſſiſtricẽ ſapiẽtiã. † ⁊ noli me
reprobare a pueris tuis. quoniam
ſ inferis ſubiectꝰ caſibꝰ † ſ q̃ † ſ mater eni dixit. ecce ancilla domini. fiat mihi ſcḋm ver. tu.
ſeruus tuꝰ ſum ego † et filꝰ † ancille
† ſ Sine me nihil poteſtis facere † ſ breues dies hominis ſũt.
tue †. Homo infirmꝰ † ⁊ exigui tem
ſ ꝑcipiẽdum.
poris. ⁊ minor ad intellectũ iudi
ſ in iudiciõ
ciũ et legum. Et ſi quis erit ꝯſũma-
hominum
tus inter filios hominũ. ⁊ ſi ab illo
ſ diuina ſ gratia dei ſuſcip
fugerit ſapientia tua. in nihilũ cõ-
quod ſum ſ Salomo
putabiť. Tu aũt elegiſti me regẽ po
nem vł chriſtũ.
pulo tuo. ⁊ iudicem filioꝝ tuoꝝ et
ſ iuſſiſti
filiarũ. Et dixiſti edificare templũ
† ſ non põt abſcõdi ciuitas ſupra
in monte ſancto tuo. † ⁊ in ciuitate
montem poſita. ſ fidem.
habitatõnis tue altare. ſimilitudi-
† ſ ꝑ moyſen
nem tabernaculi tui ſancti. q̃ð † ꝑpa
ſ cũ educeres filios iſrael de egipto
ſ filius.
raſti ab initio. et tecum ſapia tua.
ſ Nemo nouit patrem niſi filius.
que nouit opa tua. que ⁊ affuit tũc
ſ omnia in ſapientia feciſti. ſ quia ſapientia tua eſt
cum orbẽ terraꝝ faceres. ⁊ ſciebat
quid placitum eſſet oculis tuis. ⁊
ſ rectum et iuſtum
quid directum in preceptis tuis.
ſ Omne datum optimũ et omne do. ꝑ. deſur.
Mitte illam de celis ſanctis tuis.
ſ a te ipſo. ſ. qui ſedẽs et oĩa gubernãs. † ſ cũ ſidelibꝰ meis † ſ dei adiutores ſumꝰ † ſ i mẽbris meis.
et a ſede magnitudinis tue. vt † me
cum ſit. † ⁊ mecũ laboret. † ⁊ ſciam
ſ vt nihil contra faciant
quid acceptũ ſit apud te. Scit eñ
ſ omnia nuda et apta ſunt ſapiẽtie. † ſ per callem virtutũ † ſ ne offẽdar ab aduerſarijs
illa omnia ⁊ intelligit. † ⁊ deducet
me in opibꝰ meis ſobrie. † ⁊ cuſto-
diet me in ſua potentia. Et erunt
ſ coram deo ſ regaʒ
accepta opa mea. ⁊ diſponã popu-
† ſ remũeratõe regni celeſtis
lum tuum iuſte. ⁊ ero † dignus ſedi
um patris mei. Quis eñ hominũ
poterit ſcire conſiliũ dei? Aut quiſ
ſ victrix cauſa dijs placuit. ſed victa catoni
poterit cogitare quid velit deus?
ſ q̃r fragiles
Cogitatõnes eñ mortaliũ timide.
ſ q̃r aĩa noſtra mutabilis. et caro noſtra corruptibilis ſ corruptibile. ſ.
⁊ incerte ꝓuidentie noſtre. Corpꝰ
eñ quod corrumpiť: aggrauat ani-
mam. ⁊ terrena inhabitatõ depri-
mit ſenſum multa cogitantem. Et
ſ ogm dei nullam poteſt hõ inuenire rationem
difficile eſtimamꝰ que in terra ſũt.
ſ quaſi i apto.
⁊ que in ꝓſpectu ſunt inuenimus
ſ vł aut
cum labore. Que in celis ſunt aũt
ſ ne deſperemꝰ et pre
quis inueſtigabit? Senſum autẽ
miſſis ſubiungit conſolationem ſpiritusſancti.
tuum quis ſciet niſi tu dederis ſa-
pientiam. et miſeris ſpũm ſanctum
tuũ de altiſſimis. ⁊ ſic correcte ſũt
ſ vel ſententie
ſemite eorum qui in terris ſunt. et
que tibi placent didicerunt homi
† ſ exponit qꝑ ſapientiam dei. i. ꝑ chriſtum
nes? Nam ꝑ ſapientiã † ſanati ſunt
omnes ſanati ſunt qui deo placuerunt
quicunꝙ̃ placuerũt tibi domine a
ſ mũdi.
principio.

Ca. X

ſ adam
Hec illũ qui pri-
mus formatus eſt a deo
pater orbis terraꝝ. cum ſolus eſſet
ſ ꝑ penitentiam
creatus cuſtodiuit. ⁊ eduxit illum
ſ ꝑpoſteratõ ẽ
a delicto ſuo. Et eduxit illum de li-
mo terre. ⁊ dedit illi virtutẽ ꝯtinẽdi
ſ a deo ſ caym.
omnia. Ab hac vt receſſit iniuſtus
in ira ſua. ꝑ irã homicidij fraterni-
tas deperijt. Propter quod cum
ſ diluuiũ. † ſ ꝑ paſſionẽ crucis chriſti. deletuʒ ẽ peccatum mundi. et ad regnum celorum fideleſ reducti.
aqua † deleret terrã ſanauit, iterũ ſa
ſ archam
pientia. per contemptibile lignum
ſ noe ſ quid ſa
iuſtum gubernans. Hec ⁊ in con-
pientia poſt diluuium fecerit oſtendit.
ſenſu ſupbie cũ ſe natõnes extuliſ-
ſ abraam
ſent: ſciuit iuſtũ. ⁊ conſeruauit ſi-
abrac
ne querela deo. et in filijs miſeri-
ſ loth
cordiaʒ fortẽ cuſtodiuit. Hec iuſtũ
ſ ſodomitis
a ꝑeuntibus impijs liberauit fugi-
ſ de celo ſ quiꝙ̃ ci
entem. deſcendente igne in penta-
uitatum regionem
polim. quibus in teſtimonium ne-
quicie fumigabunda ꝯſtat deſerta
ſ Oſtenderunt ſcʒ quod in inferno dam
terra. et in certo tpe fructꝰ habẽtes
nate anime ſine fructu penitentie incternuʒ ar
arbores. et incredibilis anime me-
debunt.
moria ſtãs figmentũ ſalis. Sapiaʒ

Senſum aũt tuũ. Nemo ſcit q̃ ſũt in corde homĩs niſi ſpiritus hoĩs. ⁊ nemo nouit q̃ ſunt dei. niſi ſpũs dei. Spũs aũt omnia ſcrutať. etiã profunda dei. qui illuminat corda ſanctorum

Ca. X.

Hec illum. Rab. Bonitate dei ꝑmus hõ creaťꝰ in ꝑadiſo locatus. cunctis animantibꝰ ꝑlaťꝰ ꝑ tranſgreſſionẽ mãdati. i miſerijs huiꝰ ſeculi deiectus eſt. ⁊ ꝑ dei ſapiaʒ id eſt. chriſtũ repatus. magnũ pietatis diuine iudicium eſt.

Iniuſtus. vt cayn. q̃ fratrẽ n̄ iuſte ꝑemit. cuiꝰ piaculi vindicta in diluuio ſoluta ẽ ⁊ generatõ caym deleta. ſ dei ſapiã noe de ſtirpe ſeth. ad repationẽ orbis cũ filijs ſuis i archa ſeruauit. Vñ ſequiť. Propť q̃ð ⁊c̃.

Hec ⁊ i con. Rabanꝰ. Dyabolꝰ ꝑ ſupbiã in ꝯſtructõe turriſ ſeduxit genꝰ humanũ. Vñ ꝯfuſa eſt ꝯmunio linguaꝝ. ſ dei ſapiẽtia ſtirpem abrae adiuuit dans cultum ⁊ legẽ vt vnũ deũ colerẽt. de cuius ſemine redẽptorẽ ꝓduxit. in q̃ benedixit omẽs gẽtes. ita q̃ð dyaboli ſupbia cõfudit. humilitas chriſti adunauit

Hec iuſtũ ⁊c̃. Hinc petrus ait. Ciuitatem ſodomorum et gomorreoruʒ in cinerẽ redigẽs. euerſione dãnauit. exemplũ eoꝝ q̃ i pie acturi ſunt ponẽs. ⁊ iuſtum loth oppreſſũ a nefandoꝝ iniurijs. auerſione eripuit ⁊c̃.

Uxor loth retro reſpiciens. in ſtatuam ſalis conuerſa eſt ne q̃ ꝑ grãm dei ad vitaʒ vocati ſumus. veterẽ hominem reſpiciamꝰ. me dia via remanẽtes In ſtatuam ſalis verſa. alios ſallit. Vñ. Mementote vxoris loth. ne. ſ. tanꝙ̃ fatui negligamus. ſ prudenter caueamus.

Hec aūt profu. ⁊c. Jacob fugiēs eſau
fratrē ſuū · venit ad la
ban auunculum ſuum
⁊ in itinere p ſomnium
vidit ſcalam erectam .
⁊ angelos dei aſcēden⸗
tes ⁊ deſcendētes. ⁊ ip⸗
ſum dn̄m innixū ſcale
dicentē ſibi .Ego ſum
deus abraā patris tui
⁊ deus yſaac · terraꝫ in
qua dormis dabo ti⸗
bi. ⁊ ſemini tuo. Veni
ens aūt in meſopota⸗
miam · lyam et rachel
duxit . p quibꝰ oues la
ban diu pauit . Qui
eū mercede ſua fraudu
lenter priuare voluit .
Sꝫ p ſapiam dei pri⸗
uatus eſt laban. et ia⸗
cob ditatus reꝫ mſtis
opibus rediit.

Miſtice ꝟo hec ad
martires ptinēt · quos
chriſti miſericordia a p⸗
ſecutoribus liberauit ·
confortans eos gratia
ſpūſſancti · ⁊ ſpe future
mercedis · ⁊ tandeꝫ vi⸗
ctis hoſtibꝰ . ad regnū
celoruꝫ pduxit ad lau
dem ⁊ gloriam nomis
ſui.

Hec venditū .
Rab. Miſtice Sapiē
tia dei martires de p⸗
ſecutōnibus eripuit. ⁊
exaltauit in regno cele
ſti. Vn̄ cum chriſto vē
turi ſunt iudices hoſti
um ſuorum

Hec populū .
Rabanus . Miſtice .
Liberat deus electos
ſuos a pſecutoribus · ⁊
p miraculorum choru
ſcatōnem terret aduer
ſarios · dat ſapientiā ·
cui non poſſunt aduer
ſarij reſiſtere . Vn̄ co⸗
ram regibuſ ⁊ principi
bus aſſiſtunt intrepidi
fiducialiter loquentes
verbum dei . ⁊ p marti
rium perueniunt ad pre
mia regni · vbi ppetuo
decantant laudes libe
ratori ſuo

em̄ pterenntes non tm̄ in hoc lapſi
ſunt vt ignorarent bona · ſed ⁊ inſi
pientie ſue reliquerūt homibꝰ me⸗
moriam · vt in his que peccauerūt
nec latere potuiſſent. Sapia auteꝫ
† In quiete eterne pa
hos qui ſe obſeruant : a doloribꝰ
cis ppetuo conſeruabit. Jacob.
liberabit · Hec autē profugum ire
eſau. i meſopotamiā.
fratris iuſtū deduxit p vias rectaſ
⁊ oſtendit illi regnū dei . ⁊ dedit illi
ditauit.
ſcientiā ſanctoꝝ. Honeſtauit illuꝫ
quos in paſcendis ouibus ſuſtinuit.
in laboribus . ⁊ cpleuit labores il
laban et filiorum eius.
lius. In fraude circumuenientiuꝫ
illi affuit · ⁊ honeſtū fecit illū . Cu⸗
ſtodiuit illū ab inimicis · ⁊ a ſedu⸗
† cōtra laban et filios eꝰ . vl cōtra eſau
ctoribus tutauit illū. Et certamen
quando luctatus eſt cum angelo.
† expertuſ in neceſſitatibꝰ
forte dedit illi vt vinceret. ⁊ ſciret
qm̄ omnium potentior eſt ſapiētia
a fratribꝰ ioſeph
Hec venditū iuſtuꝫ nō dereliquit
† cum accuſaretur de adulterio.
ſed a peccatoribus liberauit eum
carceris
deſcenditqꝫ cum illo in foueam · et
in vinculis non dereliquit eum ·
p expoſitionē ſomniorū † principatū
egipti
donec afferret illi ſceptrum regni.
⁊ potentiam aduerſus eos q̄ eum
deprimebant · ⁊ mendaces oſtēdit
qui maculauerunt euꝫ · ⁊ dedit illi
Iſrabeliticū
claritatem eternā. Hec populū iu
patriarcharuꝫ
ſtum ⁊ ſemen ſine querela libera⸗
egiptijs. in lu
uit a natōnibus · que illum oppri⸗
to et latere. moyſi.
mebant. Intrauit in animaꝫ ſerui
† pharaonē et alios principes .
dei · ⁊ ſtetit contra reges horrēdoſ
que fecit in egipto.
in portentis et ſignis . Et reddidit
iſrabelitis ; terram pmiſſionis ·
iuſtis mercedem laboꝝ ſuoruꝫ · et
per deſertuꝫ
deduxit eos in via mirabili · ⁊ fuit
in nube i colūna ignis
illis in velamēto diei . ⁊ in luce ſtel
larum p noctem . Et tranſtulit illoſ
p mare rubruꝫ . ⁊ tranſuexit illos p
aquam nimiam Inimicos aūt illo
rum demerſit in mare · ⁊ ab altitu⸗
Ineffabilium afflictionum
dine inferoꝝ eduxit illos. Ideo iu

vaſa aurea et argentea † egiptioruꝫ
† Cante
ſti tulerunt ſpolia impioꝝ · ⁊ de⸗
mus domino . glorioſe enim ⁊c.
cantauerunt dn̄e nomen ſanctum
tuum. ⁊ victricē manū tuaꝫ pariter
chriſti
laudauerunt. Quoniam ſapientia
ad literā vel miſtice et ore infantiuꝫ
aperuit os mutoꝝ. ⁊ linguas īfan
et lactentium . p . lau.
tium fecit diſertas

Ca. XI.

Dixerit opera
iſrabelitarum Moyſi
eorum in manibꝰ pphete
properantes ad terram promiſſionis .
ſancti. Iter fecerunt p deſerta que
non habitant · ⁊ i locis deſertis fe⸗
tabernacula. anis
cerunt caſas. Steterunt contra ho
lech et alios
ſtes · ⁊ de inimicis ſe vindicauerūt
Sitierunt ⁊ inuocauerūt te · ⁊ da
† ſpirituali gratia pleniſſima.
ta eſt illis aqua de petra altiſſima
ceſſatio. ſup quē edificat ſapiēs
⁊ requies ſitis de lapide duro . Per
egiptij.
que em̄ penas paſſi ſunt inimici il⸗
lorum . a defectōne potus ſui · i eis
quia fluebat aquā de petra
cum abundarent filij iſrael : letati
iſrabelitis
ſunt · Per hec cum illis deeſſent ·
bn̄ cum illis actum eſt . Nam pro
quo prius vtebantur . † quando aque verſe
fonte ſempiterni fluminis · huma
ſunt in ſanguinē ; qui acceperint gladiū . gla
num ſanguinem dediſti iniuſtis.
dio peribunt
Qui cū minuerent in traductione
Sicut ſub herode factum eſt.
infantium occiſorum · dediſti illis
que ſalit in vitam eternam † de improuiſo.
abundantē aquā inſperate . oſten
dens p ſitim que tunc fuit · quēad⸗
cum torrente voluptatis t · pota
bis eos pſecutores ·
modum tuos exaltares . ⁊ aduerſa
Siti eterna.
rios illoꝝ necares . Cuꝫ em̄ tēptati
ſunt · ⁊ quidem cum miſericordia
correctionem experimento .
diſciplinam acceperūt · ſcierūt quē
admodū cū ira iudicati impij : tor
† iſrabelitas.
menta paterent. Hos quidā tanq̄
egiptios aut
pater monens probaſti . illos autē
cananeos
tanq̄ rex durus īterrogans cōdem
naſti . Abſentes ei ⁊ pn̄tes : ſimilit

Om̄i ſapia ape.
Sine ſapientia di nec
humana mens aliqd
digne cogitare · nec os
proferre poteſt · ab ipſo
ergo et ſapientia ⁊ elo
quentia petenda eſt.

Ca. XI

Dixerit Rabanꝰ
Populus chriſtianuſ
p deſertum huiꝰ mun
di ppheciam ſequitur
vt perueniat ad patriā
regni celeſtis . Vn̄ pe
trus. Habemus pphe
ticum ſermonē . cui bn̄
facitis attendētes q̄ſi
lucerne lucenti in cali
ginoſo loco ⁊c

De petra al. Pe
tra aūt erat chriſtus · q
virga crucis percuſſuſ . q
erat in manibꝰ . id eſt . i
ſcripturis pphetarum
fudit aquā viuā Vn̄
Qui ſitit. veniat ad me
⁊ bibat ⁊c

Per q̄ em̄ . Ra
banus · Memoratiſ be
neficijs priori pſo da
tis · narrat penas īimi
corum quas in morte
primogenitorum ⁊ va
ria clade : paſſi ſūt Mi
ſtice populꝰ dei ⁊ oueſ
paſcue eiuſ : ſatiant de
fonte aque viue · ⁊ pſe
cutores eterna egeſta
te deficiunt . Vn̄ yſai
as. Ecce ſui mei bibūt
⁊ vos ſitietis

Quaſi · pena ē maſ
gaudium eſt bonis ſi
tientibus ſe temptarī
ad correctionē . Sine
ergo patiant ſiue non
gloria ē eis

Cū em̄ tē . ſ . Ra
banꝰ. Iſrabelitas pec
cantes dignis plagis
corripuit deꝰ ⁊ penitē
tes conſolatus eſt . egi
ptios ⁊ chananeos tā
q̄m miſericordia indi
gnos exterminauit Vn̄
ſequitur . Hos quidē
tanq̄ pater ⁊c.

¶ Torquebant̄. a pharaone. vbicūq̄ ſcꝫ eſſent. Vl' nō tā hi quos iſrahelite recēti clade ꝑ ſingulaſ ciuitates ꝑemerūt. puniti ſūt. ſꝫ ⁊ omēs chananei audiētes victoriā populi dei. Vñ raab. Irruit in nos terror veſter ⁊c̄. Miſtice aūt. Iudei q̄ incarnatōꝫ filij dei ⁊ p̄dicatōꝫ deſpiciebant. vbiq̄ꝫ terraꝝ vagi ⁊ ꝓfugi varijs cladib⁹ affligunt'. Gētiles vero ad fidē ꝯuerſi. ⁊ ſuſcipiētes patnā correctōnem a dei miſericordia nō recedūt. vt q̄ fuerāt in capite. ſint in cauda ⁊ econuerſo

¶ Duplex ⁊c̄. Preteritoꝝ malorum recordatō nō minuit'. ⁊ pn̄tiū tēpeſtaſ auget'. Vñ nec hn̄t ſpem remedij. q2 penitentiā ſimulātes nō ſtudēt emēdatōni. Vñ. Cū occiderꝫ eos querebāt eū ⁊ dilexerūt eū i ore ſuo ⁊c̄

¶ Nō ſimilit' faciens iuſtis. q2 n̄ ſiſt' peccāt. Septies eñ cadit iuſt⁹ ⁊ reſurgit. Impius aūt cū venerit in ꝓfundū maloꝝ ꝯtemnit.

¶ Qd' quidā ⁊c̄. Rab. Dignuꝫ fuit vt q̄ ꝓ creatore creaturaꝫ venerabant'. vñ opem querebāt. ſuſtinerēt penā. pugnat eñ ꝓ eo orbis terraꝝ ꝯtra inſenſatos. Miſtice do ydolatre. heretici. ſciſmatici. q̄ erroꝝ ſuoꝝ ſectas ꝓ veritate colūt. a ſpūalib⁹ beſtijs puniunt'. de quib⁹ dr̄. Ne tradas beſtijs aīas ꝯfitentes tibi. quaꝝ aſpect⁹ terribilis furor immenſus. Tota eñ intentō ē eoꝝ. gen⁹ humanū ꝑſeq̄ ⁊ cruciare id oīb⁹ modis. Sꝫ q2 de⁹ neminē iniuſte dānat. ſeq̄uit'. Sꝫ omīa in mēſura ⁊c̄.

¶ Sed omnia i mē. ⁊c̄. Quia omnia ſcḋm ꝟitatē ⁊ iudiciū et iuſticiā facit. omīa eñ opera ſua certo nūo ⁊ mēſura ⁊ pōdere creauit. Vñ. Qui nūat ml'titu. ſtel. ⁊o. c. n. v. Et alibi. Qui fecit ventis pond⁹. ⁊ aq̄s appēdit mēſuras. Vñq̄dā ait. Omīa q̄ a primeua na

¶ quia p̄teritorum maloruꝫ
torquebantur. Duplex enim illos
recordatō et p̄ſentium tempeſtas.
accepat tedium. ⁊ gemitus cū me-
moria p̄teritorum. Cuꝫ eñ audirēt
ꝑ ſua tormenta bene ſecum agi. cō
memorati ſunt dn̄m. admirātes in
finē exitus. Quē eñ in expoſitōne
praua ꝓiectum deriſerunt. in finē
euentus mirati ſunt. Nō ſimiliter
¶ vt iniuſtis. ¶ ſecundū duriciam ſuā et cor impenitens theſaurizat ſibi iram in die ire.
iuſtis faciens. ꝓ cogitatōnib⁹ autē
¶ iniqua opa q ex cogitatōne procedunt.
inſenſatis iniq̄tates illorum. Qd'
quidam errantes colebant mutos
¶ eſculapiū ¶ arietes. canes
ſerpentes. ⁊ beſtias ſupuacuas. i-
miſiſti illis multitudinē mutorum
¶ vt ex ſimilitudine pene cognoſcerent qualitatem culpe
animaliū in vindictā. vt ſcirent q2
ꝑ que peccat quis. ꝑ hec ⁊ torquet'
Non eñ impoſſibilis erat omīpo-
¶ filius ¶ terra erat inanis et vacua. et tenebre erant ſuper faciem abyſſi
tens manus tua. que creauit orbē
terraꝝ ex materia inuiſa. immitte-
¶ demonū.
re illis multitudinē vrſoꝝ. aut au-
daces leones. aut noui generis ira
¶ ire vel libidinis. ¶ obſcurantes. ſ. oculos ſpūales.
plenas ⁊ ignotas beſtias. aut va-
porem igniū ſpirantes. aut odorē
fumi proferentes. aut horrēdas ab
¶ Qui ſcꝫ omnia videndo vrunt.
¶ ignita iacula vl' ignota laſciuia.
oculis ſcintillas emittentes. qua-
rum non ſoluꝫ leſura poterat illos
exterminare. ſed ⁊ aſpectus ꝑ timo
rem occidere. Naꝫ ⁊ ſine his vno
¶ indignatōne vel iuſſu dei
ſpū poterant occidi. ꝑſecutōꝫ paſſi
ab ipſis factis ſuis. ⁊ diſꝑſi ꝑ ſpi-
ritum virtutis tue. Sꝫ omīa in mē
ſura ⁊ numero ⁊ pondere diſpoſu
¶ Deo nihil eſt impoſſibile cui reſiſtere nemo poteſt.
iſti. Multū eni valere tibi ſoli ſuꝑ
¶ filij tui. Unde yſaias. induere fortitudinē brachium domini
erat ſemꝑ. ⁊ virtuti brachij tui q̄s
reſiſtet? Quoniā tanq̄ꝫ momentuꝫ
¶ lingue
ſtatere. ſic eſt ante te orbis terraꝝ.
⁊ tāq̄ꝫ gutta roris antelucani. qui
¶ Potentia dn̄i boni tate plena. opus ſuum propter peccata non de
deſcendit in terrā. ⁊ miſereris om
nium. quoniā omīa potes. ⁊ diſſi-
¶ ſpicit. ſed per penitentiaꝫ abluit. et pie fouet et nutrit. Unde ſubdit. Diligis enim om. ⁊c.
mulaſ peccata hominū propter pe
nitentiam. Diligis eni omnia que
ſunt. ⁊ nihil odiſti eoꝝ que feciſti.
nec eni odiens aliquid conſtituiſti
aut feciſti. Quomō aūt poſſꝫ aliq̄d
ꝑmanere niſi tu voluiſſes? aut qd'
a te vocatū non eſſet conſeruaret?
Parcis aūt omnib⁹. quoniam tua
ſunt domine qui amas animas

¶ Ca. XII

¶ Quia amor dei et fons tot⁹ boni eſt.
O Quam bonus
et ſuauis eſt domie ſpūs
tuus in nobis. Ideoq̄ꝫ hos qui ex
errant. ꝑtibuſ corripis. ⁊ de quib⁹
¶ Beatus qui audit vocē ammonētis
peccāt āmones ⁊ alloqueris. vt re
licta malicia credant in te domine.
Illos eni ātiquoſ habitatores ſan
cte terre tue quos exhorruiſti. q̄m
¶ per veneficia
odibilia tibi opa faciebant ꝑ medi-
camina ⁊ ſacrificia iniuſta. ⁊ filioꝝ
¶ hoc non legitur.
ſuoꝝ necatores ſine miſericordia.
¶ hoc nō legit' factū fuiſſe.
⁊ comeſtores viſceꝝ hominū. ⁊ de
uoratores ſanguis. ⁊ auctores pa
¶ eorum qui ſe non poterant defendere vel quibus volebant auxiliari
rentes animaꝝ inauxiliataꝝ volui
ſti ꝑdere a medio ſacramento tuo.
ꝑ manus parentū noſtroꝝ. vt dignā
ꝑciperent ꝑegrinatōeꝫ pueroꝝ dei
que tibi omniū carior eſt terra. Sꝫ
et his tanq̄ꝫ hominib⁹ pepciſti. et
miſiſti anteceſſores exercitus tui
¶ Acerrimos timores quib⁹ corda gentiū pungebantur.
veſpas. vt illos paulatim extermi-
narent. Non quia impotēs i bello
eras ſubijcere impios iuſtis. aut be-
ſtijs ſeuiſ. aut verbo duro ſimul ex
¶ id ē ꝑ partes id ē paulatim nō exercēs omnē vindictam.
terminare. ſed ꝑtib⁹ iudicās. dabaſ
locum penitētie. non ignorās q̄m
¶ ꝑmanēs in veterata.
iniqua eſt natio eorum. ⁊ naturaliſ
malicia ipſorum. ⁊ quoniam non

tura ſtatuta ſūt. nūoꝝ vident' rōne firmata. Hoc eñ fuit p̄ncipale in aīo ꝯditoris exemplar ⁊c̄. In mēſura q̄litas. in nūo q̄ntitas. in pōdere rō. In his ꝯſtituit de⁹ mūdū ⁊ gubernat. ⁊ iudicatur⁹ ē. In his iuſt⁹ iudex ꝯp̄hendi nō pōt. nec rep̄hēdi. oīa in clauſtro hoꝝ triū abſcōdita latēt. q̄ ſolis clauib⁹ iudicij et miſericordie dei reſerabunt'. q̄ñ illūinabunt' abſcōdita tenebraꝝ. ⁊ reuelabūt'. conſilia cordium.

¶ Momentū ſtatere ⁊c̄. Hic dic yſaias. Ecce gētes ſic' ſtilla ſitule. ⁊ q̄ſi momētū ſtatere reputate ſūt. vult eñ intelligi q̄ mens et rō ⁊ ſenſus dn̄i ꝑ quē oīa fcā ſūt. ⁊ ſine q̄ fcm̄ ē nihil. ille ſit de q̄ dr̄. Verbo dn̄i celi firmati ſūt ⁊c̄. Oēs gentes q̄ nō cognouerūt creatorē ſuū ad ꝯpatōꝫ dei q̄ ſtilla ſitule ſūt. ⁊ quaſi momētū ſtatere. qd' leuit' declinat'. ⁊ ſic' gutta roris aīlucani. q̄ p̄mo aſpectu ſol' ſiccat'. Vl' ſicut ſitule ſtilla. ſi fluit a portāte deſpicit' vl' negligit'. ita gētium multitudo celeſti ſplendore. ſupnis miſterijs ⁊ angeloꝝ multitudini compata. ꝓ nihilo ducitur

¶ Diligis eñ. Bonus opifex op⁹ ſuū diligit. ⁊ regit. ⁊ ſi hō aliq̄ñ peccat. ſuſtinet i mlta patiētia. ⁊ ꝑ penitētiā i meli⁹ ꝯuertit. Vñ ſolē ſuū facit oriri ſuꝑ bonos ⁊ malos. ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Impenitētes aūt iuſto iudicō damnāt'. Iuſt⁹ eñ dn̄s ⁊ iuſticias dilexit ¶ Ca. XII.

¶ Corripis. ꝑ eos q̄s repl̄es. l' ꝑ alios q̄s volueris. Vñ. Ille arguet mundū de peccato. et de iuſticia. et de iudicio

¶ Illos eñ. ⁊c̄. Rabanus. Hyſtorialit' dicit. quō ſeptē gētes. q̄ terrā chananeoꝝ poſſidebant ꝓpter iniquitates eoꝝ eiecit. et filios iſrael nominis ſui cultores introduxit. Miſtice autē ſeptē gentes

ſignificāt vniuerſitatē viciox. q̄ p p̄uaricatiōnē p̄imi pentis poſſederūt genꝰ humanū. hͦ p grām chriſti expulſa ſunt ⁊ introducta nūc ſitas virtutū. vt eiecti ſ habitatorib⁹ nefādis. virtutes adiuuāte ſpū ſancto. vtiles fructꝰ afferent

¶ Quis em̄ dicz. Rab. Manifeſta rōe oñdit. qꝛ nō eſt ꝯtradicendū creatori. ſi creaturā ſuā ſm̄ ꝓpriā ꝫ diſponit volūtatē. qꝛ in volūtate eiꝰ vniuerſa ſūt poſita. ⁊ nō eſt qui poſſit reſiſtere ei. Iuſtꝰ eſt in oīb⁹ v. ſu. Vñ ſeqꝛ. Cū g ſis iuſtꝰ ⁊c.

¶ Virtꝰ em̄ tu. ⁊c Quia iudiciū dei. ſiue in correctōe electox ſiue in dānatōe malorū ſūme eq̄tatis pfectō eſt. ⁊ iō p bonitatē ſuā diu differēdo ſuſpendit iudiciū. vt ples habeat q̄b⁹ reddat bñficium. Qñ ei creatura ſe erigit cōtra creatorem. iuſta punit̄ vindicta. vt ſe inferiorem ꝯgnoſcat Pōt hec ad paſſionē chriſti referri. quē pater p nob̄ in mortē tradidit. ⁊ cū q̄ n̄ nouerat peccatū p nob̄ peccatū fec. q̄ niſi i debitā mortē ſuſcipet. n̄ nos a debita morte liberaret Pat g iuſtꝰ iuſtū puniēs. iuſte oīa diſpoīt.

¶ Omnipotēs deꝰ cū ſumma trāq̄llitate iudicat oīa. hūani tñ affectꝰ. ⁊ mēbra ei tropica locutōe aſcribūt̄. vt ſm̄ capacitatē nr̄ā ꝯformentꝰ eloquia diuina. Legit̄ em̄ in ſcripturis oculi dñi. aures manꝰ. os. pedes. ira. furor. ⁊ h⁹mōi. cum ſimplex natura nūq̄ recipiat varietatē. nec ꝑ vanitas diuiſionē. Multiplica ꝑo ⁊ diuerſa. vnꝰ ⁊ idē opatur Vñ Mutabis eos ⁊ mutabūtur. tu aūt idē ipſe es. ⁊ anni. t. ⁊c. Et alibi. Ego ſum deꝰ. ⁊ nō mutor. Et alibi. Apud quē n̄ eſt trāſmutatō ⁊c. Docuiſti aūt ꝑplm tuū. p mirifica opa dei inſtruūtur fideles. ne complicētur iniquis. ſed ſtudeāt ſe incōtaminatos ſeruare cōfitēdo. ⁊ ſperādo in domio. ⁊ non negligant penitentie tempus

¶ Si em̄ ⁊c Rab. Decē plagis verberauit egiptios hoſtes ꝑplī ſui. ⁊ inter plagas reſpirare pmiſit. vt corrigerētur. Sꝫ qꝛ pſeuerauerūt in malicia deleti ſunt diuina inſticia Populꝰ aūt dei q̄b⁹ pmiſſio facta eſt. p̄im corripiebātur. ⁊ cōſolabātur. dū diſciplinā dei pcipent. Pꝰq̄ euāgeliū dei ſpreuerūt. ⁊ filiū dei crucifixerūt. inimici facti ſunt. ⁊ ideo de terra ſua eiecti ſūt.

ſ indurata ꝓpria neq̄cia / ſ In p
poterat mutari. cogitatio illox im-
ſcientia vel ex quo fuerūt. quedam praua qualitas in ipſis erat maledictōe digna / ſ origi
ꝑpetuum. Semen em̄ erat maledi-
nali peccato
ctum ab initō. Nec timēs aliquem veniam dabas peccatis illorum.
ſ Nūquid dicit figmētū ei qui ſe finxerit quid
Quis enim dicet tibi. quid feciſti?
me ſic feciſti / ſ quo iuſte iudi
Aut quis ſtabit contra iudiciū tu-
cas / ſ quaſi n̄ culpa creatoris ſi pereunt
um? Aut quis in conſpectu tuo ve-
ſed nature vicium.
niet vindex iīquox hominū? Aut quis tibi imputabit. ſi pierint nati-
ſ homis.
ones quas tu feciſti? Nec em̄ ē alius deus q̄ tu. cui cura eſt de omnibus. vt oſtendas qm̄ nō iniuſte iudicas iudicium. Neq̄ rex. neq̄ ty-
ſ verū iuſte p
rannus in conſpectu tuo inquirēt
dideris. vel vt reſtaurentur
de his quos pdidiſti. Cuꝫ ergo ſis
ſ iuſtum filium puniens
iuſtus. iuſte omnia diſponis. Ipſū
ſ ineternū. ſ corri
quoq̄ qui nō debet puniri condē-
pis vel ipſum qui nō recipit correctōꝫ condemnas imperpetuum.
ſ alienum et indignū a tua pietate.
nas. ⁊ exterꝫ extimas a tua virtute.
ſ Filius immolatus
Virtus eni tua iuſticie initium eſt
ſ vt qui p
⁊ ob hoc q̄d omniū dñs es. omib⁹
es potentia. miteſcas natura.
ſ In correctōe reorūꝫ ne
te pcere facis. Virtutem eni oſten-
de ſua virtute pſumat contumacia ſupborum.
dis tu. qui non crederis in virtute
ſ vſu et
eſſe ꝯſummatus. et hos q̄ te neſci-
exercitio
unt. in audacia traducis. Tu autē dominator virtutiſ cum tranquilli-
ſ omnia pdicta.
tate iudicas. ⁊ cum magna reuerē-tia diſponis nos. Subeſt eni tibi cum volueris poſſe. Docuiſti autē populū tuū p talia opa. quoniam
ſ benignum
oportet iuſtum eſſe et humanū. et bone ſpei feciſti filios tuos. qm̄ iudicans das locum in peccatis penitentie. Si eni inimicos ſeruorū tuox ⁊ debitoſ morti cum tāta cruciaſti attentōne ⁊ liberaſti: dans tēpus ⁊ locum p que poſſunt mutari a malicia. cū quanta diligētia iudicas filios tuos quox parentib⁹ iuramenta ⁊ conuētiones dediſti bonarum ꝓmiſſionum? Cum ergo nobis diſciplinā das. inimicos noſtros multipliciter flagellas. vt bonitatē tuā cogitemus iudicātes. et cum de nobis iudicaꝝ ſperemꝰ mi-
ſ ydolatria
ſericordiam tuā. Vnde ⁊ illis q̄ in vita ſua inſenſate ⁊ iniuſte vixerūt per hec que coluerunt. dediſti ſumma tormenta. Eteni in erroris via diutiꝰ errauerunt. deos extimāteſ
ſ alis in animabus
hec que in manib⁹ ſunt ſupuacua. infantium inſenſatox more viuentes. Propter hoc tanq̄ pueris inſenſatis iudiciū in deriſum dediſti Qui autē ludibrijs ⁊ increpatōnibus nō correcti ſunt. dignum dei iudicium experti ſunt In his eniꝫ que patiebanꝝ. moleſte ferebant. in quib⁹ patientes indignabanꝝ Per hec que putabant deos. in ipſis cū exterminarenꝝ. videntes illū queꝫ olim negabant ſe noſſe. verū deuꝫ agnouerūt. Propter hoc q̄d ⁊ finis condemnatōis illorum veniet ſuper illos

¶ Ca. XIII.

ſ vniuerſa vanitas omnis hō vi
Vani autez ſunt
uens. magis ergo vani ſūt qui cre
omnes homines i quib⁹
atorem non agnoſcunt
non ſubeſt ſcientia dei. ⁊ de his q̄

p orbē diſpſi. vt tādē corrigātur ⁊ ſaluētur. Perſecutores q̄ꝫ cum chriſti ꝯfeſſores cruciabāt. paſſia eox inſtrui poſſent. vt ydolatriaꝫ dimitterent. ⁊ chriſtianā reciperent religionē. hͦ ſic hi p penas tpales ꝯſecuti ſūt eternā glāꝫ ita hi pꝰ pua gaudia eternā recipiūt miſeriā

¶ Cū ergo nobis. Mlta flagella. p. ſpe. aūt i dño mi. cir. Magna diſtātia ē int̄ iudiciū electox ⁊ repboꝝ. Illos dñs corripit. vt emēdet. hi ſupbie ⁊ pfidie penas luūt. vt cōtra dñatorē omniuꝫ ſe repugnare nō poſſe cognoſcant. felix iudex q̄ pietatē ⁊ bonitatē ſui iudicis ſp inſpicit. Iudiciū em̄ ſine mīa ei q̄ nō fecit miſcordiam.

¶ Inſenſate. vt q̄ nolebāt creatorē agnoſcere ⁊ honorare digne traditi in repbū ſenſū facerēt ea q̄ nō cōueniunt: ꝯtumelijs afficientes corpa ſua in ſemet ipſis. qꝛ cōmutauerūt veritatē dei i mēdaciū ⁊ ſeruierūt creature potius q̄ creatori.

¶ Qui aūt ludi ⁊c. id ē. q̄ a deo flagellati n̄ ſūt correcti. cōdignā damnatōeꝫ expti ſūt. ad h̄ corripit deus vt emēdet Qui aūt igratus ⁊ ipatiēs m̄murat de tpali tormēto dnatur ad eternum.

¶ In his em̄. Rabanꝰ Gentilitas dum ydolꝭ huiebat. deos cē putabat. quox pſuaſionib⁹ pibat Iō diuſis penis afficiebaꝝ. Vñ plimi deū vex que i beneficijs credere noluerūt. iniuſto iudicō omnipotentē agnouerūt. Dñator em̄ omnium. aut hic p penitentiam conuerſis miſicordiaꝫ impendit. aut incorrectis eternam penam infligit

¶ Ca. XIII.

¶ Scientia Timor ſcꝫ ⁊ reuerentia Vnde. Ecce timor domi. ipe eſt ſapientia. ⁊ recedere a malo intelligentia Recedit em̄ a malo: qui recedit a cultura ydolorum. deum timet qui mandata eius cuſtodit. quia initium ſapientie timor dñi. Intellectus bonus om. fa. eum

¶ De his operibus. ſ. bonis poterunt cognoſcere bonum artificem. qui proprie eſt. quia immutabilis. ⁊ ſemper ideꝫ. ſemper in ſe manēs. regit omnia. Vaniſſima ergo vanitas hominum. qui p creatore creaturas venerātur

Neq3 operib⁹.
ₓc. Alij ignē colebant.
quē vulcanū vocabāt
alij etherē vł aerē. quē
iouē vł iunonem dice
bāt. alij nimiā aquā. i.
neptunū. alij girū ſtella
rum. q̄ diuiſis figuris
animaliū poſitōnes et
curſum diſtribuebant
aſtroꝝ. alij ſolē quem
phebū vocabant. alij
lunā. i. dianam.
Rab. Duplicit' pec
cāt. ꝑmū q2 elemēta. i.
dei opa deo ꝓferunt.
Deinde q2 elemētorū
figuras ſb hūana ſpē
colūt. Soli em̄ ⁊ lunę.
humanā figurā tribu
unt Igni q3 ⁊ tre ⁊ ma
ri. q̄lli vulcanū. veſtā
neptunūq3 vocāt. non
tm̄ ipis elemētis i aptiſ
ſacrificāt. Tāta em̄ cu
piditaſ imaginū homi
neſ tenꝫ. vt viliora ſint
q̄ vera ſunt. Auro. ſ. et
gēmis delectant' borū
nitor pſtringit oculos
Sine his nō putāt eē
religionē. In his ergo
auaricia ⁊ cupiditas.
colit' credūt deos ama
re. qđ ipſi amāt. ꝑpter
qđ ſiūt furta ⁊ latroci
nia ⁊ bella. ꝯſecrāt diiſ
manubias. ⁊ rapinas
q̄ valde ibecilles ſunt
ſi cupiditatib⁹ ſubiecti
ſunt. Cur em̄ celeſtes
putant' ſi terrena deſi
derāt. vł beati ſi indi
gēt. vł incorrupti. ſi in
his delectant' in quib⁹
cupiditaſ hoīs dānat'
Sꝫ tm̄ adhuc
ₓc. Hic paul' ait. Re
uelat' em̄ ira dei de cę
lo ſup omnē impieta
tem coꝝ q̄ veritatē dei
in iniuſticia detinēt. q2
qđ notū eſt dei. mani
feſtū eſt in illis ₓc No
ticia dei et mūdi fabri
ca pcipit' Ut em̄ deus
inuiſibilis ex viſibili
bus ꝯgnoſceret'. opus
ab eo factū eſt qđ opi
ficē manifeſtarꝫ. vt de
us omniū intelligeret'.
q̄ hoc fecit qđ nō pñt
alij. Sꝫ cū ꝯgnouiſſēt
nō ſic deū glorificaue
rūt'. ſꝫ euanuerūt in co
gitationib⁹ ſuis.
Infelices aūt
ſunt. Qui. ſ. deos ho
norāt vt aurum ocul'
hauriāt ⁊ nitorem leui
gati marmoris. vł ebo
ris. aut inſignes gēmis
⁊ colorib⁹ veſtes. ⁊ q̄nto ornatiora ſūt tēpla. ⁊ pulcriora ſimulacra. tāto pl⁹

videnť bona non potuerūt intelli- (ſ obſtā-te cecitate peccati.)
gere eū qui eſt. Neq3 opib⁹ atten
dentes agnouerūt q̄s eſſet artifer.
ſed aut ignē3. aut ſpūm. aut citatū
aerem. aut girū ſtellarū. aut nimiā
aquam. aut ſolem. aut lunā. recto
res orbis terraꝝ deos putauerūt.
Quoruꝫ ⁊ ſi ſpecie delectati deos
putauerunt. ſciant quanto his do
minator eorūꝫ ſpecioſior eſt. (ſ qui tanta ſpecioſa fecit) Spe
ciei em̄ generator hęc omnia cōſti
tuit. Aut ſi virtutē ⁊ opa coꝝ mira
ti ſunt. intelligāt ab ipſis. q̄m qui
hęc fecit fortior eſt illis. A magni
tudine em̄ ſpeciei ⁊ creaturę ꝯgno
ſcibiliter poterit creator hoꝝ vide
ri. Sed tm̄ adhuc in his minor eſt
querela. Et hi em̄ fortaſſis errāt de
um querentes. ⁊ volētes inuenire
Etem̄ cum in opibus illius ꝯuerſe
tur. ⁊ inquirunt ⁊ pſuaſuꝫ habēt.
q̄m bona ſunt quę videnť. Iterūꝫ
aūt nec his debet ignoſci. Si eni
tantum potuiſſent ſcire vt poſſent
eſtimare ſeculū. quomō hui⁹ dñm
facilius non inuenerūt? Infelices
aūt ſunt. ⁊ inter mortuos ſpes illo
rum ē. qui appellauerūt deos opa
(ſ hereſes vel ydola) (ſ ſenſum.) (ſ ſermo-nem)
manuum hominū. aurum ⁊ argē
(ſ compoſitionē argumentorum.)
tum artis inuentōnem. ⁊ ſimilitu
(ſ brutorum)
dines animaliū. aut lapidē inutilē
(ſ vel artificis.)
opus manus antiquę. Aut ſi quis
artifer faber de ſilua lignū rectum
ſecuerit. ⁊ hui⁹ docte radat corticē
omnem. ⁊ arte ſua vſus diligenter
fabricet vas inutile in ꝯuerſatōem
vitę. reliquijs aūt hui⁹ opis ad ꝑ
paratōnem eſcę abutat'. ⁊ reliquuꝫ
hoꝝ qđ ad nullū facit vſuꝫ. Lignū
curuū ⁊ verticibus plenuꝫ ſculpat
diligenter ꝑ vacuitatē ſuam. ⁊ ꝑ ſci
entiam ſuę artis figuret illud. ⁊ aſſi
milet imagini hominis. aut alicui
ex animalibus illud comperet ꝑlini
ens lubrica. ⁊ rubicūdo faciat fuco
colorem illius. ⁊ omnē maculam q̄
in illo eſt ꝑliniens terra. vt faciat ei
dignam habitatōnem. ⁊ in pariete
ponens illud. ⁊ confirmans ferro
ne forte cadat. pſpiciens illi. ſcienſ
quoniam non poteſt adiuuare ſe.
Imago em̄ eſt. ⁊ opus eſt illi adiu
torium. Et de ſubſtantia ſua. et de
filijs ſuis. et de nuptijs. votū faci
ens inquirit. Non erubeſcit loqui
cum illo qui ſine anima eſt. ⁊ ꝓ ſa
nitate quidē infirmū deprecat'. et ꝓ
vita mortuū rogat. et in adiutoriū
inutilem inuocat. et pro itinere pe
tit ab eo qui ambulare non poteſt.
et de acquirendo. ⁊ de opando. et
de omnium reꝝ euentu petit ab eo
qui in omnibus eſt inutilis.

Ca. XIIII.

Iterū alius na
uigare cogitans. et per fe
ros fluctus iter facere incipiens.
ligno portante ſe. fragilius lignuꝫ
inuocat. Illud enim cupiditas ac
quirendi excogitauit. et artifer ſa
(ſ alias. Tua au-tem pater prouidentia ab initio cuncta guber-nat.)
pientia fabricauit ſua. Tu autē pa
ter gubernās ꝓuidētia. q̄m dediſti
in mari viam. et inter fluct⁹ ſemitā
firmiſſimam. oſtendens quoniam
potens es ex omnibus ſanare. ⁊ ſi

maieſtatis hñt. vł hrē
dicūt'. Religio q̄ eſt vł
creditur. qđ cupiditas
humana mirat'.
Aut ſi q̄s ₓc. Ra
ban⁹. Inſultat ſapien
tia his q̄ colūt ydola.
vt itelligāt q3 ꝑnicōſū
ſit om̄ipotentē deſere
re ⁊ figmēta adorare.
Un̄ yſaias. Qui for
mauit deū ⁊ ſculptile
ꝯflauit ad nihilū vtile
ecce omēs ꝑticipes ei⁹
ꝯfundēt'. Hinc flaccus
ait. Olim trunc⁹ erā fi
culn⁹ inutile lignū. Cuꝫ
faber incert⁹ ſcānnū fa
ceret. ꝫ priapū maluit
eſſe deū. Quidq̄d aūt
de ydol' dc̄m ē. pōt re
ferri ad hereticoꝝ pñ
cipes. Qui ſimulacra
dogmatū ſuoꝝ artifici
corde ꝯponunt. ⁊ vene
rant' q̄ fecerūt. nec ſuf
ficit error ꝓpri⁹. niſi ſim
plices decepint. q̄ q̄ſtū
putāt pietatē. ⁊ deuo
rāt domos viduaꝝ. et
abutētes vulgi ipitia
arte dyaletica q̄ aſcia
terebro. lima. runcina.
formant deū ſuūꝫ. ⁊ cu
dūt malleo. atq3 inau
rāt rethorica venuſta
te. quoꝝ de⁹ vēter eſt.
⁊ glia in confuſione eo
rum Ca. XIIII
Itez ali⁹ naui
gare ₓc. Hec q3 con
tra ydolatriā dicunt'.
Maxima ei vecordia
eſt: vt hō ad imaginē
dei edit⁹ rōnabilēꝫ ab
ipo hñs animā q̄ exco
gitauit quō tranſiret
fluctus nauē fabricās
ſcd̄m artis ſuę ꝑitiam.
nō honorat illū q̄ hāc
ſibi dedit ſciam. ⁊ iuo
cet ydolū qđ ſimili ar
te. ⁊ maiori vanitate for
mauit. Cū ei maior ſit
qui fec̄ q3 qđ fit: factu
ram ſuā adorare inſa
nire eſt
Adeo nauigandi
curſus petend⁹. a q̄ na
uigij ꝓparatō. heretici
aut q̄ vana fingunt ſi
mulacra error: idō i flu
ctibus ſeculi ꝑeunt. q2
nauē eccl'ię reliquerūt.
⁊ gubernatorem deū.
Q̄m dediſti Iſ
rahelitaſ ꝑ mare rubꝝ
ſicco veſtigio tranſdu
xit dei potentia. et ior
danis aquas diuiſit.
vt terrorē incuteret gē
tibus exterminādis. fi
delibus quoq3 inter ſeculi fluctus et pſecutōnes ꝑ ꝓparat ſemitam fidei et

conſtantie· vt tranſeant illeſi. nec eſt humani ſolatij opus vbi deus oñdit mirabiles effectus virtutis ſue

Sed vt nõ eſſent ꝛc. Creator dedit ſciam creature ſue qua ſibi in p̃nti ↄſuleret. vt eius voluntati deſuiret. Vñ noe archã facere iuſſit ·i· qua iſpe ꝛ ꝓgenies eius ſaluaret· ꝛ cetera animãtia ad reſtauratõẽ orbis ſeruarẽtur· cũ gen⁹ humanũ ꝓ iniq̃tate ſua diluuio deleret. Vñ petr⁹. In q̃ pauci ·i· octo aĩe ſalue facte ſunt ꝑ aquã. q̃ ꝛ nos nũc ſilis forme ſaluos fecit baptiſma ꝛc. Archa de lignis leuigatis cõſtructa· eccleſiam ſignificat · q̃ fit de collectõe fidelium artificio p̃dicatorꝫ. Pauci. i. octo aĩe ſalue fẽe ſunt ꝑ aquã mũdo pereunte. q2 ad ↄparatõem reprobor ꝑuus nũs ẽ electorꝫ. Pauci em̃ ſũt qui viã vite inueniũt. aquã diluuij extra poſitos occidit · q2 heretici lic3 habẽtẽ baptiſmi ſacramentũ· iſpe aq̃ demergit ad inferos · q̃ archã leuauerũt ad celos· Octonari⁹ q̃ ſignificat eccliam q̃ i ſacramẽto dñice reſurrectõnis p̃cipit lauacrũ baptiſmi· vt ſic ipſe reſurrexit a mortuis per glãm patris· ita ꝛ nos i nouitate vite ambulem⁹ aqua regeneratõnis abluti

Hinc hieremias. Stult⁹ fact⁹ eſt oĩs hõ a ſcia ſua· ↄfuſus ẽ factor i ſculptili · q2 mendax ↄflator ei⁹. nec eſt ſpũs in eis· Vana em̃ ſũt opa ꝛ digna riſu. ꝛ in tempe viſitatõis peribunt

Et qui fecit illud. Symulacꝝ ꝛ cultura falſor deor. Dyabol⁹ em̃ inde punietᷣ. q̃ ſibi diuinũ honorẽ vſurpat. ꝛ hõ q̃ ꝓ creatore creaturã honorat. Lignũ do ſepe hoiem ſignificat. Bñdictus ẽ hõ q̃ ṽitatẽ dic ꝛ fac. Heretic⁹ aũt q̃ figmenta ſua colit: maledict⁹ eſt· ꝛ pditõni dedit⁹· ꝛ op⁹. i. doctrina eius.

Propẽ hoc ꝛc. Nõ ẽ ignoſcendũ ydolis· vl̃ corꝫ inhabitatoribꝫ. i. demonibꝫ· q2 hoĩes ad imagines dei factos ab ipſo retrahũt. ꝛ in erroris muſcipula ſubuertũt. heretici quoq3 q̃ homĩes ſeducunt. diſtrictũ nõ euadent iudiciũ.

Initiũ. Peſſimũ em̃ gen⁹ ẽ fornicatõnis· quo aĩa recedit a deo ꝛ fornicatᷣ cũ ydolis· vl̃ diuini dogmatis ṽitatẽ relinq̃t: ꝛ ſequitᷣ falſitatẽ heretice prauitatis vl̃ opiniõis. Hinc paul⁹ auariciã ydolorꝫ ſeruitutem appellat· Vñ ↄſtat omnẽ malã ↄcupiſcentiã fornicatõẽ vocari· q̃ aĩa relicta ſuꝑiori lege iferiorꝫ voluptate turpi natarꝫ q̃ı merced ꝓſtrata ẽ ꝓſtituta corrũpitᷣ

ſine rate quis adeat mare? Sʒ vt non eſſent vacua ſapientie tue opa ꝓpter hoc etiã ꝛ exiguo ligno credunt homines animas ſuas· ꝛ trã ſeuntes mare ꝑ ratem liberati ſunt *(ꝑ mare.)* Sed ab initõ cum ꝑirent ſupbi gi*(diluuio.)*gantes· ſpes orbis terrarꝫ ad ratẽ *(Seminariũ hũani generis)* *(archã)* confugiens· remiſit ſeculo ſemẽ na tiuitatis· que manu tua erat guber *(potẽtiã vel filio)* nata. Benedictũ eſt em̃ lignũ ꝑ qd̃ *(crucis quo reparatus eſt orbis terrarum)* fit iuſticia. Per manus autẽ qd̃ fit ydolum. maledictum eſt ꝛ ipm. et q̃ fecit illud· quia ille quidẽ opatus ẽ illud aũt cum eſſet fragile deus cognominatus eſt. Similiter autem odio ſunt deo: impius ꝛ impietas eius. Etem̃ qd̃ factũ eſt. cum illo q̃ fecit· tormenta patietᷣ. Propẽ hoc ꝛ i ydolis natõnũ nõ erit reſpectus qm̃ creature dei in odium facte ſũt ꝛ in temptatõnem anime hominũ ꝛ in muſcipulã pedibus inſipientium Initium em̃ fornicatõis eſt exquiſitio ydolorꝫ· ꝛ adinuentõ illorum corruptõ vite eſt · Non enim erant ab initõ· neq3 erũt in ꝑpetuũ *(oſtẽdit vnde ꝓceſſerunt ydola)* Supuacuitas em̃ hominũ hec ad inuenit in orbem terrarꝫ· ꝛ ideo breuis illorum finis eſt inuent⁹. Acerbo eni luctu dolens pater cito ſibi rapti filij fecit imaginem, et illum qui tunc quaſi homo mortu⁹ fuerat· nunc tanq̃ deum colere cepit. ꝛ cõſtituit inter ſeruos ſuos ſacra et ſacrificia. Deinde interueniente *(alis antiqua.)* tempe· conualeſcente iniqua ↄſuetudine· hic error tanq̃ lex cuſtoditas eſt· ꝛ tirannorꝫ impio colebantᷣ figmenta. Hos quos in palã homines honorare non poterãt propter hoc qd̃ longe eſſent. e longinquo figura illorum allata euidentem imaginẽ regis quem honorare volebant fecerunt· vt illum qui ab erat tanq̃ p̃ntem colerent ſua ſolicitudine. Prouexit autẽ ad horũ culturam. ꝛ hos qui ignorabãt. artificis eximia diligentia. Ille autẽ volens plus placere illi qui ſe aſſump ſit· elaborauit arte ſua vt ſimilitudinem in melius figuraret. Multitudo autẽ hominũ abducta ꝑ ſpeciem opis. eum qui ante tps tanq̃ homo honorat⁹ fuerat· nũc deum eſtimauerunt. Et hec fuit vite humane deceptõ. quoniam aut affectui aut regib⁹ deſeruiẽtes hoĩes· incõmunicabile nomen lapidibus ꝛ lignis impoſuerunt: Et non ſuffe*(quaſi. ſub falſa religione omnibus ſe vicijs ſubdiderunt)*cerat erraſſe circa eos dei ſciẽtiã· ſʒ ꝛ in magno† viuentes inſcie bello *(† dicẽtes eni ſe eſſe ſapiẽtes ſtulti facti ſunt.)*

Nõ em̃ ꝛc. Diſꝑdat dñs vniuerſa labia doloſa· ꝛ oĩes q̃ loquũtᷣ mẽdacium. Hinc hieremias. Dij qui celos ꝛ terram nõ fecerunt, pereant de terra ꝛc.

Lactãtius. Propẽ hominũ ſtulticiã· ꝛ prauitatem q̃ agreſtẽ vitã ſine vllo rectore viuebãt· hoĩes ipm regẽ· totũq3 gentẽ ſũmis laudibꝫ extulerũt. vt etiã deos appellarent· vel pro inſigni virtute conualeſcente. vl̃ adulatõne. vel pro beneficijs. Deinde. i. p⁹ mortẽ reges amicis ſuis magnum deſideriũ reliquerunt. Jdõ homĩes ſimulacra corꝫ finxerũt. q̃rũ contemplatõne aliqd̃ haberẽt ſolatiũ. Progreſſiq3 long⁹. ꝑ amorem memoriam defunctorꝫ colere ceperũt. vt bene meritis grãm referent· ꝛ ſucceſſores eorum ad bñ impandum allicerẽt. Unde cicero. Suſcepit ante vitã hominum cõſuetudo cõmunis vt beneficijs excellentes viros in celũ fama ꝛ voluntate tollerent. hinc hercules. hinc caſtor. hic pollux hinc eſculapius. hinc liber. Et alio loco dic cicero. Atq3 in pleriſq3 ciuitatibus intelligi poteſt: acuende virtutis grã q̃ libentius reipublice grã periculũ adirent. optimos quoſq3 virorum fortiũ: honore deorum immortalium eſſe ↄſecratos. Hic romani ceſares ſuos ↄſecrauerũt· ꝛ mauri ſuos reges· Sic paulatĩ ceperunt religiõẽs. dũ primi qui eos nouerãt eo ritu liberos ſuos. et nepotes. deinde omẽs poſteros imbuerũt. et hi tñ ſummi reges· ob celebritatẽ nomĩs in ꝓuintijs omnibus concelebrabãtᷣ. Priuati vero ſinguli populi gẽtis aut vrbis ſue cõditores. vel viros fortitudine inſignes· vel feminas caſtitate mirabiles · ſumma veneratione coluerunt. vt egiptij yſidem. peni vraniam. romani quirinum ſamos iunonẽ. naxos liberum· mauri iubam latini faunum. paphi venerem. Sic ꝑ populos ꝛ regiones: varia ſacra ſuſcepta ſunt. dum homines grati eſſe in ſuos principes cupiunt. preterea pietas corꝫ qui ſucceſſerant. plurimum contulit ad errorem. qui vt diuina ſtirpe nati viderentur. diuinos honores parentibus detulerunt. deferriq3 iuſſerunt

Incon· no. la. ꝛ li. Incõmunicabile dei ſcʒ omnipotentis nomen· qui ſolus eſt incomprehenſibilis. inſenſibili ꝛ fragili materie. vel imagini aſcripſerunt

Aut em̄ fi. ſ. ⁊c.
Sicut in ſacris ſatur-
ni qui ꝓpter odiū iouiſ
ſine reſpectu pietatis,
paruulos ſuos immo-
labant. ⁊ bellone ipſi ſa
cerdotes ꝓprio ſan-
guie ſacrificabāt. Un
de quintilianus iſtud
inquit. Si cogit deus
iratus eſt.

Aut obſcura ⁊c.
Sicut in ſacris yſidis
egiptie. ⁊ cereris eleuſi
ne faciebant. Nam ſic
ibi oſiris planctu ma-
tris inquirit. ita hic et
ad inceſtū patrui phi-
tonis matrimoniū ra-
pta ꝓſerpina. Quā qz
facibus ex ethna accen
ſis queſiſſe ceres in ſici
lia dicit̄. ideo ſacra ei⁹
ardentium tedarū iacta
tatōne celebrant̄. Si
militer i ſacriſ liberi pa
tris inſaniūt. ⁊ magne
matris. vbi ad exēplū
deorum qui in feſtiui-
tate ſatiati noctem lu-
xibus totā duxerunt.
ludunt

Quia ꝑ libidinem
⁊ immundiciam: diis ſu
is placere putabant.
Omnia enim confuſa
erant ibi nulla ratio.
nulla religio vera. Qn
to quis ſceleratoꝛ erat
tanto magis deo ſuo
placere putabat.

Infandoꝝ em̄.
Nulla maioꝛ demētia
q̄ʒ deum viuū deſere
re. ⁊ mortuis deſeruire

Cum em̄ mens ſe a
creatore ſuo auertit. om
nibus implicat̄ ſcele-
ribus. Initium em̄ om
nis peccati ſupbia eſt.

Finis. Conſum
matō ⁊ pleītudo. Qui
em̄ pro deo colūt ydo
lum. omnia reputant̄
eis in peccatum.

Aut em̄ dū le.
Quia dum iurant no
men dei polluūt. q̄ ait.
Non aſſumes nomen
dei tui in vanū. ⁊ ꝑ no
men deorum exterioꝝ
ne iuretis. Sꝫ cum deuʒ
illudere ſe eſtimāt. i eter
nam mortē ſemetipſos
ꝓcipitant. Heretici au
tem erroꝝ ſuoꝝ ſimula
cra colentes ꝑditōnis
ſue cauſa fiunt. quorū
⁊ doctrina falſa. vita i
iuſta. leticia inſana.
mors nefanda. qꝛ cum
iniuſte iurant i ydolo.
nec ſperant in deo ſuo, ideo meritoꝝ ſuoꝝ recipiēt vindictam. Unde ſeqt̄.

Sub regno enim dyaboli diuer
tot ⁊ tam magna mala pacē appel-
ſis vicijs ſubiecti veram habere non potuerūt
lāt. Aut em̄ filios ſuos ſacrificātes
pacem.
aut obſcura ſacrificia faciētes. aut
inſanie plenas vigilias habentes
neqʒ vitam neqʒ nuptias mundas
iam cuſtodiunt. ſꝫ ⁊ alius aliū ꝑ
inuidiam occidit. aut adulterās cō
triſtat ⁊ omia ꝯmixta ſunt. ſanguiſ
homicidium. furtū. ⁊ fictō. coꝛru-
ptio. ⁊ infidelitas. turbatō. ⁊ ꝑiuri
um. tumultus. bonoꝝ dn̄i imemo
ratō. animaꝝ inquinatō. natiuita-
tis imutatō. nuptiaꝝ inconſtantia
inoꝛdinatō mechie. ⁊ impudicicie.
Infandoꝝ em̄ cultura ydoloꝛum.
omnis mali cauſa eſt. ⁊ initiū et fi-
in feſtis vel i ludis
dum homici
nis. Aut em̄ dum letant̄ inſaniūt.
de fiunt aut libidine ſe polluunt
auditores ſuos ſe
aut certe vaticināt̄ falſa. aut viuūt
ducunt.
in anima mortui
iniuſte. aut ꝑiurant cito. Dum em̄
confidunt in ydolis que ſunt ſine
anima male iurantes noceri ſe nō
ſperant. Utraqʒ ergo illis eueniēt
digne. qm̄ male ſenſerūt de deo at
tēdētes ydolis. ⁊ iniuſte iurauerūt
in ydolo ꝯtemnētes iuſticiā. Non
em̄ iurantiū eſt virtus. ſed peccan
tium pena ꝑambulat ſemꝑ i iuſto-
rum ꝑuaricationem

Ca. XV

Tu autē deus
Ineſtimabilis caritatis.
qꝛ nec fallit nec fallit̄.
noſter ſuauis. et verus
diu ſuſtinēs peccantes. qui non vult mortē
es. patiens ⁊ in miſericoꝛdia diſpo
peccatoꝛis. ſꝫ vt conuertatur et viuat.
nens omnia. Etem̄ ſi peccauerim⁹
Quaſi. euadere non poſſumus quia creatura
tui ſumus. ſciētes magnitudinē tu
tua ſumus.
am. ⁊ ſi non peccauerim⁹. ſcimus

apud quē boꝛoꝝ omnium numer⁹ ſeruat̄.
qm̄ apud te ſumus ꝯputati. Noſſe
ſumma beatitudinis ꝑfectō
em̄ te ꝯſummata iuſticia eſt. ⁊ ſcire
chriſtum dei virtutem et dei ſapiētiam. q̄ fa
iuſticiam ⁊ virtutē tuā. radix ē im-
ctus eſt nobis a deo ſapiētia et iuſticia
moꝛtalitatis. Non eni in erroꝛē in
duxit nos hominū male artis exco
gitatio. nec vmbꝛa picture. labor
ſine fructu. effigies ſculpta ꝑ vari-
os coloꝛes. cui⁹ aſpectus inſenſa-
to dat cōcupiſcentiā. ⁊ diligit moꝛ
tue imaginis effigiem ſine anima.
Non ſolum qui faciunt ydola.
Maloꝝ amatoꝛes digni ſunt moꝛ
te. qui ſpem habent in talibuſ. ⁊ q̄
faciunt illoſ. ⁊ qui diligūt. ⁊ qui co
lunt. Sed ⁊ figulus mollem terrā
ꝑmēs laborioſe fingit ad vſus no-
ſtros vnūqdqʒ vas. ⁊ de eodē lu-
to fingit que munda ſunt in vſum
vaſa. ⁊ ſimiliter que his ſunt ꝯtra-
ria. Hoꝝ aūt vaſoꝛū quis ſit vſuſ
iudex eſt figulus. Et cū laboꝛe va
no deum fingit de eodē luto: ille q̄
paulo ante de terra factus fuerat.
vel aſ
⁊ poſt puſillū. ducit ſe vnde acce-
ſumptus.
ptus ē. repetit⁹ anime debitū quā
habebat. Sed eſt cura illi non qꝛ
laboꝛatur⁹ eſt. nec quoniā breuis
illi vita eſt. ſed concertat̄ aurifici-
bus et argētarijs. ſꝫ et erarios imi-
tatur. ⁊ gloriam ꝓfert. quoniaʒ res
ſupuacuas fingit. Cinis eſt eni coꝛ
eius. ⁊ terra ſupuacua ſpes illius
⁊ luto vilioꝛ vita illius. quoniam
ignorauit qui ſe finxit. ⁊ qui inſpi-
rauit illi animā que opatur. et qui
inſufflauit ei ſpūm vitalem. Sed
et eſtimauerunt luſum eſſe vitā no
ſtram. ⁊ conuerſatōnē vite compo
ſitam ad lucrū ⁊ operantē vnūqʒ

Non em̄ iurantiuʒ eſt
virtus

Ca. XV

Tu aūt Iuſto
em̄ iudicō damnati. ſe
ro penitētes agnoſcūt.
qđ antea credere nolu
erunt. Unde. Cogno
ſcet̄ dominus iudicia
faciens. in opibus ma
nuum ſuaꝝ cōpꝛehen
ſus eſt peccatoꝛ.

Unde iohannes.
Qui habet ſpem in eo
ſanctificat ſe. ſicut ⁊ ille
ſanctuſ eſt. ⁊ oīs qui
in eo manet nō peccat.

Noſſe em̄ te ⁊c.
Perceptō eſt incoꝛru
ptionis. ⁊ in futuro cō
templatōnis. Unde.
Hec eſt em̄ vita eterna.
vt ꝯgnoſcāt te v. d. ⁊c

Nō em̄ in er.
Ex ꝑſona fideliū loq̄
tur. qui dei grā muni
ti nō miſcuere ſe genti
liū iniquitati. vel ydo
latrie. quia ſine fructu
iuſticie eſt laboꝛ iſte. et
mortē meret̄ eternā

Maloꝝ ama
tores. Similes illis
fiant qui faciunt ea. et
oēs qui cōfidunt in
eis. Inuentores quoqʒ
falſoꝝ dogmatū. ⁊ cul
tores digni ſunt morte
Diſpdet em̄ de⁹ viruʒ
qui hec fecerit. i. magi
ſtrū ⁊ diſcipulū eius.

Reprobauit ſupi⁹
lignea. lapidea. et erea
ydola. nūc etiā fictilia
dānat. Iuſte q̄ retribu
tum eſt eis. vt q̄ de
terra facti ſunt. qꝛ meli
orē ſui partē. i. animā
ad imaginē dei creatā
ad adorandū deuʒ vi
uum ſequi nolebāt. vi
lioꝛē ſui partē. i. coꝛp⁹
terrenū imitando. lute
um adorarēt deū. ⁊ ſn̄
boni opis fructu terre
inſenſibili de qua ſum
pti ſunt. īſenſati. inuti
les redderent̄. Miſtice
aūt heretici ⁊ ſciſmati
ci. qui veritatē dei i in
iuſticia detinēt. ⁊ men
daciū ꝑ veritate in do
ctrine ſue ſimulacris
colunt. licet eloquētia
aut ficta virtute palli
ent. fragilia tn̄ et lutea
ſunt que fingunt. et ci
nis eſt coꝛ eoꝝ. et feda
cogitatō eoꝝ. ⁊ vita ce
no ſoꝛdidioꝛ. qꝛ igno
rant factorē ſuū ⁊ eūa
neſciunt in cogitatōibꝫ
ſuis. Senſum aūt ſanctoꝝ patꝝ ſpreuūt. ⁊ errores nouos q̄ſi ludos vanoſ

ꝓpter fauorē humanū ⁊ terrenū lucrū fingūt: errantes.ſ.⁊ in errores mittētes. vt inexcuſabiles ſint: cū indicabit deus occulta cordium ⁊ reddet vnicuiqꝫ ſm opa ſua

¶ Hic eñ ſcit ſe ſ. Nullam excuſatōnem habēt heretici.qꝛ ſciēter peccant. dū fidē ſanām ⁊ rectā doctrinā nolunt imitari. magis terrenū ſenſū ⁊ fragilē qꝫ ſpūalem ſequūtes

¶ Melior ē eñ ip. Quia melior ē homo ydolis ſcdm rōem creatōnis. qꝛ viuit ⁊ itelligit Illa aūt nunqꝫ. Sꝫ qꝛ magis ſeqt̄ vanitatē erroris. qꝫ v̄itatis ſciām. cū in honore ſit nō intelligit. ⁊ ↄpat iumentis inſipiētibus

¶ Inſenſata Quaſi. Nec diſcretōꝫ habebant. In v̄itate eñ viuētia meliora ſūt mortuis. ſenſibilia inſenſibilib⁹. rōnalia irratōnalibus. Sꝫ dignū fuit. vt qui ignorabāt creatorē. in creaturis diſtinctionē ñ ſciret. Qui eñ laudē ⁊ bñdictōꝫ dei ī ſe habere negligit. indiſcretōe animaliuꝫ ſe ipm errare oſtēdit.

¶ Ca. XVI.

Pro qbus ⁊c. Popul⁹ iſrael ī deſerto carnes ↄcupiuit. ⁊ coturnices deo iubēte accepit. ⁊ comedit vſqꝫ ad nauſeā. ſ; vīdicta ꝓpe fuit. quia percuſſit eos dominus plaga magna ⁊ vocat⁹ loc⁹ ille ſepulcra concupiſcētię Hec cōmemorat ſapientia alternatim diſputans de interemptōe egiptiorum. ⁊ correctōe iſraelitarum. quia illi deo repugnantes. ⁊ in populū ſeuientes. ſine excuſatōne ſubito perierunt. hi v̄o correcti et diſciplinati: omnino diuino ſolatio non caruerunt. Unde ſequit̄ Non eñ imppetuum ꝑmanet ira tua

¶ Egiptij varijs erroribꝰ dediti. populū dei ꝑſecuti ſunt. Ideo multis plagis puniti ſunt. ⁊ experti ſeuiciam beſtiaꝝ: ranarum ſcꝫ ⁊ locuſtarum. ⁊ muſcaruꝫ. Unde. Miſit in eos muſcam caninam. ⁊ comedit eos. ⁊ ranam. ⁊ exterminauit eos ⁊c. Hereticos aūt ⁊ ſciſmaticos. et omnes iniquos ſpūales. beſtię.i. de

etiā ex malo acquirere Hic eñ ſcit ſe ſuꝑ omnes delinquere. q ex terrę materia fragilia vaſa ⁊ ſculpti-

ſ qui ydola deos putant

lia fingit. Omnes eñ inſipiētes et

ſ licet dominari videantur

infęlices ſupra modum animę ſuę

ſ Quia vermis conſciētie non morieł. et ignis eorum non extinguetur ſ alias im

ſupbi ſunt. inimici tui populi. ⁊ im-

perantes.

ꝑperantes illi. Qm̄ omnia ydola

ſ Simu

natōnum deos eſtimauerunt. qui

lacra gentium argētum et au.o.ma.ho.os hūt

bus nec oculoꝝ viſus eſt ad vidē-

et nō loquētur.ocu.ha.et non videbunt

dum. neqꝫ nares ad percipienduꝫ ſpūm. neqꝫ aures ad audiendum. neqꝫ digiti manuū ad tractandum ſed ⁊ pedes eoꝝ pigri ad ambulandum. Homo eñ fecit illos. et qui ſpūm mutuatus eſt: is finxit illos.

ſ vł nō enim

Nemo eñi ſibi ſimilē homo poterit deū fingere. Cū ſit eñi mortaliſ mortuū fingit manibuſ iniqs Melior eſt eñ ipe his quoſ colit. quia ipe quidem uixit cū eſſet mortalis

ſ ñ ſolū ſ.hoiꝫ ſpēꝫ

illi aūt nunqꝫ Sed et animalia mi-

ſ alias miſerrima

ſerrimi colunt. Inſenſata eñi ↄpa-

ſ alias dꝫ

ta his: illis ſunt deteriora. Sꝫ nec

nec aſpectu aliquis ex his animalib⁹ bona po

aſpectu aliquod ex his animalib⁹

teſt conſpicere.

bona poteſt conſpicere. Effugerūt aūt dei laudē ⁊ benedictōꝫ eius.

¶ Ca. XVI

PRopter hec et his ſimilia. paſſi ſunt digne tormenta. ⁊ ꝑ multitudinē beſtiaꝝ exterminati ſunt. Pro qbus tormentis bene diſpoſuiſti populum tuum. qbus dediſti concupiſcentiam delectamenti ſui. nouum ſaporē. eſcam parans eis ortigometram. vt illi quidē ↄcupiſcentes eſcam, ꝓpter ea quę illis oſtenſa et miſſa ſunt. etiā a neceſſaria ↄcupiſcentia auerterenł. Hi aūt in breui inopes facti. nouā guſtauerunt eſcam. Oportebat eñi illis ſine excuſatōne quidē ſuꝑuenire interitū exercentibus tirannidē. his autem tantū oſtendere queādmodū iimici illorū exterminabātur Eteñi cuꝫ illis ſuꝑuenit ſeua beſtiarum ira. morſibuſ ꝑuerſoꝝ colubroꝝ exter-

ſ Quia correxiſti populum

minabātur. Sed non in ꝑpetuum

murmurantem mittens ignitos ſerpentes

ira tua ꝑmanſit. ſed ad correctōneꝫ

ſ ſerpentē eneuꝫ

in breui turbati ſunt. ſignū haben-

pro ſigno poſitum. quem ꝑcuſſi aſpicientes ſa

tes ſalutis. ad ↄmemoratōꝫ māda-

nabantur

ti legis tuę. Qui eñi ↄuerſus eſt. ñ ꝑ hoc qd videbat ſanabał. ſed ꝑ te omnium ſaluatorem. In hoc autē

ſ alias tuis

oſtendiſti iimicis noſtris. qꝛ tu es qui liberas ab omi malo Illos eñi locuſtaꝝ ⁊ muſcaꝝ occiderūt morſus. ⁊ non eſt inuenta ſanitas animę illoꝝ. quia digni erant ab huiuſmodi exterminari Filios aūt tuos nec draconū. nec venenatoꝝ vicerunt dentes. Miſericordia eñi tua adueniens: ſanabat illos. In memoria eñi ſermonū tuoꝝ exterminabantur. ⁊ velociter ſaluabanł. ne in altam incidentes obliuionem. nō poſſent tuo vti adiutorio. Etenim neqꝫ herba. neqꝫ malagma ſanauit eos. ſed tuus dñe ſermo qui ſanat omnia Tu es dñe q vitę ⁊ mortis habes poteſtatē. ⁊ deducis ad portas mortis ⁊ reducis. Hō aūt

mones ſaniant. quoꝝ voluntati cōſentiunt. ideo eis cruciandi. iuſte traditi ſunt

¶ Sed nō in. Nō eñ ſerpenſ eneus ſanabat illos. ſ; ſacramētū miſterij.i. mors chriſti in ſerpente figurata. Ipſe eñ genus humanum liberauit In figura eñ oñia ↄtingebāt illis. Chriſtus eñ antiquum ſerpentē in cruce triumphauit. ⁊ eius venenuꝫ ſupauit. vt q vere imaginē chriſti et paſſionē ↄſpexerit ſaluetur. Unde. Sic exaltauit moyſes ſerpentem in deſerto. ita exaltari oportet filiuꝫ hominis. vt omnis q credideri in ipſum non pereat. ſ; habeat vitā ęternam: Recte ęneus ſerpens in ligno ſuſpēditur. es eñ ceteriſ metallis durbilius ē. In ſerpente ergo chriſtus mortuus. in ęre ętern⁹ ſignificał. quia mortuus ꝑ humanitatē. qſi ęneus eſt ꝑ diuinitatē

¶ Illos eñ ⁊c. Probanł electi ꝑ afflictionem. ⁊ monētur vt peccata caueant. et bona faciant. Reprobi diſperguntur. qꝛ non corrigūtur. Ideo ydolatras parua aīmalia interimūt. Iſrahelitas ergo dei cultores ſerpētes exterminare nō poſſunt. quia nouit dominus pios de temptatione eripere. iniquoſ vero in diem iudicij reſeruare cruciandos.

¶ Sꝫ tu⁹ dñe ſermo. id eſt. filius per quem omnia. cuius poteſtas vbiqꝫ. qui omnia quecūqꝫ voluit fecit. ipſe curat corpora. ipſe a ſpūalibus beſtiis animas ſaluat.

¶ Hō aūt occidit. Homo ꝑ maliciaꝫ. nequiciam ſcꝫ ꝓprię voluntatis, ⁊ effectū prauę actionis occidit animam. Unde quidam ait. neminem ledi poſſe niſi a ſemetipſo. quia aut proprij ſceleris inuentor eſt. aut conſentit alienis. Si enim homo cuſtodit mentem. ⁊ non conſentit perſuaſioni iniquę. liber eſt ab omni crimine

¶ Negantes eñi ꝛc. Rab. Diuersis plagis afflicti sunt egiptij inter quas grãdine simul ꝛ igne. Grãdo cũ ꝛ igni ꝑiter mixta ferebant· ꝛ ꝑcusserũt cuncta que fuerũt i agris. Nec mirũ si grando et ignis mixta ferant̃ sil. quia ad creatoris voluntatẽ oĩa ↄ̃sentiunt

¶ Quodã e. t. ꝛc. Rab. Sicut in gñ. legit̃. Pluit dñs sup sodomã ꝛ gomorrã ignẽ ꝛ sulphur· vt dispderet impios. ꝛ in exodo grandinẽ piter ꝛ ignẽ. In libro nũoꝝ misit ignitos serpẽtes cõtra murmurãtes. vt ↄ̃gnoscant impij ꝙ oĩs creatura para est vlcisci iniurĩa creatoris

¶ Pro qbus ꝛc. Rab. In deserto datũ est mãna filijs israel suauissimũ ꝛ saluberrimũ· vt deo maiores gr̃as referrẽt · q ab hostibꝰ liberauit. ꝛ supnis dapibꝰ pauit. Nix autẽ ꝛ glacies sustinebãt vim ignis ꝛc. Duo cõtraria elemẽta. i. ignis ꝛ aq̃ gelata impios cõcordit̃ feriebãt. Ul̃ q̃litas celestis cibi expssa est. qui vim ignis vbi oportebat sufferebat. ad calorẽ solis liquefiebat. albũ eñi ꝛ minutũ apparebat. ꝛ q̃si pilo tulum in similitudine pruine. Cꝰ esum sentiebãt q̃i sile cũ melle· nec ad ignem deficiebat. Uñ in libro nũorum. Erat aũt mãna q̃si semen coriandri. ꝛ colorꝭ bdellij ꝛc. Mistice aũt in grãdine ꝛ igne dura increpatõ· q̃ scriptura diuina peccatores cruciat. In celesti aboꝛsolatõ supna q̃ iustos refouet significat. vl̃ mãna significat panẽ qui de celo descẽdit. ꝛ dat vitã mũdo· q̃ ait. Panis quẽ ego dedero caro mea ẽ ꝓ mũdi vita. Cruciant̃ g̃ reꝓbi spũali fame. ꝛ saciãt̃ electi celesti pane. Illi diuersis laboribꝰ ꝑparãt̃ ad penã. isti diuĩa ope q̃tidie nutriũt̃ ad vitã. Uñ ml̃. fla· pec. spe. a· in d. m. c·

occidit ꝑ maliciã quidẽ animã suã ꝛ cum exierit spũs non reuertetur nec reuocabit animã que recepta ẽ sed tuã manũ effugere impossibile est. Negantes eñi nosse te impij. ꝑ fortitudinem brachij tui flagellati sunt· nouis aquis ꝛ grandinibꝰ et pluuijs ꝑsecutõnẽ passi sunt. ꝛ per ignẽ consumpti. Q đ eñi mirabile erat in aqua que omnia extinguit plus ignis valebat. Uindex est eñi orbis iustoꝝ. Quodam eñi tempe mansuetabat̃ ignis· ne ↄ̃burerẽtur que ad impios missa erant animalia. s; vt ipi videntes scirẽt· q̃m dei iudicio patiunt̃ ꝑsecutõnẽ. Et quodam tpe i aqua supra virtutẽ ignis exardebat vndiq;. vt iniquã terre nationẽ exterminaret. Pro quibꝰ angeloꝝ esca nutriri iussisti populum tuũ. ꝛ paratum panẽ de celo prestitisti illis sine laboꝛe· omne delectamentũ in se habentẽ. ꝛ omis saporis suauitatẽ. Substantiã enĩ; tuã ꝛ dulcedinẽ tuam quã in filios habes ostẽdebas. ꝛ deseruiẽs vnicuiusq; voluntati. Ad qđ quisq; volebat: ↄ̃uertebat̃. Nix aũt ꝛ glacies sustinebant vim ignis. ꝛ nõ tabescebant. vt scirẽt quoniã fructꝰ inimicoꝝ exterminabat ignis ardens i grandine ꝛ pluuia coruscãs.

[Alij. Hoc autem iterum· vt nutrirentur iusti.]

Hoc aũt factum vt nutrirent̃ iusti

[ignis etiam sue virtutis oblitus est·]

etiam sue virtutis oblitus est. Creatura eñi tua tibi factori deseruiẽs exardescit in tormẽtum aduersus iniustos· ꝛ lenioꝛ fit ad bñfaciẽdũ pro his qui in te confidunt. Propter hoc ꝛ tunc omnia transfigurata · oĩm nutrici gratie tue deseruiebant ad voluntatẽ hoꝝ qui a te desiderati sunt. vt scirent filij quos dilexisti domine· quoniã non natiuitatis fructus pascunt homines sed sermo tuus hos qui in te crediderint conseruat· Q đ eñi ab igne non poterat exterminari· statim ab exiguo radio solis calefactum tabescebat· vt notum omnibꝰ esset· quoniam opoꝛtet ꝑuenire solẽ ad bñdictionem tuã. ꝛ ad ortũ lucis te adorare·

[iudaici populi] [fides qua expectãt regem suum. i. antichristum]

Ingrati eñi spes tanq; hibernalis glacies tabescet.

[constricta sc; frigoꝛe infidelitatis.] [sine fructu iusticie]

ꝛ disperiet tanq; aqua supuacua.

[q2 traditõ coꝝ nulli vsui apta. q2 ceci sunt duces cecorum]

¶ Ca. XVII.

Magna enim sũt

[quibus creaturã regis vniuersã]

iudicia tua dñe· ꝛ inenarrabilia verba tua·

[quia q̃ abdita decreuisti nullus enarrare poterit·] [quia. s. creatorem suum credere et intelligere noluerunt·]

propt̃ hec indisciplinate anime errauerunt· Cũ eniz

[egiptij.]

ꝑsuasum habent iniqui posse dñari nat õni sancte.

[Quia tenebras palpabiles passi sunt. et merito peccatorum suorum. et tenebrose obliuionis puniti·]

vinculis tenebrarum ꝛ longe noctis ↄ̃pediti. inclusi sub tectis fugitiui. ꝑpetue ꝓuidentie placuerunt· ꝛ dum putant se latere in obscuris peccatis. tenebroso obliuionis velamento dispersi sunt. pauẽtes hoꝛrende. ꝛ cũ ammiratione nimia perturbati. Neq; eñi que continebat illos spelunca

ta. vt creatori suo magis deuoti fierẽt· cuius vbiq; sentirẽt auxiliũ. q̃m nõ natiuitatis fructus pascũt hoĩes. sed sermo tuꝰ ꝛc. Uñ moyses dedit tibi cibũ mãna· vt oñderẽ ꝙ nõ in solo pane viuit hõ. s; in omĩ vbo qđ pcedit de oꝛe dei. Sed semp ingrati fuerũt. ꝛ figurã tenẽtes. veritatẽ repulerunt. Ad eccliam cũcta trãslata sũt. Omia eñi in figura contingebant illis. Scripta sũt aũt ꝓpter nos. Unde paulꝰ. Patres nostri oẽs sub nube fuerunt. ꝛ oẽs mare trã. ꝛc. Petra aũt erat christus. i. totius legis firmamentũ. ꝛ figure veritas. in quẽ qui crediderit· totam legẽ ipleuit. Qui aũt nõ crediderit· tanq; ꝑuaricatoꝛ legis ingterum pibit·

¶ Ut notũ om· ꝛc. Rab. Iste cibus historialiter pascebat pr̃es nostros. s; ad ortũ veri solis liq̃fiebat. i. in natiuitate christi ad spũalẽ vsũ soluebat̃. ꝛ i celeste sacramentũ vertebatur. vt ꝑueniamus in benedictõnibꝰ solẽ id est. christi diuinitatem eternis ꝑconijs ꝓ dicemus dicentes. In principio erat verbũ ꝛ ver. erat· ad ortũ vero sol. i. christi dicamꝰ. Uerbum caro factũ est et habitabit in nobis.

¶ Ca XVII. Magna eñi Rab. Mistice omnes ꝑsecutores eccle christi: scelerũ suorum tenebras patiunt̃. nec vnq; securi esse possunt. quos vexant rectores tenebraꝝ harũ vsq; ad exteriores tenebras vbi erit fletus ꝛ stridoꝛ dentium. Unde. Omnis qui male agit odit lucem ꝛc. Hinc paulꝰ. Eratis aliq̃n tenebre· nunc aũt lux in domino ꝛc.

¶ Creatura eñi tua. Cõfundant̃ hic peccatores· q̃ cũ cetere creature factori suo deseruiãt· ipi repugnãt. Uñ creaturaꝝ omniũ ↄ̃coꝛdia flagellant̃. et si nõ penituerint ꝑpetuo cruciabãt̃. bonis aũt vera bona ꝑparãtur

¶ Propt̃ hoc ꝛc. Rab. Pluit deꝰ mãna de celo ꝑplo suo. aquã de petra dedit. pauit eos carnibꝰ. ꝛ vestimẽta coꝝ nõ sunt attrita· neq; calciamẽ

¶ Neq; eñi ꝛc. Semper eñi tenebras comitat̃ hoꝛroꝛ· ꝛ quanto minus discernit quis que circa se sunt· tanto magis metuit vndiq; aduersa pauitans. Sic egiptij triduo maximas tenebras patiebãtur· quas nec sol· nec luna· nec stelle poterãt illuminare. ꝛ vbicunq; iacebant. nimio terrore pauebãt· Qđ aũt dicit tristes ꝑsonas eas terruisse. potuit fieri vt demones aliqua fantasmata ingererẽt· q̃ eos ad augmentũ penaꝝ exterrerent· Persecutores quoq; fidei ꝛ veritatis:

circũdant tenebre peccatoꝝ: q̄ ignorãt solẽ iusticie. nec p̄dicatores illustrãt eos fulgore doctrine. hos etiã sonit⁹ descendẽs .i. cõminatõ celestis pturbat. ꝛ pso ne tristes .i. demones. q̄nq̃ torturi terrificãt nec tñ agunt fructuose penitentiã. ſꝫ desperantes thesaurizãt sibi irã in die iudicij

¶ Timore plen⁹. Quia vndiq̃ penas formidabãt. q̃nto em̄ sunt grauiores dolores tanto maiores timent horrores.

¶ Et magice ar. ꝛc. Rab. Cũ magi infructuose penitẽtiã. ſꝫ desperãtes thesaurizant sibi irã ĩ die iudicij

¶ Et ma. ar. ꝛc. Rab. Cũ magi in egipto supati essent virtute signoꝝ: dixerunt. digitus dei est hic. ꝛ q̄ paulo ãn medicos se iactabãt. serpẽtes ꝛ cetera animalia metuebant. Sic quoq̃ qui christianã deridẽt religionẽ q̃ artes suas iactant sicut diuini. aruspices. heretici ꝛ scismatici. licꝫ doctores se simulent christi potentia vincũt. ꝛ antiquuꝫ serpenteꝫ cum angelis suis seuum patientur inimicum.

¶ Et aerem Rab. Nimietatem timoris notat quã imminentibus penis redarguẽte conscientia patiuntur cum aũt semp timida nequicia. pauoris sni da: idicium. supplicõ condemnata est

¶ Proditio cogi. ꝛc. Timor .s. p̄dit infirmitatem supbientis. qui vana spe auxiliorum se extollit cogitãdo cum posse se sperat quod efficere non potest. vel possit. et dum virtus minor est valitudo rerum quas extrinsecus patitur. maiorem putat esse potentiam. hoc in psecutoribus fidelium frequenter euenit. qui se potẽtes extimant cum sanctos cruciant potẽtia eoꝝ victi. mẽtis angustia cõtristati ꝯgnoscũt se non posse q̇d cupiebant. et maiorem esse fortitudinem dei. qui sic vincit in militibus suis.

¶ Illi aũt ꝛc. Egiptij .s. horrore tenebraꝝ circundati. nec inuigilãtes. nec dormientes quiescere poterant. quia horrendis monstris ꝛ visionibꝰ ꝛ ter

sine timore custodiebat. q̃m sonit⁹ descendens pturbabat illos. ꝛ pso ne tristes illis apparẽtes. pauoreꝫ pręstabant. Et ignis quidẽ nulla vis poterat illis lumẽ prębere. nec siderum limpidę flamę illuminare poterant illã noctem horrendam. Apparebat aũt ill' subitane⁹ ignis.
(quia impios cruciat)
timore plenus. ꝛ timore pcussi illi⁹ quę non videbãt faciei. estimabãt deteriora esse quę videbantur. Et magicę artis appositi erãt derisus ꝛ sapientię gloria correctõ cum cõtumelia. Illi em̄ qui p̄mittebant timores ꝛ pturbatõnes se expellere ab anima languẽte. hi cum derisu pleni timore languebãt. Nam ꝛ si nihil illos ex monstris pturbabat. transitu animaliũ ꝛ serpentiũ sibilatione cõmoti. tremebũdi pibant. Et aerem quẽ nulla rõe quis effugere posset. negãtes se videre. Frequenter em̄ p̄occupant pessima: redarguente consciẽtia. Cum sit em̄ ti
(vl' dat testimoniũ cõdẽnata)
mida nequicia. data est in omniuꝫ condemnatõeꝫ. Semp em̄ p̄sumit
(extollitur.) (que non habet tranquillitatis serenitatem)
seua pturbata consciẽtia. Nihil ei
(quasi presũ pcio cõprimitur) (medicamentum.)
est timor nisi p̄sumptõis adiutorium. proditõ cogitatõis auxilioꝝ. Et dum ab intro minor est expectatio. maiorẽ computat potentiã ei⁹
(vel audaciam)
causę. de qua tormentũ p̄stat. Illi
(vel horrendam.)
aũt qui impotentẽ vere noctẽ. ꝛ ab infimis. ꝛ ab altissimis supuenientem. eundẽ somnũ dormientes aliq̃n monstroꝝ exagitabant timore. Aliquãdo animę deficiebãt tradu

ctione. Subitaneus eni illis ꝛ insperatus timor supuenerat. Deinde si quis ex illis decidisset. custodiebãt in carcere sine ferro reclusus. Si eni rusticus quis erat. aut pastor aut agri laboꝝ operarius pręoccupat⁹ esset. ineffugabilẽ sustinebat necessitatem Una eni cathena tenebraꝝ omnes erãt colligati Siue spũs sibilans. aut inter spissos ramos auium son⁹ suauis. aut vis aquę decurrentis nimiũ. aut son⁹ validus p̄cipitantium petraꝝ. aut ludẽtiũ animaliũ curs⁹ inuisus. aut mugientiũ valida bestiarum vox. aut resonans de altissimis monti
(vel hat)
bus echo. deficientes faciebant illos prę timore. Omnis eni orbis
(id est claro)
terraꝝ limpido illuminabãt lumine. ꝛ non impeditis opibus continebatur Solis aũt illis supposita
(corpore vel infer)
erat grauis nox. imago tenebraꝝ. que supuẽtura illis erat. Ipsi ergo sibi erant grauiores tenebrę.

¶ Ca. XVIII

(Israhelitis quos fides et puritas conscientie illuminabant)

Sanctis aũt tuis
(corporalis .s. et spiritualis) (alias et ho)
maxima erat lux. ꝛ horũ
(rum quidẽ vocẽ inimici audiebant)
quidem vocem audiebant. sꝫ figuram nõ videbant. Et quia nõ ꝛ ipsi
(easdẽ plagas)
p eadem passi erant. magnificabãt
(a pharaone.)
te. ꝛ q: ante lesi erant. q: non ledebantur. gratias agebãt tibi. ꝛ vt es
(vel donum)
set differentia. te deũ petebãt Pro
(quia in columna ignis et nubis ducebantur)
pter q̇d ignis ardentem columnaꝫ habuerũt ducem ignotę vię. ꝛ solẽ sine lesura boni hospitij pręstitisti
(egiptii.)
Digni quidẽ illi carere luce. ꝛ pati

rore nimio circũdabãt nec secedẽdi dabat facultas. quia sine cõpede ꝛ cathena ferrea. carcere tamen tenebraruꝫ claudebantur. Unde tribus dieb⁹ nemo vidit fratreꝫ suũ. nec mouit se d' loco suo ĩ quo erat

¶ Undiq̃ miseri cruciabantur. quidquid auribus vel oculis. vl' quolibet sensu pcipiebant. tanq̃ piculosuꝫ formidabant.

¶ Omnis em̄ or. Quasi Impij erant in tenebris. Sed vbi cũq̃ habitabant filij israel. lux erat.

¶ Imago tene. Grauiores sũt tenebrę spũales corpalibus. q: ducunt homĩes ad exteriores tenebras. vbi erit fletus ꝛ stridor dẽtium. quas egiptię tenebrę figurant Sicut em̄ corpora ibi nullo bono operi vtilia. ita ꝛ hic animę simul ꝛ corpora extio carcere dãnantur. vbi nec ratio. nec locus. nec tempus est opandi.

¶ Ca. XVIII. ¶ Sanctis aũt tuis ꝛc. Israhelitę in egipto sub pharaone laborabant: christianos dyabolus in mũdo affligit. quos tamẽ maxima lux illuminat quę illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. horum vocem audiunt ĩimici. sed nõ agnoscũt figuram veritatis q̃ ẽ in eis. his colũna ignis ĩ nocte. ꝛ columba nubis in die lucet. quia ĩcarnatõ christi. et in psperis ꝛ in aduersis p tegit.

¶ Digni quidẽ ꝛc. Ra. Merito egiptij tenebrarũ penam patiebantur. qui inuidia cecati populũ cui lux tradenda erat. captiuum retinere volebant. ꝛ cũ infantes hebreorũ necare disponebãt. vno id ẽ moyse dei indicio liberato. multitudo aduersarioꝝ per ipsum subuersa est. Sic hostes spirituales qui ecclesiam dei opprimere moliunt'. electis dei per baptismum liberatis. cum rege suo. id est. dyabolo. in ipso baptismo p christi potentiam opprimunt'. cui⁹ misterij ratõ in antiquis patribꝰ figurata. ꝛ in aduentu christi ꝯpleta est

Abſcōſe em̄ ſa. Rabanus. Populuſ iſrael i egipto iuſſu do mini paſcha celebra uit. Unde dicit eos abſconſe ſacrificaſſe. quia metu hoſtium id occulte faciebant. ubi ꝛ legem paſche que de inceps ſeruanda erat: p moyſen didicerunt. temptatōeſqꝫ reprobo ꝝ ad tempus paſſi. ſ; cito diuina ope liberati Similit' tempe gratie ſerui dei quib⁹ eſt lex data diuina. in cōcor dia duum teſtamēto rum a pſecutorib⁹ q̄n qꝫ impediunt'. ne reli gionem chriſtianā pa lam faciant. ſ; in abſcō dito cordis ſemp dn̄o ſacrificāt. Unde. Sa crificium deo ſpūs con tribulatus. Et alibi. In me ſunt deus vo ta tua. q̄ red. lau. t.

Rab. Memorat de um pcuſſiſſe primoge nita egipti. vbi nec ſic prius ſimulauerūt egi ptij. ſed palā cogebāt exire populū dei. dicē tes Omnes moriemur

Omnipotens ſermo Filius. De q̄ dicitur. In principio erat verbū ꝛc. hic bra chium ꝛ dextera noīa tur: ꝑpter effectiua; di uine virtutis potenti am. hic tunc p angeli miniſteriū iudicia ſua fecit i primogenitis egi ptiorum. qui poſtmo dum ſanctificauit ſibi primogenitos hebreo rum. nunc quoqꝫ per aquā baptiſmi ſaluat multitudinē credenti um. ꝛ iterfecit multitu dinem ſpiritualiū ho ſtium

Uiſiones em̄. ꝛc. Hoc diuine boni tatis eſt que peccanteſ caſtigat vt abſtineāt. ꝛ penitentiam agant. Si aūt patientia dei abutuntur. ſine excuſa tione ineternum puni entur

Tetigit aūt ꝛc. Raban⁹. Memorat q̄ poſt interfectionem chore. dathan. ꝛ abi ron. filij iſrael murmurauerunt contra moyſen. ꝛ aaron dicentes. Uos iter feciſtis populum dn̄i. ꝛ creſcente tumultu. fugerunt moyſes ꝛ aaron i taber naculo federis. Quibus ait dominus. Diſcedite ꝛ interficiam illos. Cūqꝫ cecidiſſent in faciem. dixit moyſes ad aaron. Tolle thuribulum ꝛ mitte in cenſum. ꝛ ora pro eis. quia plaga deſeuit. Paruit aūt aaron. thurificauit ꝛ orauit. ꝛ plaga ceſſauit. In moyſe lex ſignificatur. que docet homines ſciē

carcerem tenebra ꝝ. qui iclusos cu
ſtodiebant ſanctos filios tuos per
quos incipiebat incorruptū legis
lumen ſeculo dari. Cum cogitarēt
iuſto ꝝ occidere infantes. ꝛ vno ex
poſito filio ꝛ liberato in traductio
ſ primogenito ꝝ
nem illorum multitudinē filiorum
abſtuliſti. ꝛ pꝛit' illos pdidiſti i aqua
valida. Illa em̄ nox cognita ē ante
a patribus noſtris. vt vere ſciētes
quibus iuramentis crediderunt.
ſ lex moyſi
animeqꝫuiores eſſent. Suſcepta ē
aūt a populo tuo ſanitas quidem
iuſtorum. iniuſto ꝝ aūt extermina
tio. Sicut ei leſiſti aduerſarios no
ſtros. ſic prouocans magnificaſti.
Abſconſe em̄ ſacrificabāt iuſti pue
ſ vel in
ri bono ꝝ. ꝛ iuſticie legē in concor
corde. ſ alias Similit' bo
diam diſpoſuerunt. ſimiliter bona
na et mala pcepturos iuſtos. patri omniū decā
ꝛ mala recepturos iuſtos. patriaſ
tantes laudes
decantantes laudes. Reſonabat
autē incōueniens inimico ꝝ vox.
ꝛ flebilis audiebat' planctus plora
torum infantiū. Simili aūt pena
ſeruus cum dn̄o afflictus eſt. ꝛ po
pularis homo regi ſimilia paſſus.
Similiter ergo omēs vno nomine
mortis. mortuos habebāt innūe
rabiles. Nec em̄ ad ſepeliēdum vi
ui ſufficiebāt. q̄m̄ vno momento q̄
erat pclarior natō eo ꝝ. extermina
ta eſt. De omibus em̄ nō credētes
propter beneficia. tūc cū primū fu
it exterminium primogenito ꝝ ſpo
ponderunt populū dei ſe eſſe. Cu;
ſ vel medium
em̄ quietū ſilentiū ꝯtineret omnia

ꝛ nox in ſuo curſu mediū iter habe
ret. om̄ipotens ſermo tuus dn̄e ex
iliens de celo. a regalibus ſedibuſ
ſ Quia ſermo dei viu⁹ et efficax. et pe
venit. durus bellator in mediā ex
netrabilior omni gladio ancipiti. In veritate.
terminij terrā pſiliyt. gladi⁹ acutus
et ſine vlla fictione omnia iudicat et diſponit.
inſimulatū imꝑiu; portās tuu;. et
ſtans repleuit omnia morte. ꝛ vſ
qꝫ ad celum attingebat ſtans i ter
ſ Ut nec vigilantibus nec dormientibus dare
ra. Tunc continuo viſus ſomnio
tur requies eis. qui propter ſcelera ſua paſſuri
rum malo ꝝ turbauerūt illos. et ti
erant tormēta ppetua.
mores ſuꝑuenerūt inſꝑati. Et ali⁹
alibi piectus ſemiuiu⁹. ꝑpter quā
moriebat' cauſā demōſtrabat mor
tis. Uiſiones eni que illos turba
uerūt hec pmonebāt. ne inſcij qua
re mala patiebant' pirent. Tetigit
aūt tunc ꝛ iuſtos tēptatō mortis.
ſ que facta fuit poſt incēdium chore.
ꝛ ꝯmotio in heremo facta eſt mul
titudiniſ. ſ; nō diu pmanſit ira tua
Properans eni hō ſine querela dep
cari pro populis proferēs ſeruitu
tis ſue ſcutū. orōem. ꝛ p incenſum
depcationē allegās. reſtitit ire. ꝛ fi
ſ ꝯpletio vt i ſin
nem impoſuit neceſſitati. oſtēdens
gulis repiantur omnia
quoniā tuus ē famulus Uicit aūt
turbas nō in virtute corpiſ. nec ar
matura potentie. ſ; verbo illu; qui
ſe uexabat ſubiecit. iuramēta parē
tum ꝛ teſtamētū ꝯmemorās Cum
eni iam aceruatī cecidiſſent ſup al
teruꝛ ꝝ mortui. interſtetit. ꝛ ampu
tauit impetū. ꝛ diuiſit illā q̄ ad vi
uos ducebat viā In veſte ei pode
ris qua; habebat. totus erat orbiſ
ſ .i. nomina eoru;
terrarum. ꝛ parētum magnalia in

tiam ꝛ dei amorem. in aaron ſupplicandi et orandi forma. Cum ḡ indignatur deus. ſi re deat lex in cor noſtru; cōmonens ꝛ docēs cō uerti ad penitentiam ſatiſfacere p delictis. ſupplicare p culpis. ceſ ſabit indignatō. ꝛ pla cabitur dominus. ꝛ p piciabitur quaſi moy ſe ꝛ aaron interceden tibus. Si vero indu rentur corda noſtra vt dicamus. non eſt deo cura de vita mortaliū ꝛ hui⁹modi. patet nō eſſe in nobis moyſen ꝛ aaron. ſ. legis ſcientiā. ꝛ penitentie fructū. per quos interitū poſſim⁹ euadere.

In veſte em̄ p: ꝛc. Biſſum terre depu tāt hebrei. q; ex terra gi gnitur. purpurā mari quia ex eius cocleis tin gitur. iacinctum aeri: ꝑpter caloris ſimilitu dinem. coccum igni et etheri. vt ſc; pro toto mundo oret pontifex. Siquidem ex terra. et aqua. ꝛ aere. ꝛ igne cō ſiſtit mundus. ꝛ h̄ ele menta ſunt omnium. Unde primū veſtimē tum lineū eſt. qd̄ terrā ſignificat. Secundum iacinctinum. qd̄ aerem demonſtrat. q; de ter renis paulatim ad ex celſa leuamur. ꝛ ipſa ve ſtis iacinctina a capite vſqꝫ ad talos veniēs. indicat aerē de cel'. vſ qꝫ ad terram fuſum.

Mala aūt punica. ꝛ tintinnabula in infe rioribus poſita. fulgu ra tonitruaqꝫ demon ſtrāt. vel omniū elemē to ꝝ ꝯſonantiā. ꝛ vniū ſa ſibi ꝯplexa. vt i ſin gulis repiant' om̄ia.

Supradicti coloreſ auro interti ſunt. quia vitalis calor. ꝛ diuini ſenſus pꝛuidentia vni uerſa penetrat

Suphumerale. ꝛ du os lapides ſmaragdi nos. vel onichinoſ. q̄ deſup ſunt. ꝛ vtrunqꝫ humerum tegūt. duo emiſperia iterꝑtantur quo ꝝ aliud ſup terrā. aliud ſub terra. vel ſolē ꝛ lunā q̄ deſup rutilant

Zona qua ſacerdotis pectus artat'. ꝛ linea tunica. i. terra ꝯſtringit' occe anū eſſe dicunt. Ratōnale vero dicūt terrā que inſtar puncti. licet in ſe om nia ꝯtineat. a cunctis velat' elementis

Duodecim lapides zodiacū circulū. vel. xij. menſes. Singulis quoqꝫ ꝯticulis aſſignāt ſingula tp̄a. ꝛ bis ternos mēſes deputant. Pulcre aute;

qꝺ in medio eſt appel-
latur rõnale. rõne em̄
cũcta ſunt plena. ⁊ ter-
rena celeſtib᷒ inherent
Imo rõ terrenoꝝ ⁊ tē-
poꝝ. caloris ⁊ frigoris
⁊ duplex inter vtraſq̄ꝫ
tempies. de celi curſu
rõne deſcẽdit. Vñ ra-
tõnale cũ ephot fortꝰ
ſtringit. In rõali vero
logion. i. manifeſtatõ.
doctrina ⁊ veritas hec
ſignãt ꝙ nũq̄ꝫ in dī ra
tõne mẽdaciũ ſit. ⁊ ipſa
veritas multis ſignis
⁊ argumẽtis mõſtrat
hominib᷒. Vñ factũ ē
vt rõem ſol' ⁊ lune. an
noꝝ ⁊ menſiũ. tempoꝝ
⁊ horaꝝ. tẽpeſtatis et
ſerenitatis. ventorũ et
omniũ reꝝ. noſcerẽꝰ.
accipiẽtes a deo ſapiẽ
tiã. ⁊ ipo habitatore ⁊
doctore fabrice totiuſ
ſcãm. Sup oĩa cidarĩ
⁊ vitta iacinctina: celũ
monſtrat. auri lamina
in frõte pontificis. ſcri
ptũq̄ꝫ nomẽ dei. vniũ
ſa q̄ ſubter ſunt dei ar-
bitrio gubernari.

Dis aũt ⁊c̄. Ve
rus põtifex ieſus chri-
ſtus aſſumpto batillo
humane carnis. ⁊ ſup-
poſito igne altaris. i.
aĩa cũ qua incarnatꝰ ē
⁊ adiecto incenſo. id ē.
ſpũ imaculato. mediꝰ
ſtetit iter viuos ⁊ mor
tuos. ⁊ mortẽ repulit.
deſtruẽs dyabolũ qui
habebat mortis ipiũ.
vt q̄ credit in eũ. ñ mo-
riat' in eternã. Hoc mi
ſteriũ iam tũc vaſtator
expauit. Agnoſcebat
em̄ figurã batilli. igniſ
incenſi. ⁊ q̄lis offerẽda
hoſtia eſſet ab illo qui
mediꝰ erat inter viuoſ
⁊ mortuos. ⁊ illos qui
dẽ imago ſaluauit. ad
nos aũt veritas puenit
Neq̄ꝫ em̄ indumenta
põtificis purpura biſ
ſo. linoq̄ꝫ ꝯtexta eru-
buiſſet vaſtator. ſ3 vera
indumẽta veri põtificiſ
intellexit. ⁊ his ceſſit.

In figura põtifica-
li: chriſtũ futuꝝ pgno-
ſcebat. ſ3 quia viderat
carne indutũ: non deũ ſ3 hominẽ puꝝ credidit. Vñ. Si ꝯgnouiſſent nũq̄ꝫ
dominũ glorie crucifixiſſent

Ca. XIX.

Impiis aũt ⁊c̄. Inimicis populi dei. vindicta vſq̄ꝫ ad ꝯſummatõe⁊
ſupuenit. quia nec vitã nec mores correxerũt. fictis em̄ argumẽtis ſimula-
bant penitẽtiã. ⁊ ideo ñ meruerũt indulgentiã. Vñ pharao cũ plagis affli
ctus pplm dei ſe dimiſſuꝝ pmitteret. paululũ reſpirans. ad domeſticaꝫ cru
delitatẽ reuerſus ē. donec in mari rubro fluctib᷒ ſubmerſus eſt. Perſecuto

quattuor lapidũ ordinibꝰ ſculpta
ſ. i. ineffabile nomẽ. ſ. tetragrãmaton
erant. ⁊ magnificentia tua in dya
demate capitis illius erat ſcripta.
His aũt ceſſit qui exterminabat ⁊
hec extimuit. Erat em̄ ſola tempta-
tio ire ſufficiens.

Ca. XIX

Impijs autem
vſq̄ꝫ in nouiſſimum ſine
miſericordia ira ſupuenit. Preſci
ebat em̄ ⁊ futura illoꝝ. qm̄ cu3 ipi
reuerſi eſſẽt. ⁊ pmiſiſſent vt ſe edu
cerent. ⁊ cũ magna ſolicitudine p̄-
miſiſſent illos. ꝯſequebant' penitẽ
tie actus Adhuc em̄ inter manꝰ ha
bẽtes luctũ. ⁊ deplorãtes ad mo-
numẽtũ mortuoꝝ. aliã ſibi aſſum-
pſerũt cogitatõ3 inſciẽtie. ⁊ quos
rogãtes piecerãt. hos tanq̄ꝫ fugiti
uos pſequebãt'. Ducebat em̄ illos
ad hũc finẽ digna neceſſitas. ⁊ ho-
rum q̄ acciderãt ꝯmemoratõ3 amit
tebãt. vt q̄ deerãt tormẽtis. repler3
punitõ. ⁊ populꝰ quidẽ tuꝰ mirabi
liter trãſiret. illi aũt nouã mortẽ in
uenirẽt Omnis eni creatura ad ſuũ
ſ Quia conditoris ſui p̄ceptiſ obedit. et in omnibꝰ ei deſeruit Ad hoc enim creatura cre
genꝰ ab initõ refigurabat'. deſerui-
ata eſt. vt ei p omnia obediret
enſ tuis p̄ceptis. vt pueri tui cuſto
ſ Incarnatõ chriſti. qui cre
dirent' illeſi. Nam nubes illoꝝ ca
dẽtes lumine euangelij illuſtrat. et a pſecutori
ſtra obumbrabat. ⁊ ex aqua q̄ ante
bus protegit ſ qꝺ ba
erat. terra apparuit arida. ⁊ in ma
ptiſmũ ſignificat. in quo ſaluant' fideles et ſuf
ri rubro via ſine impedimẽto. ⁊ cã-
focantur demones
pus germinãs de profũdo nimio
p quẽ omnis natõ tranſiuit. q̄ tege
bat' tua manu. vidẽtes tua mirabi
ſ dei. vij. Qui
lia ⁊ mõſtra. Tanq̄ꝫ eni equi depa
aſcendes ſuper equos tuos. et quadrige tue ſal
uerunt eſcã. ⁊ tanq̄ꝫ agni exultaue
uatio.
rũt. magnificãtes te dñe. q̄ liberaſti
illos. Memores eni adhuc erant
illoꝝ. q̄ incolatu illoꝝ facta fuerãt
queadmodũ pro natõe animaliũ.
produxit terra muſcas. ⁊ pro piſci
bus eructauit fluuiꝰ multitudine3
ranaꝝ. Nouiſſime aũt viderũt no
uã creaturã auiũ. cũ abducti cõcu
piſcentia poſtulauerunt eſcas epu
latõnis. In allocutõe eni deſideri
ſ als aſcẽdit.
orum deſcẽdit illis de mari ortigo
metra. ⁊ vexatões peccatoribꝰ ſup
uenerunt. nõ ſine illis q̄ ante facta
erant argumentis. p vim fluminũ
Iuſte eni patiebantur ſcd̃m ſuas
ſ alias. Etenim deteſtabiliorẽ i
nequicias. Eteni indeteſtabiliore3
hoſpilitatẽ inſtituerũt.
hoſpitalitatẽ inſtituerunt. Alij q̄dẽ
ignotos nõ recipiebant aduenas.
alij autẽ bonos hoſpites in ſerui
tutẽ accipiebant. Et nõ ſolum hec.
ſed et aliꝰ quidem erat reſpectꝰ illo
rum. quoniã inuiti recipiebant ex
traneos. Qui aũt cum leticia rece
perunt hos. qui eiſdem vſi erãt in
ſtitutis. ſeuiſſimis afflixerunt do-
loribus Percuſſi ſunt aũt cecitate
ſ loth.
ſicut illi in foribus iuſti. cum ſubi
taneis coopti eſſent tenebris Vnꝰ
quiſq̄ꝫ tranſitũ hoſtij ſui querebat
In ſe eni elementa ꝯuertuntur. ſi
cut in organo qualitatis ſonꝰ imu
tatur. ⁊ omnia ſuum ſonũ cuſtodi
unt. Vñ eſtimari ex ipſo certo viſu

res em̄ chriſtiani nois
ſi pſtiterint in malic:a
tua. ſentiẽt in pena. q̄ꝫ
ſu3 valeat dei iuſticia

Vidẽtes tua.
Sic nos oportet libe
ratori nrõ exultantes
grãs agere dicẽtes Be
nedic aĩa mea dñm ⁊c̄
Vñ aplſ. Sine inter
miſſione orate i. omib᷒
grãs agite ⁊c̄

Produxit t. m.
Nota ꝙ inimicis dei
terra pduxit muſcas. ⁊
fluuius ranas. cultori
buſ aũt dei terra dedit
fructu3. ⁊ mare carnis
alimentũ. Dignum eſt
em̄ vt fidelibus ſuis p
opera ſua nutrimentũ
diuina procuret proui
dentia. Inimicis vero
condignũ tormentum
p ſubdita3 ſibi creatu
ram inferat

Iuſte em̄ p. ⁊c̄.
Rabanus. Qui anti
quos dei ſeruos ad ſe
venientes crudelit' tra
ctauerunt. digne puni
ti ſunt. vt mente tene
broſi. ⁊ affectu rigidi.
obſcuritatẽ tenebrarũ
⁊ diuerſoꝝ doloru3 in
corpore ſuſtinerẽt. q̄n
to magis q̄ ſeruos chri
ſti ⁊ p̄dicatores euan
gelij contemnũt. Vñ.
Amen dico vobis. to
lerabilius erit terre ſo
domoꝝ. ⁊ gomorreoꝝ
in die iudicij q̄ꝫ illi ci
uitati. Bene aũt dicit'
ꝙ pcuſſi ſunt cecitate.
ſicut illi tenebris exceca
ti erant. qui in foribuſ
iuſti. i. loth errabant.
hoſtij tranſitũ queren
tes ⁊ non inuenientes.
qui em̄ tenebras erro
ris intus patitur. gra
uiſſimiſ damnis vndi
q̄ꝫ conſtringitur. quia
viam veritatiſ ñ agno
ſcit. ⁊ hoſtium qꝺ chri
ſtus eſt nõ inuenit.

In ſe em̄ ele. ⁊c̄
Sicut in organo diuẽ-
ſi ſoni ad concordiam
melodie tempamento
conſentiunt. ita diſcre
pantia elemẽta. ſerua
to iure nature. ad crea
toris voluntatem fle
ctuntur. nõ em̄ creaturam ſibi condidit contraria3. ſ3 per omia voluntati
ſue conſentaneam.

Vñ eſtimari ⁊c̄. Rabanus. Homines enim ⁊ iumenta profundum
maris rubri ſicco veſtigio tranſierunt. ⁊ rane de fluuijſ procedẽtes. domoſ
egiptiorum impleuerunt. Ignis cum grandine mixtus de celo ruebat. nec
ignis aquam nec aqua ignem impediebat. Vbi autem erant filij iſrael ne
minem leſerunt. vt appareret ꝙ elementa mundi non ſue tantum conditio
ni. ſ3 creatoris deſeruirent voluntati

¶ In oib⁹ ei ma. Miſericors ⁊ miſera-tor dñs ſemꝑ adeſt fi-delib⁹ ſuiſ. quos ſemꝑ ꝓtegit ⁊ regit. q̄s aliq̄ñ i martirio purgat. vñ vaſa figuli ꝓbat for-nax. ⁊ hoīes iuſtos tē-ptatio tribulatōnis. Multe eñ tribulatio nes iuſtoꝝ. ⁊ de omni-bus his liberauit eos dñs

¶ Ca. I

¶ Omnis ſapia ⁊c. Libꝛū ieſu filij ſyrach dicit ſe hieroni mus apud hebꝛeos re periſſe. nō eccleſiaſticū vt apud latinos. ſ; pa rabolas ꝑnotatū. cui iuncti erāt eccliaſtes. ⁊ canticū canticoꝝ. vt ſa lomonē nō mō libroꝝ nūo. ſ; ⁊ materiaꝝ ge-nere coequaret. Libꝛ ꝯo ſapię nō reperiſſe apud eos. ſ; magiſ grę cam redolere eloquen tiā. quē nōnulli philo nis eſſe affirmāt. Eccle ſiaſticus ꝯo ſic ⁊ eccle ſiaſtes eccliē vtiliſſim⁹ eſt. q̄ ꝯgregator vł col lector interꝑtat̄. ſic ille cōcionator. ſ; ecclia ſteſ ad chꝛiſtū refert. ⁊ ad quēlibet ꝑdicatorē ec-cleſiaſtic⁹ q̄ ꝓpter excel lentiā virtutū ſuaꝝ pa naretbos. i. omniū vir tutū capax appellatur Cui⁹ tāta claritas. tā taq; latinitas ē: vt ip ſe ſibi ꝯmenta ſit.

¶ Omīs ſapia ⁊c. Rab. Incipit ab etna dei ſapia q̄ chꝛiſt⁹ ē q̄ cum patre eſt ſp añ ſe-cula ſm illud. In prin cipio erat verbū ⁊ ver bū erat apud deū ⁊c

¶ A dño deo ⁊c. Quia chꝛiſt⁹ fons vitę lux vera: de patre na ſcit̄. ⁊ oīa p ipm facta ſunt. ⁊ ſine ipo factū ē nihil. quiſquiſ hac ſa piētia carꝫ. in tenebriſ ambulat. ⁊ neſcit quo vadat. Sapiētia eniꝫ huius mundi ſtulticia eſt apud deū. ⁊ prudē tia carnis mors.

¶ Arenā ma. ⁊c Rab. Corporalia ſpi ritualib⁹ cōpat. vt ex difficillimis qđ omni no impoſſibile eſt eſti metur: Si eñ hęc quę

poteſt Agreſtia eñ in aquatica cō-uertebantur. ⁊ quęcūq; erāt natā-tia in terra trāſibāt Ignis in aqua valebat ſupra ſuā virtutē. ⁊ aqua extinguentis naturę obliuiſcebat̄ flamę econtrario coꝛruptibilium animaliū non verauerunt carnes coambulantiū. nec diſſoluebāt illā quę facile diſſoluebat̄ ſicut glacies bonam eſcam. In omnib⁹ eñ ma-gnificaſti populū tuū dñe. ⁊ hono raſti. ⁊ nō deſperiſti. in omni tpe etiā in omni loco aſſiſtens eis

¶ Incipit pꝛologus libꝛi ieſu fi lij ſyracb qui Eccleſiaſtic⁹ ap pellatur

Multoꝝ nobis ⁊ magnoꝝ ꝑ legē et pꝛophetas alioſq; qui ſecuti ſūt illos ſa-pientia demonſtrata eſt: in quibus opoꝛtet laudare iſra el doctrinę ⁊ ſapiētię cauſa. q2 nō ſolum ipſos loqu ētes neceſſe ē eſſe peritos. ſed etiā extraneos poſſe ⁊ diſcentes ⁊ ſcribentes doctiſſimoſ fieri. Auus me⁹ ieſus poſtq; ſe am plius dedit ad diligentiā lectōnis legis ⁊ pꝛophetaꝝ. ⁊ alioꝝ libroꝝ qui nobis a pꝛētibus noſtris tra-diti ſunt. voluit ⁊ ipſe ſcribere ali-quid hoꝝ quę ad doctrinā ⁊ ſapiē tiam ptinent. vt deſiderātes diſce-re ⁊ illoꝝ piti fieri magis magiſq; attendant animo. ⁊ confirmentur ad legitimā vitaꝫ. Hoꝛtoꝛ itaq; ve nire vos cum beniuolentia. ⁊ attē-tioꝛi ſtudio lectionē facere. ⁊ veniā habere in illiſ in quibus videmur ſequentes imaginē ſapię. ⁊ deſice-re in verboꝝ compoſitōne. Nā de ficient verba hebꝛaica qñ fuerint trāſlata ad alterā linguā. Nō aūt ſo lū hęc. ſ; ⁊ ipa lex ⁊ pꝛophetę. cęte raq; alioꝝ libroꝝ nō puam habēt differentiaꝫ qñ inter ſe dicunt̄ Nā in octauo ⁊ trieceſimo anno ⁊ tem poꝛibus ptolomei euergetis regiſ poſtq; pueni in egiptum. ⁊ cū mul tū tpis ibi fuiſſeꝫ. inueni ibi libroſ relictos non paruę neq; ꝯtemnen dę doctrinę. Itaqꝫ bonū ⁊ neceſſa rium putaui. ⁊ ipſe aliquā addere

diligentiam ⁊ laboꝛē interꝑtandi librum iſtuꝫ. ⁊ multa vigilia attuli doctrinam in ſpacio tēpis ad illa q̄ ad finem ducunt libꝛ iſtuꝫ dare. ⁊ illis qui volunt animuꝫ intendere ⁊ diſcere quēadmodū opoꝛteat in-ſtituere moꝛes qui ſcđm legem do mini pꝛopoſuerint vitam agere.

¶ Ca. I.

Omnis ſapientia a domino deo ē ⁊ cum illo fuit ſemꝑ. et eſt añ euum. Arenā maris et plu uię guttas. ⁊ dies ſeculi q̄s dinū-rauit. Altitudinem celi. ⁊ latitudi-nem terrę. et pꝛofundū abyſſi. q̄s dimenſus eſt. Sapiam dei ꝑcedē-temſomia: quis inueſtigauit. Pri or omniū creata eſt ſapia. ⁊ intelle ctus pꝛudentię ab euo. Fons ſapi entie verbum dei in excelſis. et in-

ſ ozi

greſſus illius mandata ęterna. Ra go. dix ſapiētię cui reuelata eſt. ⁊ aſtu-tias illius quis agnouit: Diſcipli na ſapiētię cui reuelata eſt ⁊ mani feſtata. et multiplicatōꝫ ingreſſus illius quis intellexit: Unus eſt al tiſſimus. creatoꝛ omniū oīpotēs ⁊ rex potens. ⁊ metuendus nimis ſedens ſuꝑ thronū illius. ⁊ domi nans deus. Ipſe creauit illā ſpiri tuſancto. ⁊ vidit et dinumerauit. et menſus eſt. Et effudit illam ſuꝑ omnia opa ſua. et ſuꝑ omnē carnē ſcđm datum ſuū. ꝑbet illam diligē

ſ qui coercꝫ a penis. ſ virtutuꝫ

tibus ſe. Timoꝛ domini gloꝛia et

ſ in pſenti recte confeſſionis.

ſ in futuro ſ eterne be

gloꝛiatō. lęticia et coꝛona exultati

atitudinis ſ amoꝛe inenarrabili ſ in pñti

onis. Timoꝛ domini delectabit

ſ in futuro

coꝛ. et dabit lęticiam et gaudium in longitudinem dierum. Timenti

ſ ęťna beatitudo ſ in fine hu⁹ vite

dñm bene erit in extremiſ. ⁊ in die

in certo numero ⁊ men ſura ⁊ pondere condi ta ſunt. nemo pōt di numerare. q̄nto min⁹ ſapiam dei ſine initio ⁊ ſine fine inenarrabi lem ineſtimabilē pote rit inueſtigare

¶ Prior omniū creata eſt ſapia. Creata ſcđm huma-nitatem in conſilio dei patris. ſ. ꝓ ſalute hūa ni generis ꝑdeſtinata eſt incarnari Notādū aūt ꝙ ꝓpter vnitatem pſonę. aliq̄ñ chꝛiſtus dicitur genitus. aliq̄ñ creatus

¶ Fons ſapie. Oꝛigo omnis ſapiētię a verbo dei procedit qđ deus ex deo ſemꝑ cum patre manet in cę lis. ſ; ingreſſus mundū ꝑ diſpenſatōeꝫ huma nitatis. dedit mādata ſalutiſ. Unde Uerba vite eternę habes.

¶ Radix Oſtendit nemineꝫ poſſe ꝓfundi tatem dei penetrare. ſ magnitudineꝫ bonita tis eius ⁊ miſericoꝛdię Unde ad liberationē ⁊ illuminatōnē huma ni generis homo fieri dignatus eſt. Unde. Generationē ei⁹ quis enarrabit

¶ Ipſe creauit ⁊c Unigeniti. ſ. aduen tum ꝑ verbuꝫ ſibi coę ternum cum ſpūſcō di ſpenſauit. quomō per virginis partuꝫ ad ſa lutem mundi veniret. ⁊ creaturas repararet. et hominē ad agnitōem ⁊ dilectōnē ſui reuoca ret. dans illi donū ſpi ritusſancti. vt eius mu nere ſaluet̄ in eternum

¶ Timoꝛ domini ⁊c. Beatus vir qui ti met dominū in māda tis ei⁹ cupit nimis. glā ⁊ diuitię i domo ei⁹ ⁊c

¶ Timoꝛ do. g. ⁊c Rab. Duę ſpēs ſunt timoris. De altera dr. Timoꝛ anime in cari tate ⁊c. Qui hunc ha bent ꝓpter metū gehē nę peccare deſinunt. ⁊ vitam coꝛrigunt. hic i troducit caritatē. ſ; fo ras mittit̄. Qui eñ ſic timꝫ. nondū amat nec deſiderat bona. ſed ca uet mala. ſ; tamē ſe coꝛ rigit ⁊ bona ꝯdeſiderā